ኳስ አበደች

"የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቡድን አሰላለፍ፣
አንድ ጌታቸው አበበ (ዱላ) ሁለት አለማየሁ ፊኛ..."
ሰለሞን ተሰማ

"የቡድንና የቡድን አባቶች::"

"ከምንና ከምን?!"

"ከሰማይ በራሪ ከምድር ተሽከርካሪ!"

ከቡድን አባቶች አንዱ "የሰማይ በራሪ" ሲል የተመረጠው ተሟዳኝ ወደ መረጠው የቡድን አባት ይሄዳል:: ሌላኛው ወደ ተቃራኒው የቡድን አባት ሄዶ ይቀላቀላል::

"ከቦንብና ከመድፍ::"

"መድፍ" አለ የቡድን አባት እየሳቀ::

የቡድን አባቶቻችን የሚሆኑት ልጆች ታላላቆቻችን ናቸው:: ጉርምስናው በጀማመራቸው ወቅት ላይ ነው የሚገኙት:: ከተጣሉ በመደባደቡ አይሸናነፉም:: ገሃድ ወጥቶ አይነገር እንጂ እርስ በእርስ ውስጥ ውስጡን ይፈራራሉ:: የመፈራራታቸውን ያህል፣ የተጣሉ እንደሆን ፀቡ በቀላሉ የሚበርድ አይደለም::

ዛሬ የቡድን አባቶቻችን ቦቸራና ዶጅ ገማጣው ናቸው:: ሁለቱም ኃይለኞች ናቸው:: ቦቸራ በባሕርዩው አትንኩኝ ባይ የሠይጣን ቁራጭ ሲሆን፤ ዶጅ ገር መልአክ ነው::

ቦቸራ በጥቁርና ጠንካራ አካሉ ላይ የድል አድራጊነት ስሜት ይታይበታል:: የእሱ ቡድን ከተሸነፈ ሰይጣኑ ይነሳበታል:: በዚህ ጊዜ መጀመሪያ ምንም ያህል ያልተጫወትንባትን አዲሷን ኳስ ያፈነዳታል:: ከዚያም ለቡድኑ መሸነፍ ምክንያት የሆነውን ልጅ አሳዶ የገባበት ገብቶ ይወግረዋል:: ልጁ ካመለጠው ሲያገኘው ነፍስ ከሥጋው እስከሚለይ አሳሩን እንደሚያሳየው እየጮኸ ይዝታል:: ከአሸናፊዎቹ ልጆች ጋር ለመጣላት 'ፀብ ያለሽ በዳቦ' የሆነ ባሕርዩውን ያሳያል:: ተቃራኒው ቡድን ሲያሸንፍ በደስታ ያጨበጨበውን ልጅ በአጠገቡ ሲያልፍ በጠረባ ይዘረጋዋል::

ተመቺው ልጅ "ተው! እንጂ እኔ ምን አደረኩህ? በጉልበትህ አምላክ! ወንድ ከሆንክ ዶጅን አትመታውም?" ይላል ከዳግም ምት ሊመከላከል እየሸሸ፤ አቧራውን እያራገፈ::

"ይምጣ!" ይላል ቦቸራ ወደ ዶጅ ገማጣው እያፈጠጠ:: ዶጅ ሳይወድ በድንገት ለፍልሚያ ራሱን ያዘጋጃል:: የስፖርት ሜዳው ወደ ጦር ሜዳነት ይቀየራል:: እንደ እኔ አይነቱ ደቃቃ ከዚህ አካባቢ የሚሰወረው በዚህ ሰዓት ነበር::

ይህ አይነቱ ሽብር በተለያየ ወቅት የሚያጋጥም ቢሆንም፣ በሚቀጥለው ቀን የትናንትና ፀባችንን ረስተነው በአዲስ መንፈስ ተቧድነን፤ በአዲስ ስሜት መጫወታችንን እንቀጥላለን::

ሁላችንም፤ ችሎታችንንና የጓደኞቻችንንም ብቃት አሳምረን እናውቀዋለን:: ገና መቧደን ስንጀምር አረፋቱን ልጆች የራስ ቡድን አባል ለማድረግ ኃይለኛ ሽኩቻ ይጀመራል:: የቡድን አባቶች ቀደም ብለው ከአሪፉ ልጅ ጋር በምስጢር ተስማምተው የራሳቸው አባል ሲያደርጉት ቀድሞ የነቃው የተቃራኒ የቡድን አባት ባለመስማማት አንጃ ግራንጃ ይገጥማል::

ይህ አይነቱ ንትርክ የሚነሳው በተለይ አሸናፊ ፔሌን ለመምረጥ ነው:: ቦቸራ የማጥቃቱን ተግባር ለፔሌ ሰጥቶ መከላከሉን ራሱ መያዝ ይፈልጋል:: ዶጅ ገማጣውም በእጨዋወት ስለሚግባቡ የእሱ ቡድን አጥቂ እንድትሆን ፔሌን ይመርጣል::

ፔሌ ሁለገብ ተጫዋች ነች:: ከፍተኛ የግብ ዕድል አላት:: ሲያሰኛትም ግብ ስር ደርሳ *ሞሳ ትሠራለች:: *ፍጥር ማንም አይችላትም:: ፔሌ በእግር ኳስ ብቻ ሳይሆን በሁሉም ስፖርት አሪፍ ነበረች:: በማራቶን ከቁርቆስ ተነስቶ ጎተራ ነክቶ በመመለስ 'አቫንስ' ሰጥታን ተሽቀዳድማ ብዙ ጊዜ የሰፈራችን ሻምፒዮን ሆናለች:: በአክሮባት፣ በዋና... ኮከባችን ነች:: በድብድብም ከአውራዎቹ በቀር ሌሎቻችንን ታስገብራለች::

ጢቢ ጢቢ በምትጫወትበት ጊዜ ሺ ቤት አይጠቅማትም:: ጨዋታው ጠዋት ቢጀመር አብሯት የሚጫወተው ልጅ ለምሳው ቤቱ ደርሶ ቢመጣም ፔሌ ሳትፎርሽ ያገኛታል::

ከእኛ መካከል እሷን ማሸነፍ የሚችለው ኮሚኩ ቀጢሳው ብቻ ነው:: ጢቢጢቢውን መምታት ስትጀምር ቀጢሳው መቀለድ ይጀምራል:: እሷም በፈጣን ስልት የምትመታውን እየቆጠረች "እረፍ! አርባ! ባ አንድ፣ ባ ሁለት... ትቆጣለች" በቁጣዋ ውስጥ የሳቅ ድባብ አለ::

ቀጢሳው ቁጣዋን ሰምቶ እንዳልሰማ ኩምኩናውን ይቀጥልበታል:: ፔሌ ዘርዛራ ጥርሷ መታየት ይጀምራል:: እግሯ ቅል ጥፍናው እየከዳው ዝግ ማለት ትጀምራለች:: መቁጠሩን ትሳሳታለች፣ ትፎርሻለች::

መቧደኑ እንደቀጠለ ነው:: ፑሉቶና ዲዲ ተቧድነው መጡ:: ሁለቱም ልጆች ጥልቅ የኳስ ፍቅር አላቸው:: ፑሉቶ የአራተኛ ክፍለ ጦር ጨረቃ በር ቡድን ደጋፊ ነው:: ዲዲ የክብር ዘበኛው ቡድን አፍቃሪ በተለይ 'ኳስ ፊደሉ' የተባለውን ተጫዋች አድናቂ ነው:: ሁለቱም በአዘቦቱ ቀን እንኳን የሚለብሱት ወደ ኳስ ሜዳ እንደሚሄድ ተጫዋች ነው:: የትምህርት ቤት ዩኒፎርም ለመልበስ ቢገደዱ ገንባሌ ማጥለቁን አይረሱትም::

---

*ሞሳ እና ፍጥር፤ በኳስ ጥበብ የግል ችሎታ የሚታይበት ነው::

ሁለቱም የቡድን አባቶች ሳይነታረኩ አንድ አንድ ልጅ ወሰዱ:: ቀጢሳው ፀጉሩን ተላጭቶ የአባቱን ነጭ መለዮ አድርጎ ነው የታደመው:: ዛሬ የፈለገው መጫወት ሳይሆን ተመልካች መሆን ነው:: ከተጫወተ የአባቱ መለዮ ይቆሸሻል:: መለዮውን በአደራ ለመስጠት ማንኛችንንም ያንን የመሰለ ንፁህ መለዮ ንፅህናውን ጠብቀን ለማቆየት አንመጥንም:: የቡድን አባቶች የመከላከል ብቃቱን ስለሚያውቁ እንዲቧደንና እንዲሳተፍ ገፋፉት:: ከአበረ ሻቃ ጋር ተቧድኖ ቀረበ:: ቀጢሳው ለቦቾራ ቡድን ተሰለፈ:: ቀጢሳው ፈሪ ስለሆነ ኳስ ሳያባክን በጥንቃቄ መጫወቱን ይችልበታል:: ምርጥ ተከላካይ ቢሆንም ሁለገብ ተጫዋች ነው:: በእሱ ስህተት ከዶጅ ገማጣው ጋር የተወራረደው ቦቾራ ስሙኒው ከተበላ ወየውለት!

ዳዊት ምች፣ አመዶ፣ ተረፈ ገልጆ፣ ጎቢጥ እየተቧደኑ ቀርበው በተመረጡበት ቡድን ተሰለፉ:: ምችና ገልጆ ጎበዝ ጎልኪፐሮች ናቸው:: ሁለቱም የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቡድን በረኛ ጌታቸው ዱላን መብለጥና በዓለም አንደኛ ደረጃ በረኛ መሆን ታላቁ ሕልማቸው ነው:: አይደለም ራስ ብሩ ሜዳ ሣር ላይ አስፓልትም ላይ ቢሆን ተፈጥፍጠው ኳስ ይቀልባሉ::

ዳኛው አለማየሁ ነው:: ከቡድን አባቶቹ ጋር ይከባበራሉ:: የሚፈርደውም ስለደንብ ብሎ መሆኑን ሁለቱም የቡድን አባቶች ያምኑበታል:: ገራጅ እየሠራ ፍራንክ እንደልቡ ስለሚያገኝ ለገንዘብ አይንገበገብም:: ዲናሬ ከኪሱ አወጣና የጎል አቅጣጫ ለማስመረጥ "ከዘውድ፣ ከጎፈር?!" አላቸው::

"ጎፈር!!" አለ ቦቾራ::

አለማየሁ ሣንቲሚን ሽቅብ በአውራ ጣቱ ለጋት:: ተቃጭላ መሬት ወደቀች:: ዘውድ ታየ:: ዶጅ ገማጣው የጥል አቅጣጫ መረጠ:: ውሮና ሴምላል፣ የመስመር ዳኛ ሆኑ:: ጨዋታው ተጀመረ:: እኔና መኩዬ ቀጫጫው፣ ኮት ጠባቂዎች ሆንን:: ብዙ ኮት ደራርቤ ለብሼ መፃጉ መስያለሁ::

ተጨዋቾቹም ሸራ ጫማቸውን ማጠባበቅ፣ በረባሶአቸውን ለጨዋታው ይመጥናል አይመጥንም እያሉ መመዛዘን ይዘዋል:: አንዳንዶቹ ማንገቻቸውን ቆጣጥረው ቦታ ቦታቸውን ይዘው የጨዋታውን መጀመር አካላቸውን እያፍታቱ ይጠባበቃሉ::

አሸናፊ ፔሌ በረባሶዋን አውልቃ ወደእኔ እየወረወረች "ፋንጌ ጠብቅልኝ!" ስትለኝ፤ እንደ ጎልኪፐር እየተወረወርኩ ቀለብኳቸው:: የራሴን ችሎታ ስገምተው ጎበዝ በረኛ ይወጣኛል:: ኳስ ጨዋታ ብወድም፤ኳሷ እግሬ ስትገባ፣ የእኔ ቡድን አባል "አቀብለኝ!" እያለ ሲጠራኝ የተቃራኒው አባል ሊነጥቀኝ ሲንደረደር፤ እኔ ኳሷን ምን ሳድርጋት እያልኩ ስጨነቅ እነጠቃለሁ:: ከቡድኔ አባላት ወቀሳ ይደርስብኛል:: ተቧድኜ የቡድኑ አባቶች'ጋ ስቀርብ እኔን ላለመምረጥ ሲጠቃቀሱብኝ አያለሁ:: ተጨዋች

ከጠፋ እኔን የሚመርጡኝ ለበረኝነት ብቻ ነው:: ልጆች ከተትረፈረፉ ግን የኔ ፋንታ ኮት ጠባቂ መሆን ነው::

እኔ ደግሞ ለራሴ አስደሳች የሆነ የጨዋታ ሥልጣን እስጠውና እንደ ሰለሞን ተስማ ወይም ነጋ ወልደ ሥላሴ የጨዋታውን ጥበብና ስልት ለሬዲዮ አድማጮች አስተላልፋለሁ::

ጀርባዬን ለራስ ብሩ ቤት ሰጥቼ ጉብታ ላይ ተቀመጥኩ:: አንዱን የኮት ጫፍ እንደማይክራፎን አፌ ላይ ደገንኩ:: "አድማጮቻችን፣ የጨዋታውን አካሔድ በጊዜያዊ ስቱዲዮዋችን የምናስተላልፍላችሁ! እኔ ሰለሞን ተሰማና ነጋ ወልደሥላሴ ነን" ስል፣ መኩዬ ቀጫጫው ጭኑን እየሮከተ "እኔ ሰለሞንን ልሁን፤ አንተ እንደነጋ ሆነህ ጀምር::"

"እሺ!" አልኳት:: ተጨዋቾቹን እያየሁ "ጨዋታው ሊጀመር ነው:: የመሐል ዳኛ አለማየሁ ገራጅ ናቸው:: የመቻሉ አምበል ዶጅ ገማጣውና የጊዮርጊሱ አምበል ቦቾራ ተሰማ አርማ እየተለዋወጡ ነው::

"በመጀመሪያ የተጨዋቾቹን አሰላለፍ እንገልጻለን:: የመቻል አንድ ዳዊት ምች፣ ሁለት ኃይሉ ዶሮ፣ ሦስት ተስፋዬ ገበሎ፣ አራት ቁጥር ለብሶ በስምንት ቦታ እሚጫወተው ቶሎቶ ሲሆኑ..." ስል፣ ፑሉቶ ተደስቶ እያፏጨ አካላቱን አፍታታ:: መኩዬ ቀጫጫው ጣልቃ ገባና "ዶጅ ገማጣው ለምን ገማጣው እንደተባለ ግለጽ::"

"አድማጮቻችን፣ የመቻሉ አምበል ዶጅ ለምን ገማጣው እንደተባለ እንድገልጽ ሰለሞን ተሰማ አስታውሶኛል:: ዶጅ ድሮ በልጅነቱ ጠቅላይ ግዛት እያለ በግ ሲያግድ ጅብ መጥቶ በጎቹን ሊበላበት ሲል፣ ለመከላከል በግራ እጁ በጦር ሊወጋው ወረወረ:: ጅቡም ተናዶ ግንባሩን ገምጦ አደረገው! ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ገማጣው ባባቱ መጠሪያቱ ቀረ..." ይህንን ስል ሁሉም ልጆች ሳቁ::

ራሱ ዶጅ ገማጣው እየሳቀ "ስደባደብ ተፈንክቼ ነው እንጂ ጅብ ገምጦኝ አይደለም" አለ::

"እስተያየቱን ተቀብለናል" ዳኛው ፊሽካ ነፍተዋል:: ጨዋታው ተጀምሯል:: የጊዮርጊስን ተሰላፊዎች በቆይታ እናስተዋውቃለን:: ለማንኛውም፤ አጥቂ- አሸናፊ ፔሌ፣ ሁለገቡ አምበል ቦቾራ ይገኛሉ::"

ገልጆ "ፋንጌ፣ እኔንስ ጌታቸው ዱላን እሚበልጠው ተረፈ ገልጆ አለ አትልም?"

"አድማጮቻችን፣ ታዋቂ ጎልኪፐሮቻችን እናስተዋውቃለን" ስል ገልጆ ከደስታው ብዛት ስሙን ሳልጠራው ሣሩ ላይ እየተገላበጠ ይፈነጥዝ ጀመር:: "የወደፊቱ የአገራችን የኢትዮጵያ ተስፋ ተረፈ ገልጆ ገልጃጃው! በዚህ ጨዋታ ተሰላፊ ነው:: አሁን ደግሞ ጨዋታውን ሰለሞን ተሰማ ያስተላልፍላችኋል" አልኩና ለመኩዬ ቀጫጫው ቦታ ለቀቅኩ::

"ነጋ እንዳለው ጨዋታው ተጀምሯል:: ኳስ ወደ ሰማይ ሄዳለች:: ቦቸራ ዘለለ:: በቴስታ የመታት ኳስ ለአሹዬ ፔሌ ደርሳለች:: ፔሌ በደረቷ ተቀብላ እግሯ ላይ አበረደች:: ፔሌ! እያታለለች ነው:: ገማጣውን አለፈች:: አመዶን *በላይነን ሸወደች:: አደጋ ነው! አደጋ ነው! መታች:: አ! ዳዊት ምች ተወርውሮ በቀላሉ ኳሷን ጎረሳት::

"የመቻሉ አምበል ቡድኑ እንዲረጋጋ እያበረታታ ኳስ ከምች ተቀብሏል:: ኳስ ለጋ:: ለቀጢሳው ደርሶታል:: ኳሷን በረጅም ቅልጥሞቹ እያንከባለለ ተጨዋቾቹን ያማትራል:: ዶጅ ተጠጋ:: ነጠቀው:: አሸናፊ ፔሌ ተሟሙታ ነጠቀችው:: ፔሌ እያታለለች ነው:: አ! እያጣጠፈች ነው:: ለቦቸራ አቀበለችው:: ቦቸራ ዶጅን አልፎ ለፔሌ መለሰላት:: ፔሌ ኳስ ይዛለች:: አመዶ እግሩን ደነቀረ:: አለፈችው:: መታች:: ጎል!"

እኔ በአድናቆት ሜዳው ላይ ተገለባበጥኩ::

"የጊዮርጊስ ቡድን አንድ፣ መቻል ዜሮ:: አሁን ደግሞ ጨዋታውን ነጋ ያስተላልፍልናል!" አለችና መኩዬ ቀጫጫው እኔ እንድዘግብ ተራውን ለቀቀልኝ:: ጨዋታውን በሬዲዮ ስናስተላልፍ በወቅቱ ዝነኛ በነበሩት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቡድን ተጫዋች ስምም ልጆቹን እንጠራቸዋለን:: ይህ በጣም ያስደስታቸዋል::

"ጨዋታው እየተፋፋመ ነው:: የጊዮርጊስ ደጋፊዎች ችቦ ለኩሰዋል:: ጭፈራው ጦፏል:: የመቻል ደጋፊዎች 'ማታ ነው ድሌ' እያሉ ነው:: ገማጣው ለጎቢጥ፣ ጎቢጥ ለፑሉቶ፣ ፑሉቶ መልሶ አቀበለው:: ጎቢጥ ለገማጣው ለጋ:: ገማጣው እያንከባለለ ለአብነት ባሪያው፣ አያ.የ! ለጎቢጥ:: ጎቢጥ ለጋ ጎል!

"እስኪ ቆይ፣ የጊዮርጊስ አምበል ጎል አይደለም ብሎ እየተከራከረ ነው:: የመሐል ዳኛው የመስመር ዳኛ የሆኑትን አቶ ሴምላልን ጠየቋቸው:: ሴምላልም ንፍጣቸውን ሽቅብ ሳቡና ጎል ነው ብለው መሰከሩ:: ቦቸራ እየተሳደበና እየጮኸ ተጨዋቾቹ ነቅተው እንዲጫወቱ አዘዘ:: ጋዜጠኞቹንም አንዴ ገረመመን:: ዳኛው አስማየሁ ብርሃኑ ጎልዋን አፀደቋት::"

ቦቸራም ሴምላልን በነብር ዓይን አየው:: ሴምላል ዓይኖቿ ወደ ፍየል ዓይን ተቀይረው የሚገቡበት አጡ::

የቦቸራ ቡድን ከተሸነፈ ሰይጣኑ ይነሳበትና መጀመሪያ ለመስዋዕትነት የሚቀርበው ሴምላል ይሆናል:: ሴምላል ነቄ ከሆነ ጨዋታው ከመጠናቀቁ በፊት ከራስ ብሩ ሜዳ መሰወር ይኖርበታል::

ቦቸራ ወደእኛ አካባቢ እያፈጠጠ "አንት ቀጫጫ! የእኔን

---

*ላይነን፣ በተቃራኒ ቡድን ተጫዋች በእግርና በእግሩ መሐከል ኳስ ማሳለፍ::

ቡድን ለመሸቀብ ነው ግራ ቆለጥህን ይዘህ የተቀመጥከው?" ብሎ መኩዬ ላይ ጮኸባት::

በእኛ እምነት መሸቀብ የፈለገ ልጅ ቆለጡን ይይዛል:: እንዲሸነፍ የፈለገው ቡድን በግራ ጎል በኩል ከተሰለፈ ግራ ቆለጡን ይይዛል:: በቀኝ ጎል በኩል ከተሰለፈ ቀኝ ቆለጡን ይይዛል::

እኔ ቶሎ ብዬ እጆቼን ከጭኖቼ አካባቢ አራቅሁ:: ከትንሽ ቆይታ በኋላ እጆቼን የማደርግበት አጣሁ:: መሬቱን ብመረኩዝ "እኔ በመሸነፌ ደስ ብሎህ ነው የምትዝናናው?" ብሎ ይመታኛል::

"እረ እኔ አንተን ለመሸቀብ አይደለም" አለች መኩዬ በተጨነቀ ድምፅ:: "ቆለጤን ደግሞ አልያዝኩም:: መሬት በቂጤ ተቀምጬ ሽንቴን እየሸናሁ ነው:: ከፈለክ ፋንጌ ምስክሬ ነው:: ናና ሽንቴን እየው!"

እኔም ጭንቅላቴን በመወዝወዝ መሰከርኩ:: ግን ማን አምኖኝ? ሁለታችንም በሬዲዮን ለአድማጮቻችን የምናስተላልፈውን ጨዋታ አቆምን::

ጨዋታው ተጀመረ:: ፔሌ የለጋት ኳስ በቀጥታ ለቀጢሳው አናት ለቴስታ ተመቻችታ ደረሰች:: ቀጢሳው በቅልጥፍና የአባቱን ነጭ መለዮ ከአናቱ ላይ አወለቀና በቴስታ ኳሷን መታና ጉል አግብቶ መለዮውን በዚያው ፍጥነት መልሶ አናቱ ላይ አደረገ::

ቅልጥፍናው ሁላችንንም አሳቀን:: ሜዳው ውስጥ ሰፍኖ የነበረው አስፈሪ ውጥረት ረገበ:: እየሳቅሁ ዞር ብዬ አያለሁ፣ መኩዬ ቀጫጫው ከአካባቢው ተሰውራለች:: መሬት ተሰንጥቆ ይዋጣት፣ ወይም ሰማይ በርራ ጥልቅ ትበል አላወኩም::

ፔሌ በቀጢሳው ኩምክና ተማርካ፣ ኳስ እግሯ በገባ ጊዜ ደጋግማ በቴስታ እንዲመታ ትልክለታለች:: ቀጢሳው እንዳስለመደን እየኮመከ በቴስታ ይለጋና መለዮውን ጭብጥ በማትሞላ አናቱ ላይ ያደርጋል::

ይህ ሳቅ የተሞላበት የአጨዋወት ስልት ቦቸራን አልጣመውም "ስሚ ፔሌ! ስሙኒዬን ልበላና ለጋሽን ነው የምበላው!"

ከደቂቃዎች በፊት የተገላገልነው አስፈሪ ድባብ እንደገና ሜዳው ላይ ሰፈነ:: እልህ በተሞላበት ስልት ጨዋታው ቀጠለ:: አንዱ ሌላውን ጠልፎ ይጥላል:: ተጠላፊው እየተንጫነጨ ዳኛው እንዲያስተውል ይከሳል:: ዳኛው በቆራጥነት እየመራ ነው:: ጨዋታችንን እንዲህ አስፈሪ ድባብ ሲውጠው ድባቡን ለነገ የማስተላለፍ ኃይል ያላት ፀሐይ ብቻ ነች:: ፀሐይ ስትጠልቅና በተራው ጨለማ ሲነግስ ኳስ የሄደችበት አቅጣጫ ሲጠፋ በይደር ጨዋታውን ማስተላለፉ የግድ ይሆናል::

የዛሬውን ጨዋታ ግን ማስተላለፍ አንችልም:: ሰዓቱ ገና ዘጠኝ ሰዓት ቢሆነው ነው:: ምሳ አልበላንም:: ጨዋታችንን ሰዓት አይገድበውም፣ ድል እንጂ:: የገማጣው ቡድን እንደ አንድ ሰው ተባብረው እየሠሩ ነው:: ስማቸውን በልቤ እየጠራሁ እከታተላለሁ:: በቃል መጥራትና ለአድማጭ ማስተላለፉ አደጋ አለው::

ከእስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን አቅጣጫ መኩዬ ቀጫጫው እየሮጠች ስትመጣ አየኋት:: የጂሥራች እንደምትናገር ሁሉ ፊቷ ጥርስ ሆኖዋል:: አካባቢያችን እንደደረሰች "ልጆች!" አለች ጮክ ብላ:: ማንም የለማት የለም::

"ልጆች፣ አባባ ጃንሆይ እስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን በር ላይ ለሰዎች ብር እየሰጡ ነው!" ብላ ታላቁን ዜና አብስራን በመጣችበት ፍጥነት ወደ ቤተክርስቲያኑ አቅጣጫ ሮጠች::

እኔ የሰማሁትን የምስራች ጮክ ብዬ ለፈፍኩ:: ጨዋታው ተቋረጠ:: እኔም መኩዬን እየተከተልኩ ኮት ለሰጠኝ ኮቱን፤ በረባሶውን አደራ ላለኝ በረባሶውን እየመለስኩ እሮጣለሁ:: በእንዲህ መልኩ የአባባ ጃንሆይ መልካም መንፈስ አስፈሪውን የኳስ ጨዋታችንን ድባብ አስወገደልንና ወደ ሰላም የሕይወት ትዕይንት ተሸጋገርን:: ኳሷም ከማበድም ከመፈንዳትም ዳነች:: ሙሉ ትኩረታችንን የጃንሆይ ብር ማደል ስለገዛው ኳሳችንን እዚያው ራስ ብሩ ሜዳ ረስተናት ነበር::...

አባባ ጃንሆይ

አባባ ጃንሆይ! አባባ ጃንሆይ! የእኛ እናት አባት!
አሳድገውናል አሳድገውናል በማር በወተት!
ልጆች ሆነን ከዘመርነው

እስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን ከአፍ እስከ ገደፉ በሰዎች ጢም ብሏል:: የሰማይ ስባሪ የሚያካክሉት የክብር ዘበኞች ትርምሱን ተቆጣጥረውታል:: ሕዝቡ ፀጥ ብሎ ባለበት መሬት ላይ ተቀምጦ በቅደም ተከተል አባባ ጃንሆይ ዙፋን ድረስ በመቅረብ አንድ ብር ይሸለማል::

ጃንሆይ ወታደራዊ ልብስ ለብሰዋል፤ ልዑላን፣ ልዕልታት፣ መሣፍንትና መኳንንት በግራና በቀኝ መድረኩ ላይ ከበዋቸዋል::

መስኩ ላይ እንደ ቴያትር ተመልካች እኔና አብሮ አደጎቼ፣ እንዲሁም ሌሎች ብዙ ሰዎች ተቀምጠን ሽቅብ እናያቸዋለን::

ከጃንሆይ በስተቀኝ አንድ መኳንንት በኮሮጆ ብዙ ብሮች ይዘው አንድዋን ብር ነጥለው ለንጉሡ ይሰጧቸዋል:: ጃንሆይም ተቀብለው ከፊታቸው ለሚገኝ ትልቅ ሰው ወይ ልጅ ይሰጣሉ::

ድርሻውን እንደተቀበለ ለጥ ብሎ እጅ ነስቶ ከግቢው ይወጣል:: የሚቀጥለው ዜጋ መድረክ ላይ ሲወጣ ያችው አንድ ብር ትደርሰዋለች:: አንዳንዱም ወረፋው እስኪደርሰው ተሽቀዳድሞ የጃንሆይን ጫማ ይስማል:: ጫማቸው ቀይ ሆኖ በጣም ትልቅ ነው፤ ሳይሰፉባቸው አይቀርም::

ግፊያው፣ ፍትጊያው፣ አንዱ በሌላው እግር ላይ መቆሙ፣ ጫጫታው አካባቢውን ገበያ ቢያስመስለውም፣ ከክብር ዘበኞቹ ቁጥጥር በላይ አልሆነም:: ይሁን እንጂ የተሳካለት አጭበርባሪም አልጠፋም:: የቁልጭ እናት ነጠላ እየተከናነበችና እያገለደመች ሦስቴ ተቀብላለች:: ለአራተኛ ጊዜ ስትመጣ ክብር ዘበኞቹ ደርሰውባት ወደ ቅጥሩ ድጋሚ እንዳትገባ አገዷት:: እሷ ግን "ንጉሡ ነገሥቱ ለሰጡት የእናንተ መመቅኘት ምን ይባላል?" ብላ ድጋሚ ለማጭበርበር እየጣረች ነው::

ከአጠገባችን አንድ ፀጉረ ሽበቶ ሰው ነጭ በነጭ ለብሰው ቁጭ ብለዋል:: ጃንሆይን ትኩር ብለው እያዩ የዘለዓለም ሕይወት ይመኙላቸዋል::

"አሁን እርሶ ምን አጥተው ነው ከሕፃናቱ ጋር የሚጋፉት?" አላቸው በጣም ዝቅ ባለ ድምፅ የክብር ዘበኛው::

"እንዴ! ከንጉሤ እጅ የምቀበለው በረከትስ? የብሩ መብዛትና ማነስ አይደለም ቁም ነገሩ ልጄ:: ትልቁ ነገር ከጠቅል እጅ የምቀበለው በረከት ነው:: ለብሩማ የተፈረን ዕድሜ ያርዝመው ሞልቶኛል" ሲሉ፤ በአመላለሳቸው የረካው የክብር ዘበኛ ከበረከቱ እንዲቋደሱ ቅድሚያ ሰጣቸው::

የእኔም ብር ሲኒማ የማልገባባት እንደሆነች የገባኝ እዚያው ሆኜ ነው:: ወሬውን ቤተሰቦቼ ቀድመው ስለሚሰሙ ብሯ ለበረከት ትፈለጋለች:: በምትኩ ሌላ ብር ይሰጡኛል::

በኳስ ጨዋታ ላይ የነበርነው ልጆች ጠረን ይተነፍጋል:: አቧራ አቧሯ እንሸታለን:: እንዳንነሳ ክብር ዘበኛው በአርጩሜ ስለሚዠልጠን ተፋፍገን ተቀምጠናል:: ከማዶ ልዑላን ልጆች ቁልቁል አፍጠው ያዩናል:: ንፍጥ በአፍንጫቸው ላይ የለም:: በልካቸው የተሰፋላቸው ልብስ የአካላቸውን ውበት የበለጠ አጉልቶታል:: በነጭ ካልሲ፣ ቆዳ መጫሚያ አድርገዋል:: ፀጉራቸው ላይ ቅባቱ ያብለጨልጫል:: ፎሮፎር፣ ቋቁቻ፣ ቆረቆር፣... ሲያልፍም አልነካቸውም::

እኛ ፀጉራችን ነጫጭባ፣ አካላችን ለዓመት በዓል ብቻ የሚታጠብ፣ ቀጭ፣ ሙጃሌ፣ ችፌ መለያችን ነበሩ:: ብዙዎቻችን በባዶ እግራችን ነው የምንኳትነው "እቤት ልብሳቸው ሲያምር" አልኩ ለራሴ ያህል::

"ጫማቸውስ?" ሲል ቀጢሳው ጠየቀኝ::

"ደሞ ቆንጆዎች ናቸው!"

"የአባባ ጃንሆይ ልጆች ስለሆኑ እኮ ነው::"

አንድ ቀን እኔ አባቴና እናቴ እንዴት እንደተገናኘን ለቀጢሳው አጫወትኩትና "እነሱንም ልዑላኑን አባባ ጃንሆይ ከቅዱሳኑ ላይ በብዙ ብር ገዝተዋቸው ነው ማለት ነው" ብዬ ለቀጢሳው ሳወራለት እሱም ተገርሞ ሲያዳምጠኝ ወረፋችን ደረሰ::

ጃንሆይ አካባቢ በጣም ቀረብኩ:: ቅንድቤ ግጥም መሆኑ ትውስ አለኝ:: እማማ ረታሽ አንዳንድ ቀን ሲያስፈራሩኝ "እይ ፋንጋይ! ጃንሆይ ቢያገኙህ ለሆሯው ቆሪጥ ሸክ! አርገው ይገብሩህ ነበር!" ያሉኝ ትውስ አለኝ:: ግን ወደ ኋላ መመለስ አይቻልም:: በግራም በቀኝም በልጆች ተከብቤያለሁ:: ክብር ዘበኞቹ አፍጠው እያዩን ነው:: ግን ደሞ አዲሷ ብር አማለለችኝ:: ጃንሆይን በጣም በጣም ቀረብኳቸው:: ተራዬ ደረሰ:: አንድ ብሩን ሲሰጡኝ ተቀበልኩ:: ፊት ለፊት ተያየን:: ጃንሆይን ሲያዩዋቸው ደስ ይላሉ:: ይህች ዕለት ከታላቁ ንጉሠ ነገሥት ጋር ፊት ለፊት የተያየንባት የመጀመሪያዋም የመጨረሻውም ዕለት ሆነች::

አባባ ጃንሆይ አባባ ጃንሆይ የኛ እናት አባት
አሳድገውናል አሳድገውናል በማር በወተት ...

ድንገተኛው ኮከብ

"ከትልቅ ወይም ከትንሽ መወለድ ሙያ አይደለም::
ራስን ለትልቅ ታሪክ መውለዱ ግን ሙያ ነው"
ዳግማዊ አጼ ምኒልክ ሐውልት ላይ የተጻፈ::

በየዓመቱ ግንቦት ወር ላይ የጦር ኃይሎች ቀን ይከበር ነበር:: በመላ አገሪቱ የሚገኙ ከሠራዊቱ አባሎች የተውጣጡ ምርጥ ስፖርተኞች በእግር ኳስ፣ በቦክስ፣ በዋና፣ በዝላይ፣ በአጭር ርቀት ሩጫና በማራቶን ይወዳደራሉ:: መግቢያ ዋጋ ምንም ፍራንክ ሳይከፈል በብላሽ በመሆኑ ለእኛ ለልጆቹ 'ሠርግና ምላሻችን' ነበር::

አበበ ቢቂላን፣ ማሞ ወልዴን፣ ሌሎቹንም ምርጥ የአሎምፒክ ጀግኖች ሩጫ እንመለከታለን:: በኳሱ መስክ ኳስ ፊደሉን፣ ሞሪስንና ሌሎቹን ተወዳጅ ተጨዋቾች የግል ችሎታቸውንና የቡድን ቅንብራቸውን አስተውለን እንደሰታለን:: በግል የምንደግፋቸው ተጨዋቾች ሲያሸንፉ በደስታ እንሰክራለን:: የተሸነፉብን እንደሆን እስክማልቀስ እንደርሳለን::

ፑሉቶ በጣም የሚወደው ቦክሰኛ ባዩ አየለ በእንግዳ ወርቅ ባቡር ክፉኛ ተደብድቦ ተሸነፈ:: ባቡር ረጅምና ግዙፍ አካል ያለው ቦክሰኛ ነበር:: ሲጫወት ግራ እጁን ገትሮ ሳያስጠጋው በቀኝ እጁ እያፈራረቀ ባዩን ደበደበው:: ባዩ አጭርና ፍርጥም ያለ አቋም ቢኖረውም በቅልጥፍና የባቡርን ግራ እጅ ሾልኮ መደብደብ ባለመቻሉ ጨዋታው ፈታኝ ሆነበት:: ባቡር ባዩን ሳያስጠጋው የቡጢ መአት አወረደበት:: ባዩ ባይዘረርም ሁለተኛው ዙር በባቡር የበላይነት ተካሂዶ የመጨረሻው ዙር ተጠናቀቀ:: በወቅቱ ፑሉቶን ማየት አሳዛኝ ነበር:: "ኧረ ገደለው! ምን ማለታቸው ነው? ፎጣ ጥለው ጨዋታውን ለምን በበቃኝ አያቋርጡም?" እያለ እንባው ጣምራ ጣምራ በጉንጩ እየወረደ ይጮኻል::

ባዩ ከእረፍት በኋላ ቴክኒኩን እየቀያየረ ለማጥቃት ሞከረ:: ግን ባቡር የሚቀመስ አልሆነም:: ይህ የአሎምፒክ ተሰላፊ፣ የመላው አፍሪካ ውጤታማ ተጨዋች የሆነው ባዩ በባቡር ክፉኛ ተደብድቦ ከመድረኩ ወረደ:: አድናቂውና አፍቃሪውን ፑሉቶን እያፅናናን ወደሚቀጥለው ጨዋታ ተሸጋገርን::

እንዲህ ባለ የስፖርት ውድድር ላይ ትልልቅ ሰዎች ዓለምአቀፍ የስፖርት ኮከቦችን እያነሱ ሲወያዩ፣ እኛ በወቅቱ የሚካሄደውን ጨዋታ ብቻ የምንመለከት መስለን የሚያወሩትን እናደምጣለን:: አንደኛው ሲጃራ የሚጠጣ ጥርሰ ወላቃ ሰውዬ በጎርናና ድምፁ ስለመሐመድ ዓሊና ስለ ሶኒ ሊስተን ግጥሚያ ማውራት ጀመረ::

«መሐመድ ዓሊ እኮ የተባለው በቅርብ ነው:: የድሮው ስሙ ካሽስ ክሌ ነው:: ታዋቂ የሆነው በሮም አሎምፒክ በቦክስ የወርቅ ሜዳሊያ አሸናፊ ከሆነ በኋላ ነው:: በፕሮፌሽናል ቦክስ ለመጀመሪያ ጊዜ የተጋጠመው ከሶኒ ሊስተን ጋር ነው:: መሐመድ ዓሊ አጭር ወፍራም ነው፤ እንደ ባዩ አየለ:: ሶኒ ደግሞ ረጅም ነው ልክ እንደ ባቡር:: እጁን ገትሮ ባዩን አላስጠጋም እንዳለው፤ ሶኒ መሐመድን እንደእዚያ ገትሮ ሊይዘው አልቻለም:: ምክንያቱም መሐመድ እጁን እየገነጠለ እየገባ 'ዳቦ ቤቱን' ይፈተፍተው ነበር:: ሶኒ በጣም ተናዶ ቀጥታ ቀኝ በኃይል ሰነዘረ፣ መሐመድን ሳተውና እጁ ተገነጠለ:: ከዚያ በኋላ ሶኒ የመሐመድ ዓሊ መጫወቻ ሆኖ ተዘረረ::"

ትልልቆቹ ሰዎች ተሳሳቁ:: እኛ ደግሞ በዚች በሰማናት ዓለም አቀፍ ዜና ጨዋታውን እንዳየነው ያህል ለእኩዮቻችን ማውራት ነገር ልማዳችን ነው::

የቀላል ሚዛን ቦክሰኞቹ የአየለ መሐመድ፣ የግርማዬ ገብሬ፣ የኢብራሂም ሰዒድ፣... ጨዋታ ዳንስ ይመስል ነበረ:: ጨዋታው ፈጣንና በስልት የሚካሄድ በመሆኑ ደጋፊውንም ሆነ ነቃፊውን፣ ሁሉንም ያረካ ነበር::

የዋና ውድድር የሚካሄደው በግዮን ሆቴል የመዋኛ ገንዳ ውስጥ ነበር:: መግቢያ በነፃ ቢሆንም እንደኛ አይነት ውሪዎችን

ዘበኞች ማስገባት አይፈልጉም:: በዚህ ምክንያት የማየት ዕድላችን በዚህ ስፖርት ላይ የታቀበ ነበር::

አልፎ አልፎ መሽለኩለኩ የሚሳካልን ጊዜ ነበር:: ግን እንዳችን የተጠቀምንበት ብልሃት ለሌላው ልጅ አይሠራም:: አንድ አንድ ንፁህ የለበሱ ጎልማሳ ወይም ወጣት ተመልካቾችን "በናትዎት ጋሼ ልጄ ነው ብለው አስገቡኝ?" ብለን እንማፀናለን::

ሰዎቹ ይስማማሉ::የተማፀንናቸው ንፁህና ሽቅርቅር ሲሆኑ፣ እኛ ግን አመድ የነፉብን ነው የምንመስለው:: ይህ የኑሮ ልዩነት እኛን እደባባይ ያስጣናል:: ዘበኞቹ ነጥለው ቀብ ያደርጉንና ያስቀሩናል:: በዚህና በሌሎች ምክንያቶች ዘበኞች እና እኛ አንዋደድም:: ሁልጊዜ እንደ አይጥና ድመት እንደተሳደድን ነበር::

ይህ ለ15 ቀን በተከታታይ የሚካሄድ ውድድር እሁድ ዕለት ሲያበቃ ስፖርተኞቹ የየክፍል አርማቸውን አንግበው፣ በየክፍለ ጦራቸው ተሰልፈው በማርሽ ባንድ መሪነት በክቡር ትሪቡኑ በአባባ ጃንሆይ ዙፋን ፊት የሚያልፉበት ሰዓት ደረሰ:: ይህ ተወዳጅ የሆነ ትዕይንት ሊከናወን ጥቂት ደቂቃ ሲቀረው አንድ ተአምር ተፈጠረ::

አንድ ጎስቋላ ታዳጊ ወጣት መሐል ሜዳው ውስጥ ታየ:: ማንገቻውን በቅጡ አጠባበቀ:: እኔ ካታንጋ አካባቢ ስለሆንኩ ወጣቱ ከጀርባው ይታየኛል:: ለጃንሆይ ለጥ ብሎ እጅ ነሳ:: ተመልካቾች በኃይል አጨበጨቡለት:: ትዕይንቱን ማትረብ ጀመረ:: በአየር ላይ ተገለባበጠ:: በእጁ ሄደ፣ በአንገቱ ቆመ:: ተመልካቾች በፉጨት በጭብጨባ አደመቁለት:: ታዳጊው ወጣትም በጥቂት ደቂቃ ውስጥ ትዕይንቱን አጠናቆ ለጥ ብሎ እጅ ነሳ:: አሁንም ከቅድሙ በበለጠ ጭብጨባው ጎረፈለት: አባባ ጃንሆይም አጨበጨቡለት:: ባለበት ቀጥ ብሎ ቆመ:: አንድ ወጣት መኮንን በሶምሶማ ሩጫ ወደ ታዳጊው ወጣት ቀርቦ እናቱን እየደባበሰው ወደ አባባ ጃንሆይ አቀረበው:: ደጋግሞ ምኞቱን ሲነግረን የኖረው ተረፈ ገልጆ አባባ ጃንሆይን በአካል አግኝቶ አነጋገራቸው::

በኋላ እንደጫወተኝ ጃንሆይም ውብ ፊታቸውን ፈገግ አድርገው "ምን እንድናደርግልህ ትፈልጋለህ?"

"የደሃ ልጅ ስለሆንኩ አሳድጉኝ" አላቸው::

ጃንሆይ እጠገባቸው ወዳለው መኮንን ዞር ብለው "እገሌ ይህ ወጣት የናንተ ክፍል ባልደረባ እንዲሆን ፈቅደናል"! ብለው አባባ ጃንሆይ ተረፈ ገልጆን ለዘለዓለም ሲያልመው የነበረውን ድል አጎናፀፉት::

በሃሳቤ ወደ ሰፈራችን ቁርቆስ ተመለስኩ:: የገልጆ አባት በልጃቸው ተረፈ ላይ ባወረዱበት እሳር በጣም ያዘንን የሰፈር

ልጆች በለከፋ መቆሚያ መቀመጫ ስላሳጣናቸው ሠፈራችንን ለቀው ሔደዋል::

ገልጆ መኖሪያው ካምቦሎጆ ይሁን እንጂ ከእኛ ጋር ለመጫወት ወደ ሰፈራችን ይመጣል:: ሆዱ አሁንም ቋሚ ጠላቱ ነበር:: አንዳንዴ ረሃብ በጣም ሲጠናበት የሚይዘው የሚለቀው ይጠፋዋል:

አንዴ ሰፈራችን ርቦት መጣ:: ጓደኞቹ የምናበላው አጣን:: እኔን እናቴ በኩሊ ያስፈለጠችውን እንጨት ጓሮ አንድ ከምር አዛኝ እየከመርኩ ነው:: በቆይታም ከጉልት ከሃደ በቀሉ ቅቤ ገዝቼላት እመጣለሁ:: ስመለስ የምትሰጠኝን ለገልጆ ለመስጠት ወስኛለሁ:: የታዘዝኩትን በትጋት ሳከናውን በዚህ መካከል ተአምር ተፈጠረ:: የጩኒ እናት እማማ ቀመም እደጅ ድንች አጥበው ወከክ ባለ የከሰል ምድጃ ላይ በድስት አድርገው ጣዱት:: ከሰሉን ማራገብ ጀመሩ:: ከገልጆ ጋር ተጠቃቀስን:: እማማ ቀመም ከሰሉን አራግበው ውሃው እየተንተከተከ መክደኛውን ከድስቱ ላይ ሲገፈትረው እየበሰለ እንደሆነ ገባን:: መኩዬ ቀጫጫው በእማማ ቀመም ቤት ጓሮ ሔዶ ኩሽናውን አንኮኳኮሸው::

"ኡህ!! ይሔንን ድመት ምንድነው የሚገላግለኝ" እያሉ ወደ ቤታቸው ገቡ::

ገልጆ ቱር ብሎ ሔደና የሹራቡን እጅጌ ቁልቁል እንዳያቃጥለው ስቦ ድስቱን አፈፍ አድርጎ አነሳና ከእኛ ቤት ጓሮ ገባ:: ቶሎ ብዬ የተፈለጠውን እንጨት እየከመርኩ ጋረድኩት:: መኩዬም ዞራ መጥታ አገዘችኝ::

በፍጥነት ከመኩዬ ጋር ወደ ሃደ በቀሉ መደብ ሔድን:: ትንሽ ራቅ እንዳልን "ወይኔ ድስቴ! ድስቴስ! ድስቴን ጉድ ሠሩኝ! ወይኔ የኮርያ ማስታወሻዬ" እያሉ እማማ ቀመም ሲጮኹ ይሰማናል::

ባለቤታቸው አባባ ወርቁ አህመድ ናቸው ከኮንጐ ዘመቻ መልስ ይህንን 'ኦርጂናል' ድስት ገዝተውላቸው የመጡት:: እናቶቻችን በመሶብ፣ በድስት፣ በጋን፣ በጭልፋ፣... ላይ ነው ትዝታቸውን የሚከትቡት:: ዕቃው ቢሰበር ወይም ቢሸነቆር እንኳን አይጥሉትም::

እኔና መኩዬ ከሃደ በቀሉ መደብ ስንመለስ ጩኒ ወደ እኛ ሮጣ መጥታ "ድንቹ ይበላ ግድየለንም ድስቷን ግን ገልጆ እንዲመልስላት" እሷ ነቄ ነች::

"እትጨቅጭቂኝ!" አለቻት መኩዬ::

"መኩዬ የምሬን ነው:: ድስቱ ለእናቴ ማስታወሻዋ ነው" አለች ጩኒ እርግጠኛ ነች ገልጆን በሳየችው ይህንን ሌብነት ያከናወነው እሱ እንደሆነ ገምታለች:: እኛ ግን ዓይናችንን ግንባር ያድርገው ብለን ካድን::

ፀጥ ብለን ቅቤውን ቤት ይዘን ገዝተን ለእናቴ ሰጠናት:: በኪሳችን የባቄላ አሹቅ ለሁለታችንም አጨቀችልን::

ይሔኔ ገልጆ ያንን የተንገረገበ ድንች ወጥቆ አጠናቋል:: መኩዬና እኔ አሹቃችንን እየጠረጠርን ወደነሸፈራው በጉ ሰፈር ሔድን:: እንደገመትነው ገልጆ ድንቹን ልክ አግብቶት በቤቶቹ ጓሮ ተሹለክልኮ በመንደሩ ውስጧ ለውስጥ መንገድ አድርጐ ዋናው መንገድ ላይ ሲወጣ አገኘነው::

ደስ ብሎት ምላሱን አፍንጫው ድረስ እያወጣ አፉን ዙሪያውን ያብሳል:: ሆዱን በደስታ ይዳብሳል:: ሁለታችንንም እቅፍ አደረገንና "ድንቹ በስሎ ነበር በደንብ አድርጌ ወጠቅኩት:: ማታ ወደ ካምቦሎጆ ሳድር ከመሔዴ በፊት በጠጠር በራቸውን ኳ! ሳደርጋት እማማ ቅመም በሩን ሲከፍቱ ድስታቸውን ደጃፋቸው ላይ ያገኙታል" አለንና የሁለታችንንም ጉንጭ ሳመን:: ከዚያም እንደ ሽርሽር ወደ ታች ሰፈር ወደ ሲሳይ ሜዳ ሔድን::

በጉልምስና ዕድሜዬ በሆድ ላይ የተተረቱ አያሌ ዘይቤያዊ አባባል ባነበብኩ ወይ በሰማሁ ቁጥር ምንጊዜም የማስታውሰው አብሮ አደግ ጓደኛዬን ተረፈ ገልጆን ነበር::

"ሆድ የሌትም የቀንም ጅብ ነው:: ከፊት መሆኑ በጀ እንጂ ከጀርባ ቢሆን ገፍትሮ ገደል ይከተን ነበር::" ይላል ሰው::

"ሆድ ጭራቅ ነው" አለ ዓይነ ስውሩ ነዳይ::

"ውሻ ምነው አረጀህ? ቢሉት፣

"ሲቢሉ ሳይ" አለ::

"ማሸነፍ ማለት ሆድን ነው" አለ ባለሞያ አሳማ::

ገልጆ ሰውንም ውሻንም ሁሉንም ሆኖ በልጅነቱ ሕይወትን ኖራት:: በመደምደሚያው እንዳለመው አባባ ጃንሆይን በአካል አግኝቶ ላንዴም ለመጨረሻ ጊዜ ሆዱን ድል መታ:: እኔም የዓይን ምስክር ሆንኩ::

ከሃሳቤ ተመልስኩ:: ወደ ማዶ ስመለከት ተረፈ ገልጆ በክብር ትሪቡኑ ጃንሆይ አካባቢ ተቀምጦ የስፖርት ውድድሩን ይከታተላል::

...ከወራት በኋላ ተረፈ ገልጆ በጣም አምሮበት ወደ ቂርቆስ መጣ:: አፈርማ ካኪ ሸሚዝና ሱሪ ለብሷል:: ከላይ ቆንጆ ሹራብ ደርቧል:: ሽራ ጫማ ተጫምቷል:: መንደርተኛው ሁሉ በመደነቅ ከያለበት ተሰብስቦ እየሳመ በጥያቄ ያጣድፈው ጀመር:: ገልጆም እንደ ድሮው ዝግ ብሎ ይመልሳል::

መንደርተኛው እነ ኃይሉ ዶሮ ቤት ጢም ብሎ እሱ አግዳሚው ላይ ተቀምጦ ወጉ በሰፊው ቀጠለ:: ለእንግድነቱ እማማ ሸጊቱ አረንቻታ ገዙለት:: ገልጆ የአደይ ዝማምን ድምፅ ከውጪ ሲሰማ ነጥሮ ተነሳ:: ወደ ቤቱ ውስጥ ሲዘልቁ እግራቸው ላይ ድፍት አለ:: ቀና አድርገው እንገላብጠው ሳሙትና «የእንበሻ ሂሳብ አለብህ ወይስ ተቀማጭ አለህ?» ቢሉት አደይ ቤተኛው ተሳሳቀ:: እሱም አብሮ ሳቀ::

አለሚቱ እንንላ እየሳቁ "ወታደር ቤት ብሩ ነው እንጂ መቅኖ ቢስ! እህሉስ በረከት አለው? አንተ ደግሞ የማይበገር ሆድ አለህ፣ ተገናኛችሁ:: ተረፈ መቼም ድፍኑ እንጀራ አያቅትህም:: ካልጠገብክ ጨምሩልኝ ማለት ትችላለህ?" ይሉታል... እየሳቁ:: ገልጆ ይመልሳል::

እማማ ረታሽ "የቂርቆስ አድባር አረፈች፤ አንድ ጭልፊት ተገላገልን:: ተመስገን ነው:: ከካችንን ያለምንም ሥጋት እናሰጣለን" ይላሉ::

"ጃንሆይ እንዲህ እጀ ሰፊ ናቸው:: እሳቸው አሳድገውህ እንዳትከዳቸው:: እነዚያ ነውረኞች የገዛ እንጀራቸውን በልተው ነው ሊገለብጧቸው የነበረው" አሉ አባባ አጋፋሪ በአንድ ዓይናቸው አፍጠው እያዩት:: ቀጠሉና "ተረፈ፣ ለመሆኑ ታስታውሳለህ? ያችን የመከራህን ቀን? ያእሻሮ ሲከካ አጥንት ሲቆረጥም ተአምረኛ የሆነው ጥርስህ ደህና ነው?" ሲሉ ሁላችንም ሳቅን::

ገልጆ የጥርሱን ደህንነት ፈገግ ብሎ አሳያቸው:: ድሮ ጭቃ የተቧቸው የሚመስሉት ጥርሶቹ አሁን በረዶ መስለዋል:: ለጠየቁት ጥያቄ መልስ ሲሰጥ "የንጉሠ ነገሥቱ የፖሊስ ሠራዊት..." ይል ነበር::

ይህ አመላለሱ ያላስደሰታቸው አባባ አጋፋሪ "ተራ ወታደር ተረፈ፣ ስለ ንጉሠ ነገሥቱ የፖሊስ ሠራዊት አንተ አትነግረንም:: አንተ መለዮውን ከማድረግህ በፊት እናውቀዋለን:: 'እኛ ያልፈሳንበት ዳገት የለም አለች አህያ" ብለው ተርተውበት፤ "ብቻ ሥልጠናህን ጨርሰህ ስትመረቅ ጉበኛ ሆነህ የበቀልክበትን ሕዝብ እንዳታሳዝነን" ብለው ምክራቸውን አከሉበት::

"ለመሆኑ ገልጆ፣ ጃንሆይ ምግባችሁን ምሳ ላይ ነው በራት ሰዓት የሚቀምሱላችሁ?" አሉና እማማ ወርቅውሃ ጠየቁት::

ሰፈርተኛው ሲበቅ አባባ አጋፋሪ በመሐል ገብተው "ድንገት ነው የሚደርሱት:: እሳቸው መቼ ሞልቶላቸው በየዕለቱ ይጎበኟቸዋል? ድንገት ግን ከተፍ ይላሉ! አይደል!?" አሉና ተረፈን እውነት መሆኑን እንዲያረጋግጥ ጠየቁት:: በትክክል እንዳሉት በድንገት ደርሰው እንደሚጎበኙዋቸውና በዚህም ሥጋት ምንጊዜም ምግብ ቤቱ፣ መኝታ ቤቶቹና ግቢው በንፅህና እንደሚጠበቅ ተናገረ::

ተረፈ ገልጆ አመሻሽ ላይ ሰፈረተኛውን ሁሉ ተሰናብቶ ወደ ካምፑ ለመንገ ተነሳ:: አረንቻታዋን ግማሽ ብቻ ነበር የተጎነጨላት:: ዶሮ አነሳና ጨለጣት:: ለእኔም ትንሽ አቀመሰኝ::

የሰፈር ልጆች አጅበን ሸኘነው:: ከረሜላ ገዝቶ ለአብሮ አደጎቹ እኩል አካለን:: እሱ ግን ምንም አልበላም:: አኳኋኑ ሁሉ የእኩያ ሳይሆን የታላቅ ወንድም ይመስል ነበር:: የሰጠኝን ከረሜላ እየመጠጥኩ በሃሳብ ልብሶቹን ለካኋቸው፤ ልኬ ትሆና

ለች:: አባባ ዘውዴ ግቢ ሠንሠለቱ አጠገብ ስንደርስ ገልጆ ሸንቱን መሸናት ጀመረ፤ ሳየው ተገርሟል:: "አባባ ጃንሆይ ናቸው፤ አንትን እ ያደረጉልህ" አልኩት::

"አዎን ጃንሆይ ናቸው ያስገረዙኝ" አለና ተረፈ ያሳፈረኝን ቃል ፊት ለፊት ጠርቶ ተናግሩና ግርዛቱ በፖሊስ ሆስፒታል ውስጥ መካሔዱን አስረዳን::

"ግን ካምቦሎጆ እንዴት ገብተህ ጃንሆይን ፊት ለፊት ልታገኛቸው ቻልክ?" አልኩት እጁን እየደባበስኩ::

"ጉምሩክ መሥሪያ ቤት አጠገብ ያለች ሜዳ'ጋ አንድ በሣር የተሸፈነች ቱቦ አለች:: በእሱ ቱቦ ውስጥ ለውስጥ ሔጄ ከክቡር ትሪቡኑ በስተግራ ባለው ጉል'ጋ ወጣሁ:: ልክ የምፈልጋት ሰዓት እስከምትደርስ እዚያው ቱቦ ውስጥ አደፈጥኩኝ:: ልክ ባሰብኩበት ሰዓት ወጥቼ ለጃንሆይ እጅ ነስቼ ትርዒቴን አቀረብኩ:: እግዚአብሔርም ረዳኝ" አለና ገልጆ እናቴን እየደባበሰ ምስጢሩን ይፋ አደረገልኝ::

"ሲኒማስ እንደ ልብህ ትገባለህ?" አልኩት:: ፈገግ ብሎ በፍቅር እናቴን እየደባበሰ "ፉንጋዬ አሁንም ቂል ነህ?" አለኝ፤ እንደ መሸከርመም አደረገኝ:: እያወራን እስከለገሀር ድረስ ሸኘነው:: በአውቶቡስ ተሳፍሮ ሔደ:: ተለያየን:: እነሆ ከዚያን ዕለት በኋላ ዳግም ከገልጆ ጋር አልተገናኘንም::

...ብዙ ዓመታት አልፈው በቅርብ የኢትዮጵያን ቴሌቪዥን የስፖርት ፕሮግራም ስከታተል ተረፈ ገልጆ ማረፉን ተረዳሁ:: በአካል ከተለያየን ከአርባ ዓመት በላይ ቢሆንም በቴሌቪዥን ውስጥ ፎቶውን እንዳየሁ ለየሁት:: እሱ ራሱ ተረፈ ገልጆ ነበር:: ያ የጦር ኃይሎች ቀን ድንገተኛ ኮከብ በእንዲህ አይነት ሁኔታ ተመልሶ ጠለቀ...

የታሠረው ጋኔን

"የልጅነቴን ዘመን በአንድ ቀፎ ልመስለው እችላለሁ:: ንቦች ማራቸውን እያመጡ በቀፎ እንደሚያከማቹ ሁሉ ብዙ ልዩ ተራ ሰዎች የዕውቀትና የኑሮ አስተያየታቸውን ማር እያመጡ እያንዳንዳቸው ጠባዬን ለማነፅ ሰፊ መዋጮ አድርገዋል:: ብዙውን ጊዜ ማሩ ቆሻሻና መራር ነበር፤ ነገር ግን የእውቀት ማር በመሆኑ ያው ማር ነው::"

ማክሲም ጎርኪ

አባቴ ሬዲዮ መማዛት ይወዳል:: ወደ ኃሞጎፋ ሲሔድ እዚያ ለሚኖሩ ባላገሮች በትርፍ ይሸጥላቸዋል:: ስንበትበት ያልና ፀጥታው

ሲያስፈራው፤ አሊያም ሬዲዮኑን ይዞ ነጭ በነጩን ለብሶ መዘነጥ ሲያምረው እንደገና ይገዛል:: አሁንም ትውስ ይለኛል በድጋሚ ሬዲዮ ከአንድ ኮርያ ዘምቶ ከመጣ ወታደር ላይ በመቶ ብር ገዛውና እኛ ቤት ውሉን ተዋውለው ተፈራረሙ:: አባቴም ገንዘቡን ቆጥሮ ሲያስረክበው እዚያው ነበርኩ:: የኮርያው ዘማችም ሬዲዮኑን ለአባቴ አስረክቦ "ይሀ የሬዲዮኑ ፋክቱር ነው:: ያለ እዚህ ፋክቱር ይሀ ሬዲዮን ምንም ዋጋ የለው:: እንዳይጠፋብህ ደሀና ቦታ አስቀምጠው:: ዕቃው ያንተ መሆኑን ማረጋገጫ ነው" አለና የተጣጠፈ ወረቀት ለአባቴ ሰጠው::

"ያለፋክቱርማ ወርቅም ዋጋ የለው:: ልክ ነው ያለው ይኼ ወታደር:: አንድ ምቀኛ ቢነሳብህ ፊርማቶሪ መጥቶ ዕቃው ያንተ መሆኑን ለማረጋገጥ መጀመሪያ የሚጠይቀው ፋክቱር ነው:: ከእጅህ ከጠፋ ቀለጥክ ዜራሞ" አሉ ቀለም ቀቢው አባባ ታዬ፣ የፋክቱርን አስፈላጊነት በአካላቸው እንቅስቃሴ ጭምር እያስረዱ::

"ፋክቱር የሌለው ዕቃማ ይዞ መገኘት በንጉሠ ነገሥት ግዛት ወንጀል ነው፤ ያስቀጣል:: በል ዜራሞ፣ የፍንጥር በለና" አሉ እማማ በለጡ እየሳቁ::

"ገጦ ተልኳል:: ዛሬ አስከሬ ወደ ባልሽ እልክሻለሁ::"

"ዜራሞ የዋዛ ዶርዜ መሰላችሁ? በፋክቱሩም ላይ ወታደሩ የራሱ ንብረት መሆኑን ማረጋገጫ አስጽፎ አስፈርሞታል" አባባ ኃይሌ አከሉ::

የፍንጥሩ ሊትሮ ካቲካላና ማንቆርቆሪያ ሙሉ ጠጅ መጣ:: ጨዋታው ደራ:: ስፈረተኛው የፋክቱር አስፈላጊነት አስጨንቋቸው ብዙ አወሩ::

እኔ በሆዴ 'ሬዲዮኑ ፋክቱር ባይኖረውስ? በመቶ ብራችን የገዛነው የእኛ ሬዲዮ ነው:: በቃ የእኛ ነው' ብዬ አሰብኩ::

ዶጅ ገማጣው የውል ወረቀቱን ሲያነብ ከአንድ ጥግ ተቀምጬ አደምጣለሁ:: እማዬ ቡና ታፈላለች:: አባ ዘለቀ፣ በለጡ ገጦ፣ አባባ አጋፋሪ፣ የክርስት አባቴ ኃይሌ፣ ቀለም ቀቢው ታዴ፣ ግንበኛው አባባ ቱሉ፣ ምክትል የአሥር አለቃ አበበ እንዲሁም፤ እናጢው አባባ በየነ ግስላቸውን እያጤሱ ካቲካላቸውን በመለኪያ ፉት እያሉ ያወጋሉ:: የሚነጋገሩት ስለ ሬዲዮ አሠራርና ጥበብ ነው:: ሁሉም የሚያውቀውን በእርግጠኝነት ይወያያሉ::

"ጠቅል! ምን ይሳነዋል?" አለ የኮሪያው ዘማች፤ ቀጠል አድርጎ "ትልቁን ጋኔን አቡነ ጴጥሮስ ሃውልት'ጋ አስሮ እንደ ፈለገ ያስለፈልፈዋል:: በሰለሞን ጥበብ የተቀባው ንጉሠ ነገሥት ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ጋኔንንም ለዜና መዋዕል በጥበብ አዋለው::"

"ሬዲዮ እሚሠራው በኮረንቲ ተደርጎ ከነፋስ ስልክ ሲለቀቅ ማንም ወሬ እሚያደምጥ ይመስለኝ ነበር" አሉ ክርስትና አባቴ

በጥርጣሬና በትሀትና:: የአሳቸው አባባል ትክክል እንደሆነ አኳኋናቸው ይገልጻል::

"አይደለም!" አለ የኮርያው ዘማች በእርግጠኝነት:: ጉልበቱ ላይ ያኖራትን መስዮ እየደባበሰ "ከንፋስ ስልክ ሠፈር በንፋስ እሚላከው ስልክ ነው:: ይሀ ሬዲዮ በየቤታችን የምንሰማው ግን በንፋስ እሚላከው ተአቡን ጴጥሮስ ሃውልት አካባቢ ነው:: 'ይሀ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ነው' ይልና 'ከአቡነ ጴጥሮስ አካባቢ የምናስ ተላልፈውን ፕሮግራም አሁን 'እንጀምራለን' ብሎ ያበሥራል:: አሁን ስንት ሰዓት ሆነ?" አለና በግራ እጁ ላይ ያሠራትን ሮመር ሰዓት በቁንጥ አየ:: 'አ! አምስት ጉዳይ... ደርሷል:: አሁን ይጀምራል::"

በእኛ መንደር ውስጥ ጋሼ ደገፋ ብቻ ናቸው ሮመር ሰዓት ያላቸው:: ይሁን እንጂ ለማንም የጊዜውን ልክ ሲጠየቁ ብዙ ጊዜ ተናግረው አያውቁም:: ትላልቅ ሰዎች ሲጠይቋቸው፣ ዕለቱ ሰንበት ከሆነ «የዕድሩ አልፏል የዕቁቡ እየደረሰ ነው» ይሏቸዋል:: በአዘቦት ቀን ከሆነም የሚሉትን አያጡም::

ልጆች ስለሚወዱ ያጫውቱናል፤ ይተርቡናል:: 'እጅ ወርቁ' ጓደኞችን ባሬቾ ሞቶ ተደናግጠን አዩንና ጠየቁን:: የሆነውን ነገርናቸው:: ምንም ሳይመስላቸው «ድሮስ መች ኖረ? ልጆች!» ብለው ሣግር አሰኙን::

በጨዋታ አዘናግተን ሰዓት ስንጠይቃቸው «እኔ አንድ ሚስማር አሮጌ ጫማ ውስጥ ጥልቅ የማደርግበትን ጊዜ ለእናንተ ብዬ ከእጄ ፈትቼ ኪሴ ያስቀመጥኩትን ሰዓት ልይ?» ይሉንና በአፋቸው ከያዙት አንዷን ሚስማር ያወጡና በአፍጢሙ በደፋት ጫማ ላይ ይመታሉ::

ወደነበርንበት ተመለስኩ::

"ገንዘቡ ይገኝ እንጂ ዋናው ቅርስ መያዝ ነው:: አላቂ ጌጥ ምን ዋጋ አለው? ፍሬዳም አርደው ቢበሉት ሆድ አየሁ አይል" ሲባባሉ ብዙ ጊዜ ሰምቻቸዋለሁ::

"እስኪ ስለ ኮሪያ ዘመቻ አጫውተን?" አሉ ምክትል የአስር አለቃ አበበ::

"የኮርያን ታሪክ እዚህ ከጀመርኩ አደርኳት::"

"አጠር አድርገህ!"

"እየጥርማ! ጀግንነታችንን፤ ጀብዱአችንን፣ ስንቱን አንስቼ እዘልቀዋለሁ? አሳጥረው ካሉኝ፣ የአስር አለቃ፣ አንድዋን ጣል ሳድርግ" አለና አፉን አብሶ "እንደሚታወቀው እኛ የተባበሩት መንግሥታት ማኅበርተኛ ስለሆንን ሰላም ለማስከበር ነው ንጉሡ ነገሥታችን ያዘመቱን:: ታዲያ ከዕለታት በአንድ ቀን ከጠላት ጦር ጋር ስንፋለም አንዳንድ ታክቲክ መጠቀም ነበረብን::"

"ታክቲክ" አልኩ ሳላስበው ጮክ ብዬ::

"ታክቲክ ብልሃት ማለት ነው::" ብሎ ተረጎመልኝና "ከካምፕ ሙዳ ሙዳ ሥጋ በኪሳችን ይዘን ወጣን:: በአጋጣሚ

ውጊያ ተነሳ:: የኢትዮጵያ ወታደር ቆራጡ እየተንደረደረ ገባበት:: ሬሳው ተረፈረፈ:: ከዚያም አንዳንድ ሬሳ ላይ ጉብ ብለን በሳንጃ ቁርጣችንን እየመተርን ስንኮመኩም፣ ጠላት ይህንን ዓይቶ ሰው የሚበሉ መአተኞች አዘመቱብን ብሎ በሽሽት ገደል ገባ::"

መገረምና አድናቆት ጉረፈለት::

የኮርያው ዘማች እየተጫወተ ሰዓቱን አየ:: ስድስት ሰዓት ሆነ:: ሬዲዮኑን ከፈተ:: የሚያደርጋትን ሁሉ በጥንቃቄ አያለሁ:: ከትንሽ ቆይታ በኋላ በመሣሪያ የተቀነባበረ መዝሙር መሳይ ድምፅ ተሰማ:: ከዚያም ዘማቹ እንዳለው *"ይሀ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ነው:: የኢትዮጵያ ሬዲዮን ከቀኑ ስድስት ሰዓት እስከ ሰባት ሰዓት ተኩል እሚያሰማውን ፕሮግራም አሁን ይጀምራል"*

ጎረቤቶቻችን ሁሉም አፍጠው ትንሽዋ ጠረጴዛ ላይ የተቀመጠችውን ሬዲዮ ያስተውላሉ::

"እንደምን ዋላችሁ?"

"እግዚአብሔር ይመስገን" ብለው በኅብረት መለሱለት::

"ዜና እናሰማለን:: ዜናውን የማሰማችሁ ታደሰ ሙሉነህ ነኝ:: በመጀመሪያ አርዕስተ ዜና" አለ ጋዜጠኛው:: የጋዜጠኛው ድምፅ ሰላም አብሳሪ ነው:: የአነባብ እርጋታው እንዲያደምጡት ይጋብዛል::

"ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ከሞስኮብ የመጡ ልዑካንን ተቀብለው አነጋገሩ..."

"ከሞስኮብ...!" አለ የኮርያው ዘማች በመደነቅ:: አንድ ስለሞስኮብ የሚያውቀው ትልቅ ምሥጢር እንዳለ ከገጹ ያስታውቃል::

"የውጪ ጉዳይ ሚኒስትሩ አቶ ከተማ ይፍሩ የግርማዊ ንጉሠ ነገሥትን መልእክት ይዘው ወደ ተባበሩት መንግሥታት ጽሕፈት ቤት ሄዱ::"

"በከፋ ጠቅላይ ግዛት የልማት ሥራ እየተከናወነ መሆኑን እገረ ገዥው ፀሐዬ ሰንቁሥላሴ ገለጹ" አለና ዝርዝር ያሰማ ጀመር::

ወላጆቼም ሆኑ ጎረቤቶቻችን የተቀዳላቸውን ካቲካላና ጠጅ እየተጎነጩ በእንክሮ ያደምጣሉ:: አንዳንዴ ፈገግ፣ እንደገናም ኮስተር እያሉ ይከታተላሉ::

"የእስራኤልዋ ጠቅላይ ሚኒስትር ጎልዳሜር አረቦች ሙተናኮላቸውን ካላቆሙ እስራኤል የራሷን ሕልውና ለማስከበር ስትል ጦር መምዘዟ እማይቀር መሆኑን ገለጹ::"

"ትክክል ከእስራኤል ፊት ሊቆም?" አለ የኮሪያው ዘማች "የክርስቲያን ደሴት ነች:: ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተወለደባት እየሩሳሌም አገር" አለና አከለበት::

"እውነት ብለሃል! ከዓመት እስከ ዓመት ይፀልያል:: ገበሬው በዓመት አንዴ ብቻ ነው የሚያርሰው:: ምንም ችግር የለባቸው፣ ሁሉ በእጃቸው ሁሉ በደጃቸው" አሉ አባ ዘለቀ::

የእውቀቱ ብዛት ሁሉንም አስደነቃቸው:: ደሞ ሁሉን ነገር መተቸትና መተንተን ይችላል::

"የግብፁ ጠቅላይ ሚኒስትር ገማል አብደል ናስር የጎልዳ ሜርን ዛቻ ሰምተው ለሚመጣው ጥቃት ሁሉ አረቡ ዓለም እጆቹን አስተባብሮ እንዲነሳ ጥሪያቸውን በዛሬው ዕለት አሰምተዋል..." በማለት ጋዜጠኛው ዜናውን አበቃ::

"ኤዲያ! የማይመስል ነገር:: 'ተልባ ቢንጫጫ በአንድ ሙቀጫ!' አረቦች እኮ እልፍ ናቸው:: ተራራ ላይ ቆመው ሽንታ ቸውን ቢሸኑ እስራኤልን በጎርፍ ሊያጥለቀልቋት ይችላሉ:: ግን በብልሃት አልቻሏትም" ሲል የአረቦችን አቋም ተቸ የኮሪያው ዘማች::

ምክትል የአስር አለቃ አበበ "ትክክል ብለሃል፣ የሃምሳ አለቃ ደምሰው" አሉት "እኔ አጋዴን በረሃ እያለሁ በአዛዣችን ኮሬኔል ገመዳ ባዩ ሬዲዮ ጉዳዩን ስንከታተል፣ እሥራኤሎች ትንሽ ወታደር ያዘምቱና በሺ እሚቆጠረውን አረብ እምሽክ ያደርጉታል:: ይኼ የወታደራዊ ጥበብ መብለጥን ነው የሚያሳ የው:: የአምላክም ትእዛዝ አለበት..."

አባ ዘለቀ በግዕዝ ቋንቋ አንድ ቃል አነበነቡና "ይላል መጽ ሐፉ:: ማንም ከእሥራኤልና ከኢትዮጵያ ፊት አይቆምም::"

ምክትል የአስር አለቃ አበበና የኮርያው ዘማች ደረታቸውን ነፉ:: እኔም የኃያልነት ስሜት ወረረኝ:: እማማ በለጡና እማማ የወርቅውሃ እልልታቸውን አቀለጡት::

ቀጢሳው፣ ኀቢጥ፣ ዲዲ፣ መኩዬ ቀጫጫው አንዱ በአንዱ ትከሻ ላይ የበቀሉ ይመስል በራችን ላይ ተደራርበው ተገሽረው የሬዲዮኑን ወሬ ይሰማሉ:: በጥቅሻ እንዲገቡ ነገርኳቸው:: ማንም ሳይገስፃቸው ተራ በተራ ወደ ቤት ውስጥ ገቡ:: ሁላችንም ፀጥ ብለን ጓዳ በር ላይ ተሰባሰበን የአዋቂዎቹን አስተያየት እናደ ምጣለን::

የኮርያው ዘማች ሞቅ እያለው ሔደ:: ልክ ዜናው እንደ ተጠናቀቀ በሰፈራችን ሕይወት ያልተለመዱና እኛ ከምንኖርበት ዓለም ውጪ የሆኑ ደስ የሚሉ ጨዋታዎችን እያነሳ አወጋ::

"ቅድም ሞስኮብ ስንል አልነበረም?" አለና አፉን እያበሰ ጠይቆ፤ "መስኮብ ውስጥ ድሃና ሀብታም የለም:: ሁሉም እኩል ነው እሚኖረው:: ለምሣሌ አንዱ መኪናውን ያስነሳና እፈለገበት ቦታ ሲደርስ መክፈቻ ቁልፉን እዚያው ትቶ ይሄዳል:: ሌላው ሰው ደግሞ ከዚያ ያስነሳና ልቡ እሻበት ቦታ ይዞት ይሄዳል:: በአጠቃላይ ኑሮአቸው እንዲህ ነው:: እሚበሉት፣ እሚጠጡት፣ እሚለብሱት እሚኖሩበት ቤት፣ አንድ አይነት ነው:: እኩል ይከ ፈላቸዋል፣ እኩል ይሠራሉ፣ እኩል ይታከማሉ:: በአጠቃላይ ሁሉም ሰው እኩል ነው::"

"ባላባትና ጭሰኛም የለበት?" አለ አባቴ በጣም ተገርሞ::

"ኤዲያ! የምን ባላባትና ጭሰኛ? እንኳን ጭሰኛ... እናንተ ሰዎች ፖለቲካ እንዳታናግሩኝ::'በአፍ ይጠፉ በለፈለፉ' አሉ!"

ምክትል የአስር አለቃ አበበ ከአፉ ነጥቀውት "አትፍራ የሃምሳ አለቃ ሁላችንም የገባር ልጆች ነን::"

"ቢሆንም 'ዝም አይነቅዝም' 'መልካም ምላስ ቁጣን ታበር ዳለች' 'አላርፍ ያለች ጣት...' እንደሚሉት ሆንኩ::"

"እኼ! 'ካለመናገር ደጃዝማችነት ይቀራል' እሜውተን እባ ክህ እኛ መካከል ፌርማቶሪ የለ:: ምን ያስፈራሃል?" አሉ ምክትል የአስር አለቃ አበበ::

"ሰዎች በስመ አብ በሉ" አሉ አባ ዘለቀ::

"በስመአብ ብለናል አባታችን::... ብቻ መስኮብ ጥሩ ጥሩ ነገር አለው ያልኩትን ያክል የዚያኑ ያህል መጥፎም ባህል አለው:: ለመጥቀስ ቢያስፈልግ ሃይማኖት የላቸውም:: እግዚአ ብሔርን አያውቁም:: የጭንቅ አማላጇን አያመልኩም::"

"ቱ! ማኅተብም የላቸውም? ያገኙትን ነዋ እሚውጡት" አሉ እማማ የወርቅውሃ::

"ታዲያስ! ፈረሱንም አሳማውንም ያነክቱታል!"

"ስብሃት ለአብ እንበል" አሉና አባ ዘለቀ ተነሱ:: ቤተኛው ሁሉ ተነስቶ ቆመ::

እኔና ጓደኞቼ ብናገኘው እያሌ ጥያቄ እምንጠይቀው አዋቂ ወታደር ከወላጆቻችን በእጅጉ የላቀ አስተሳሰብ ነበረው:: የሰው ልጆች እንደልባቸው የሚኖሩበት ዓለም እንዳለ ብልጭ አድርጎ አሳየን::

መደምደሚያው አባባ ጃንሆይ እንዲሆኑ አባ ዘለቀ ቤተ ኛውን አስገደዱት:: ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ለዘላለም እንዲኖሩ ፀለይን...

"እ! ጥላሁን ገሠሠ መዝፈን ጀመረ ልጆች ደንሱ" አለን የኮርያው ዘማች ርዕሰ ለመቀየር በፈለገ ስሜት 'የኔ ፍቅር' እሚ ለውን ዘፈን ማዜም ጀመረ:: እማማ ወርቅውሃ አብረውት እያዜሙ "ውሮ ተነስ ደንስ" ሲሉ ልጃቸውን ጋበዙት::

ውሮ እንደ መሸኮርመምም፣ እንደማፈርም፣ እንደ መጀመ ርም እያደረገው ወደ መሐል መድረክ ገባ:: ዶቃ የታሰረባቸው ሦስት ቁንጮዎቹ እንደ ጉልቻ እናቱ ላይ ተጊጠዋል:: ዶቃዎቹ እርስ በርስ እየተጋጩ ለዳንሱ ድምቀት የራሳቸውን ድምፅ አዋጡ:: አንገቱ ላይ የተደረገለት የቡዳ መድኃኒት ከካኔቴራው ላይ እፈትልኮ ደረቱ ላይ ይዘላል::

ውሮ በጥቅሻ ለእናቱ ወደእኔ አመለከታቸው:: እማማ የወርቅውሃ ትንንሽ ዓይኖቻቸውን ወደእኔ አጮልቀው "ፋንጋዬ ኑ ደንሱ" ብለው ጋበዙኝ::

ለደንቡ ያህል ተግደረደርኩ፤ እንጂ ባለሁበት ልቤ መደ ነሿን ጀምራለች:: ጥላሁን አዝማቹን ጨርሶ ወደ ግጥሙ ዘልቋል::

"አትመልከቺ ሱፍ፣ አትይ መኪና
እኔም እገዛለሁ ዕድሌ ሲቃና

በጅት እንሔዳለን እንኳን በመኪና
ብትታገሺ ዕድሌ እስኪቃና"

ሲል፣ እኒህ ድህነት እንደ ወስከምባይ የተደፋባቸው ጎስቋሎች፣ እኒህ አንድ ቀን የተሻለውን ሕይወት እንኖራለን የሚሉ ተስፈኞች ዳንሱን በሳቅ አጀቡት::

እኔና ውሮም ዳንሱን አስነካነው:: ሰዉ ሁሉ ያጨበጭብ ጀመር:: ውሮ ከፍ ዝቅ እያሉ ይደንሳል:: እኔ በቆምኩበት እግሬን እያንቀጠቀጥኩ ጣቶቼን እያፏጨሁ፤ ዓይኔን ገርበብ አድርጌ አካሌን በማንቀጥቀጥ ዳንሱን አስነካዋለሁ::

ጥላሁን ዜማውን ሲጨርስ ሁሉም ሰው አጨበጨበልን:: ሲስቁ ዓይቼ እማላውቃቸው የክርስትና አባቴ እንኳ ፈገግ ብለው የሲጋራ ጢስ የመታው ጥርሳቸውን እያሳዩኝ፣ ጠቀሱኝ::

እማማ ረታሽ እኔና ውሮን ሳብ አድርገው እየሳሙን "እንትፍ! እንትፍ!" አሉና ምራቃቸውን አርከፈከፉብን:: "ከዓይን ያውጣችሁ!" ሲሉ መረቁን:: ስለአደናነሳችን የተለያየ አስተያየት ተሰጠ::

አዋቂው ወታደር ሮመር ሰዓቱን እያየ "መሄጃዬ ደርሷል" አለና፣ ለአባቴ "እንግዲህ እንዴት እንደምትዘጋና እንደምትከፈት ላሳይህ" አለው::

ሬዲዮኑ ወሬውን ሳይጨርስ ከፊቱ ካሉ ብሎን መሰል ነገሮች አንዱን ጠመዘዘና ዘጋው:: ሬዲዮኑ ዝም አለ:: ሲያስረዳም "ይኼው ነው አጠቃቀሙ:: ጣቢያ መፈለጊያውም ይኼው:: በርግጥ እናንተ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ብቻ ስለምትሰሙ ጣቢያውን መነካካት አያስፈልጋችሁም:: ይኼ ኮርት ይባላል" አለና ከሬዲዮው ጀርባ ያለውን ክፍል አሳየ:: ከዚያም ከጎንና ከጎን ሁለት ቡሎኖች ፈታና የጀርባውን ሽፋን ገለጸው::

አያሌ ሽቦዎች ተጠላልፈው ታዩኝ:: አባቴ ጭን ላይ ጋደም ብዬ እሚናገረውንም በፊጣን ጣቶቹ እሚከውነውንም በጥንቃቄ እከታተላለሁ::

"ይህ ድንጋይ የሚጎርስበት ነው:: ድንጋዩ ሲያልቅ እንዲህ ታወጣውና ሌላ አዲስ ገዝተህ ትጨምርበታለህ" ድንጋዮቹን ቆጠርኩ:: መልሶ ከትቶ ሬዲዮኑን ሲከፍተው አንዲት ድምፃዊት ክራሯን እየከረከረች በማንጎራጎር ላይ ነበረች::

"ዛሬ ደግሞ ሬዲዮ ጣቢያው ድንቅ ድንቅ ዘፋኞቻችንን ነው በአየር ላይ የናኘልን:: ይህች ድምፃዊት ሜሪ አርምዴ ትባላች" አለን የኮርያው ዘማች::

ሁሉን ነገር ማወቁ በጣም አስገረመኝ::

ሃምሳ አለቃ ደምሰው ለፍንጥር አምስት ብር ቆጥሮ ጠረጴዛ ላይ አኑሮ ሁላችንንም ተሰነባበተና ሽቅብ ወደ ብረት ጋራጅ ተጓዘ:: እማማ ረታሽ በዓይናቸው እየገረመሙ ሸኙት:: ቤተኛው ወዲ

ያውኑ ወጣ እንዳለ ስለ ኮርያው ዘማች ያወራ ጀመር:: "አዋቂ ወታደር ነበር፣ ሃሳቡ ግን ዘውዱን የሚፃረር መሰለኝ" አሉ አባ ዘለቀ፣ በጥርጣሬ ዓይን ተቀምጦ የነበረበትን ወንበር እያስተዋሉ::

"በጣም እያስተዋሉ እያወቁ ሲመጡ፣ ንጉሠ ነገሥቱን እሚያስጠላ በሽታ ይጠናወታቸዋል "አሉ ምክትል የአሥር አለቃ አበበ::

አባቴ "እኛ ንጉሡን እሚያስወድደን መሐይሞች መሆናችን ሳይሆን ይቀራል?" ሲል፤

"ዝጋ! አንተ ዶርዜ! አርፈህ ዲቃላህን አሳድግ" አሉ እማማ ረታሽ ቱግ ብለው::

"በገዛ ዘመዶቼና ጎረቤቶቼ ፊት እንደፈለኩ ላላወራ ነው?"

"አሆሆ! 'ጎመን በጤና' ልጄ!" አሉ አባ ዘለቀ በጥርጣሬ፤ "አርፈህ ሸማህን ሸምን:: ቦለቲካ የንጉሡ ጉዳይ ነው! ይኼ ግን ኮሌጅ ገብተው ከወጡት ተማሮች መካከል አንዱ ሳይሆን አይቀርም::"

"እነርሱ እዚያ ኮሌጅ ውስጥ እስለፍልፍ ሳይቀምሱ አይቀሩም" አሉ አባባ ቱሉ ዝም ብለው ቆይተው::

".ይህ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ነው ምናምን ምናምን በደህና ዋሉ" አለና ጋዜጠኛው ተሰናበተን:: አባቴም አዋቂው ወታደር እንዳሳየው ሬዲዮኑን ዘጋው::

"አሜን እናንተም ደህና ዋሉ!" አሉ እማማ ረታሽ ወደ ሬዲዮኑ እጅ እየነሱ::

ከዚያ በኋላ አዋቂዎቹ የሚወያዩበት ርዕስ ጉዳይ ተማሪዎችን የተመለከተ ስለነበር እዚያ የነበርን ሕፃናት ፀጥ ብለን ስና ደምጥ እማማ ረታሽ አዩንና "ፈሳም ሁሉ! ውጡ ከዚህ!" አሉን:: ግር ብለን ወደ ውጪ ስንወጣ 'ጫጩት ፊት ፈንግል አይወራም' ሲሉ ሰዉ በሳቅ አውካካ::

« እስኪ ፋክቱሩን አሳዩኝ» አሉ እማማ ረታሽ::

መለስ ብዬ በሩ ላይ ቆምኩኝ::

«ምነው?» አለ አባቴ ፋክቱሩን ሳይሰጣቸው::

«ይህ ሁሉ አዋቂ ባለበት አያታልልም ብዬ እንጂ እኔና ሬዲዮን ሻጭህ እንተዋወቃለን::»

«አንዳችሁ የሌላውን ዓይን ስትሸሹ እኔም ልብ ብያለሁ» አለች እማዬ::

«የአስር አለቃ አበበ፡ የሃምሳ አለቃ ደምሰውን ቀደም ብሎ ታውቀው ነበር?» ጠየቁ እማማ ረታሽ::

«እንዲያውም!» መለሱ የአስር አለቃ አበበ::

«በቅፅል ስሙ ደምሰው አቅልጥ ይባላል...» ብለው እማማ ረታሽ የጀመሩትን ሃሳብ ሳይጨርሱ የአስር አለቃ አበበ ከአፋቸው ነጥቀው «ደምሰው አቅልጥን? አሳምሬ በዝና አውቀዋለሁ:: በድፍን የኢትዮጵያ ጦር ሠራዊት ውስጥ ይታወቃል:: ይኼ እሱ ነው እንዴ?»

«በጀብዱና በጀግንነቱ እንዳይሆን የሚታወቀው?» ጠየቀ አባቴ ጣልቃ ገብቶ።

«ጓሳስ! ኧረ እሱ እቴ! ወንዶች በዋሉበት ውሎም አያውቅም። በኡጋዴን ጠላት መጣ ሲባል ቀድሞ ታሟል። ጠላት በጀግኖቹ ክንድ ተመክቶ ሲመለስ ይድናል።» ሲሉ እማማ ረታሽ፣ ቤተኛው አጀብ ብሎ የከረከሩትን ያህል በሣቅ አውካካ። «በሚቀጥለው ቀን ዞር ዞር ብሎ ወሬውን ይቃርማል» አሉና እማማ ረታሽ ሲቀጥሉ «ሃምሳ አለቃ አቅልጥ ጠርነቱን ከሙሩት ጀግኖች በላይ ሲንደቀደቅ ይደመጣል።

«ያም ይኼም ይጋብዘዋል። አቅልጥ ወግ አዋቂ ነው። ያገኛትን ይወሽማል። እዚያም እዚህም ዘሩን ይተዋል። ይቅር ይበሉኝ አባ ነውር ተናገርኩ?!» አሉ እማማ ረታሽ እጅ እንደመንሳት ብለው።

«እንዲያውም ሰው ምን እንደሚመስል እያሳዩን ነው እመት ረታሽ» አሉ አባ ዘለቀ ስልል ባለ ድምፅ።

እማማ ረታሽ ፈገግ ብለው ሲቀጥሉ «ከልብስ እንኳን ከጦር ሠራዊት የደንብ ልብስ ውጪ የሲቪል ሸሚዝ ትክሻውን ነክቶት አያውቅም ነበር። አንዴ ጃንሆይ ...» ብለው ሲቀጥሉ ቢሉ፣ የአስር አለቃ አበበ ከአፋቸው ነጥቀው «ጃንሆይ በሰንበት ቀን ለዕረፍት ወደ ቢሾፍቱ ሲሔዱ ሃምሳ አለቃ ደምስውን መንገድ ላይ ያገኙታል። ደምስው መቼም ያልሞተ ይገናኛል የሚሉት እውነት ነው። ለመጨረሻ ጊዜ የተገናኘው ዑጋዴን በረሃ ነበር? ለመሆኑ ደህና ነህ? ብለው ጉንጩን ደባበሱት የሚባለውስ?»

«ይኼ ቀርጦ ቀጥል ምን የማያስወራው አለ? ይኼ ወሬ ተዛምቶ ንጉሠ ነገሥቱ ጆሮ ደረሰ ይባላል። አስጠሩት፣ አለቃው ተገርመው ተዘጋጅ አሉት። የደንብ ልብስ አልቀብኛል አለ። በአስቸኳይ ከግምጃ ቤት ኮምፕሌት የደንብ ልብስ ወጥቶ እንዲሰጠው አዘዙ።

«አቅልጥ ቂቅ ብሎ ቤተ መንግሥት ሔደ። በአለቃውና በባልደረባው ታጅቦ ወደ ውስጥ ሲገባ አሳበኝ አለና መፀዳጃ ቤት ገባ። ሲወጣ ክንዱ ላይ የሃምሳ አለቃ ማዕረግ ለጥፏል። ማን ይናገረው? አለቃው ተገርመው ፀጥ አሉ። ጥድፊያ ላይ ናቸው። ጃንሆይ እየጠበቁት ነው።»

«ጉድ! ጉድ!» አሉ አባባ ታደሰ ተገርመው። መንደርተኛው ጨዋታው ከማርና ወተትም በላይ ጥሟቸዋል። በፍንጥሯ አምስት ብር ካቲካላውም ጠጅም ተልኮ መጥቶ ወጉ ደራ። አንዴ አውካኩና የመጨረሻውን ለማወቅ አቀበቀቡ። «ጃንሆይ እንዳዩት ተራ ወጥቶ አደር መስለኸን ነበር። ሃምሳ አለቃ ነህ እንዴ? ቢሉት ጌታዬ ፊት እንዴት ሌማዬን አቀርባለሁ ጠቅል መርቅልኝ! አላቸው። ጃንሆይም መርቀንልሃል አሉት።» ቢሉ እማማ ረታሽ ቤታችን ውስጥ ሳቅ ሆነ።

« እንዲህ ነው ሃምሳ አለቅነቱን ያገኛት» ብለው ከቤተኛው ጋር እየሳቁ የነበሩት እማማ ረታሽ ፊታቸውን በነጠላቸው ጫፍ እያበሱት «አጅሬ መቼ በዚህ አቆመ። መቼም ያውቅበታል። ጉደኛ ሰው ነው። አንዴ ምን ያደርጋል? ሙሉ ሱፍ ኮትና ሱሬ ገዛ። በሕይወቱ ለመ ጀመሪያ ጊዜ የሲቪል ልብስ ለበሰ። ጠዋት ይነሳና ይወጣል። የት-

እንደሚሔድ ማን ያውቃል? በኋላ ሲጣራ ማለዳ ማለዳ የሚሔደው ንጉሠ ነገሥቱን እጅ ለመንሳት ነው።»

«ጉድ! ጉድ! አያችሁ?» እዚያም እዚህም የተሰማ ድምፅ ነበረ። እማማ ረታሽ ሲቀጥሉ «እንደሚታወቀው መሣፍንቱና መኳንንቱ ማለዳ ቤተመንግሥት እየሔዱ ንጉሠ ነገሥቱን እጅ ይነሳሉ። ደንብ ነው። ይኼ አጭልግም በዓደባባይ ከመኳንንቱ ጋር መዋል ጀመረ።

«ጃንሆይ አንዴ ያዩትን ሰው አይረሱም ይባላል። ሃምሳ አለቃ ደምበውን ከመኳንንቱ ጋር ደጋግመው አዩት። አንዴ በጥቅሻ ጠሩትና፣ 'ሃምሳ አለቃ ምን እንድናደርግህ ፈልገህ ነው? አዘውትረህ ዓደባባያችን ላይ የምትታየው?' አሉት።

«አምላክ ጌታዬን እንዴት አውሎ እንዳሳደረው ለማየትና ምሥጋናዬን ለማቅረብ እንጂ፣ እኔስ ምንም ፈልጌ አልመጣሁም። እግዚአብሔር ምሥጋና ይድረሰው ፀሎቴን በምቶኛል።»

«ምንም የምናግዝህ ነገር የለም ማለት ነው?» አሉ ጃንሆይ ፈገግ ብለው።

«ኃይለሥላሴ ይሙት! ይኼ ጉልቆ መሣፍንት ሁሉ የሚያስቸግርህ መቼ አነሰና ነው እኔ የምጨምርበት። ግን ጌታዬ መልካም ፈቃድህ ከሆነ ይህቺን ዓደባባይ እየተጫዋወትን እንዴ እንዙራት።»

«ምን አይነቱ ጮሌ ነው? በል ተከተለኝ» አሉና ጃንሆይ አስከተሉት። እሱ እንደሆን ጨዋታ ይችልበታል። እኚህ ሃሳብ ያደቀቃቸውን ንጉሠ ነገሥት በሣቅ አንከተከታቸው። ከዚያማ በኋላ ምን ይጠየቃል? መሬት ይዞታ ይሔዳል ይፈቀድለታል። ባንክ ቤት ይሔዳል ብድር እጅ ተነስቶ ይሰጠዋል።...» ሲሉ እማማ ረታሽ ቤተኛውን ሳቅ አሸነፈው።

«ሃምሳ አለቃ አቅልጥ መዝናናቱንም ይችልበታል። ለአለቆቹ ሐረርጌ ዕረፍት ሔጃለሁ ብሎ እሱ ምዕዋ ቀይ ባህር ላይ በመርከብ ሊዝናና ሔደ። አንዷን የመኳንንት ልጅ አስኮብልሏል። የመርከበኞቹ አዛዥ ከጃንሆይ ጋር ስላየው መድፍ እያስተኩስ ተቀበለው ይባላል» አሉ እማማ ረታሽ።

«አገሪቱ ፊርማቶሪ የላትም እንዴ?» አሉ አባባ ኃይሌ አብረው ሲስቁ ቆይተው።

«ፊርማቶሪ? ፊርማቶሪ እኮ ሰው ነው። ከንጉሠ ነገሥቱ ጋር የተ ሳሳቀውን ሰንት እንጀራ ቢበላ ነው ቀና ብሎ የሚያየው? የትኛውስ ወንድ ነው እንዲህ አይነት ሰው ልከውብናል ወይ ብሎ ንጉሡን የሚጠይቀው?» ሲሉ ረታሽ መለሱ።

አባቴ በጣም በግቶ በድጋሚ ፋከቱሩን በእኔና በአባ ዘለቀ አስነበበ። ሁላችንም ሕጋዊነቱን አረጋገጥን።

«ኮሪያ አልዘመተም እያልሽን ነው ረታሽ?» አሉ አባባ ታደሰ በጣም ተገርመው።

«ኧረ እሱ እቴ ጀግኖቹ ኮሪያም፣ ኮንጎም ይዘምታሉ አይደል? ከነሱ ጋር በጨዋታ ወሬዋን ልቅም አድርጉ ያጠናል። በሚቀጥለው ቀን የራሱን ሳንቲካ አክሎበት ዋናው አዋጊ እሱ ሆኖ ቁጭ ይላል» አሉ እማማ ረታሽ።

አባ ዘለቀ ከቤተኛው ጋር እየሳቁ «ቀልቤ አልወደደውም ነበር:: ከልክ በላይ ቀደም ቀደም ያለው ጌቶች ፊት ቢያሳዩት ይሆን?» አሉ የተቀመጡበትን ወንበር እያስተዋሉ::

«አቅሌጥ ከመኳንንቱና ከመሳፍንቱ ጋር መቀናጣት የሚችለውን ያህል ከድሃም ጋር አብሮ ቆርሶ መብላት ያውቅበታል:: ቡና በስኳር ነው የሚጠጣው ጨው ቤቱ በስኒው ጠብ ሊያደርግበት ሲል የኔን ባዶውን ስጡኝ ይልና ከኪሱ ስኳር አውጥቶ ይጨምራል:: ለቡና ቁርስ ደረቅ እንጀራ ከቀረበ ከኪሱ ቆልማማ የማሬቆ ቃሪያ አይጠፋም:: ቁርጥ ሥጋ በቀረበበት ሲደርስ ሴንጢውን ከጐኑ፣ እዋዜውን ካኖረበት ያወጣና መመተሩን ይያያዘዋል:: እመብርሃንን ነው የምላችሁ አቅሌጥ የትም፣ ምንጊዜም ዝግጁ ነው» አሉ እማማ ረታሽ ወሬያቸውን ሲያሳርጉ::

«አንቺ ይኼን ሁሉ ከየት አጠናሽው?» አለች እማዬ ተገርማ ሲኒዋን እያነሳች::

«የእልፍነሽ ውሽማ አልነበረ»

«እልፍነሽ የኛ»

«ጓላስ!»

«ይኼ እየሳቀ ይተኛታል የሚባለው ነው እንዴ? »

«አወቅሽው::»

ተገረሙ ተደነቁ አጀብ ጉድ ተባለ::

ከሰማይ የወረደ ይመስል ሃምሳ አለቃ ደምሰው ተመልሶ መጣ:: ልክ ጃንሆይ ሳይታሰብ የደረሱ ያህል ቤተኛው ተደናግጦ በአንድ ላይ ነዎር አለው::

«ኧረ በወላዲት አምላክ! አትነሱ:: አሁን ከእዚህ ወጣ እንዳልኩ መምሬ ከበደ ቤት ስልክ ተደውሎ ጌቶች እንደሚፈልጉኝ መልዕክት ደረሰኝ::

«ጌቶች!?» ቤተኛው በድንጋጤ አንድ ላይ አስተጋባ:: የእባባ ጃንሆይ ኃያል መንፈስ የታዳሚውን ቀልብ ጨምዶ ያዘው::

«እምን ጌቶች እዚህ እናንተ'ጋ ለጉዳዬ ስመጣ የምገኝበትን አካባቢ ካምፕ አስታውቄ ነበር፣ መምሬ ከበደ ቤት ስልክ የተደወ ለልኝም ለዚሁ ነው:: አንድ ገስጋሽ አሽከር ወደ እኔ ሲመጣ መንገድ ተገናኘንና መልዕክቱን ነገረኝ:: መምሬም ጌቶች መጥተው የቀርቀስን ደብር እንዲጎበኙላቸው ጠየቁኝ:: ምንም ችግር እንደሌለ አሳሰብኳ ቸው:: አሁን በቤቼንቶ በፍጥነት ጊቢ መድረስ ይኖርብኛል:: ኪሴ የያዝኩት ድፍን መቶ ብር ስለሆነ እስኪ አንድ አራት ብር ካለህ ስጠኝ?» አለ አባቴን እያየ::

ሁሉም ሰው ኪሱ ገባ:: አባ ዘለቀ ወደ ደረት ኪሳቸው እጃቸ ውን ሰደዱ:: «የደብራችን አለቃ ያሉት ልክ ነው:: ጌቶች ደብራችንን ቢጎበኙልን ታላቅ ሞገስ እናገኛለን::» አሉ ኪሳቸው ውስጥ ብር እየፈለጉ::

አባቴ በሁለት ኪሶቹ እጆቹን አስገባ:: እማማ እረታሽ መሐረባቸውን ከጉያቸው አወጡ:: የእስር አለቃ አበበ ኪሶቻቸው

ገብተው ዝሮቹን በፍጥነት ገለበጡ:: እኔም እጆቼን ኪሶቼ ውስጥ አገኘኋቸው:: አባቴ ከሁሉም ቀልጥፎ ድፍን አምስት ብር አወጣና «ሮጬ ሊሼንቶውን ይገፍ ልምጣ?» አለ እንደ ታዛዥ ንቁ ልጅ::

«ግዴለም ራሴው እደርሳለሁ::» አለና አምስት ብሩን ተቀብሎ አመስግኖ ሔደ:: 'አሳዲን ኤንድ ዘላምፕ' ታሪክ ውስጥ የአሮጌው ኩራዝ ጂኒ ሁሉን እንደሚያፈዝ፣ ሃምሳ አለቃ ደምሰውም በታላቁ ሰው መንፈስ ሁላችንንም አፈዘዘን:: አባ ዘለቀ ቀድመው ነቅተው «ፋንጋይ ሩጥና አካሔዱን አይተህ መጥተህ ንገረን» አሉኝ በለሆሳስ:: ትእዛዛቸውን ተቀብዬ እናቴን ዞሬ አየኋት:: በጥቅሻ ሒድ አለችኝ:: ፈትለክ ብዬ ወጣሁ::

ትልልቅ ሰዎችን ሳስተውላቸው ልክ እንደሽንኩርት ተመስለው ይታዩኛል:: ሽንኩርት እንደኛውን ግልፋፊ ሲልጡት ሌላኛው ቀጥሎ ብቅ ይላል:: ሰዎችም እንደኛው ባህርያቸውን አንዱ ወገን ሲያውቀው፣ ሌላኛው በፍፁም ሳያውቀው እስከ ህልፈት ይኖራል::

እኛ ልጆች ግን ከማለዳው እስተዋይ፣ ፈሪ፣ ደፋር፣ አቃጣሪና ሌባ መሆናችንን እርስ በራሳችን አሳምረን እንተዋወቃለን:: «ልጅ እግሩ እየረዘመ ሲሔድ ክንፋ እየጠረ ይሔዳል» እንዲሉት ሲቃውንቱ በሒደት እኛ ልጆቹ የማኅበረሰባችን አካል እንሆናለን::

ከተላኩበት ተመለስኩ:: ሃምሳ አለቃ ደምሰው በሴቼንቶ ተሳፍሮ መሔዱን ማየቴን ነገርኳቸው:: ነገርግን ከመምሬ ከበደ ጋር መንገድ ሲተላለፉ የእግዜር ሰላምታ እንኳን አለመለዋወጣቸውን ትንፍሽ አላልኩም:: አጀብ ተባለ:: ሁሉም የመሰላቸውን ሃሳብ ሰነዘሩ:: አባ ዘለቀ ተነሱና አሳረጉ:: ጐረቤቶቻችን እየተገረሙና እየተደነቁ የዓለም የሲሳይ እንዲያደርገው እየመረቁ ወደየመጡበት ሔዱ:: አባቴም ለሦስተኛ ጊዜ ፋክቱሩን አስነበበኝ:: በሕይወቴ በእለመማሩ የተቆጨው የዚያን ዕለት ነበር:: እኔ ግን አሪፍ ፊልም እንዳየ ደስ ብሎኝ ስለ ሃምሳ አለቃ አቅሌጥ ለጓደኞቼ ላወራ ወደ ውጪ ወጣሁ::

ከዚያን ዕለት ጀምሮም ጎረቤቶቻችን አዘውተረው እኛ ቤት ማምሸት ጀመሩ:: አባቴ ለሬዲዮኗ ልብስ አሰፋላት:: ጠላ የጠ መቁ ጎረቤቶቻችንም አባቴ መጥቶ ገድ እንዲላቸው ይጋብ ዙታል:: ሬዲዮኑን ይዞ ይሄድና እየጠጣ ይከፍታታል:: የተጠ መቀው ጠላ እጅግም የማይጥም ቢሆን እንኳ፣ ስለሬዲዮ ወሬ ሲሉ አላፊ እግዳሚው ገብቶ ጠላውን እየጠጣ በዘመኑ ጥበብ እየተወያየ ዜናዎቹን ያደምጣል፣ ይወያያል፣ ይከራከራል:: በጨዋ ታው መካከል ከመካከላቸው አንዱ እኔን ያስተውልና "ዜራሞ ይኼ ልጅህ ነው?" ሲል አባቴን ይጠይቀዋል::

"አዎን!"

"ስንት ዓመትህ ነው?"

"አስራ ሁለት::"

"ስንተኛ ክፍል ነህ?"

"ስድስተኛ::" ሁሌም ስመልስ አንድ ክፍል እጨምራለሁ:: አባቴ የሃፍረት ፈገግታውን ያሳያል::

እኔ እቁነጠነጣለሁ::

ጠያቂዬም በአድናቆት "ገ! ጨርሰሃል እኮ! ምን ቀረህ? ጎበዝ! ዋናው ስድስተኛ ክፍል መድረሱ ነው:: ሌላው ቀላል ነው" ሲል ያበረታታኛል::

አንድ ቀን ሬዲዮኑን እከፍታለሁ ብዬ ጣቢያ በመቀየሬ እየ ተንኮራኮረ ፀጥ አለ:: በዚህ ጥፋቴ ልቤ እስከሚጠፋ ተገረፍኩኝ:: ሬዲዮኑም ጣቢያው እስከሚስተካከል ለዕለታት አልተከፈተም:: በዚህም ሬዲዮ ሊያዳምጥ የመጣው ሁሉ እኔን ብቻ ሳይሆን ትውልዱን ከልፍልፎች ሲል ረገመን:: "ምን አለ አርፈህ ብትቀመጥ?" እያሉ በጥያቄ አፋጠው ዳግም ምንም ነገር እንዳልሞክር ገደቡኝ:: ጉረቤታችን ያሉት መምህር ተጠርተው አስተካከሉት ርቆን የሰነበተውን ደስታ መለሱልን::

በሰፈራችን አንዳንድ የምንወዳቸው የሬዲዮ ፕሮግራሞች እየተፈጠሩ መጡ:: ትልልቆቹ ሰዎች እነአሳምነው ገብረወልድ እሚያዘጋጇቸውንና የመምሬ አብራራውን ፕሮግራሞች ሲወዱ፤ እኔና ጓደኞቼ ሰለሞን ተሰማና ነጋ ወልደሥላሴ የሚያዘጋጁትን የስፖርት ፕሮግራም ማፍቀር ጀመርን:: የዘፈን ምርጫው የጋራ መደሰቻችን ሆነ::

በጤና ጥበቃ ሚኒስቴር በአዘቦት ቀን ምሽት የሚተላለፍ ፕሮግራም ሴቶቹን ያበሳጫቸዋል::

"...ጣፋጭ ሾርባ ለማዘጋጀት በመጀመሪያ ብረትድስት ይታጠብና በምድጃ ላይ ይጣዳል:: ከዚያ ሽንኩርቱ ተከትፎ ይጨመራል...

"ፎቃቃ የሰው ፎቃቃ! አምጪውና አሠራሩን ከእኛው ትማሪዋለሽ!" እማዬ ሬዲዮኑ ላይ አፍጣ በቁጣ ትመልሳለች::

"የጥርስን ጤንነት ለመጠበቅ አዘውትሮ ወተት መጠጣት ጠቃሚ ነው"

'የአይጥ መቅረዝ ድመት ሲያየው ይጠፋል' ይላል የአገሬ ሰው መች አጣነው? አምጪው እስኪ በማንቀርቀሪያ ስጨልጠው አሳይሽ ነበር::"

"አካላችን የተመጣጠነ ፕሮቲን እንዲያገኝ ቀይ ሥጋ..."

እማዬ ከትከት ብላ ትስቃለች "ዜራሞ፣ ዝጋልኝ ይህንን ሬዲዮ:: 'መብሰሉ የማይቀርለት ጭንቅላት የሰው ማገዶ ያስጨርሳል' አሉ::

አባቴ እየሳቀ ሬዲዮኑን ዘጋው::

እሱንም የሚያበሳጨው ፕሮግራም ነበር:: አንድ አይነት ክብረ በዓል በአገር አቀፍ ደረጃ ሲከበር በሬዲዮ ስለ ዕለቱ አለባበስ ይለፈፋል:: በዕለቱም መኳንንቱና ወይዛዝርቱ በሬዲዮ የታዘዘውን ዓይነት ልብስ ለብሰው ወደ ቤተመንግሥት ይሔዳሉ::

"የወንዶች አለባበስ ሱፍ ገበርዲን በ..." ብሎ ሬዲዮው ለፋፊ ተናግሮ ሳይጨርስ አባቴ በንዴት ቱግ ይልና "እነዚህ ሰዎች የእውነት እያበዱ ነው:: የእኛንም እንጀራ ዘግተው የአገር ባህልን እያጠፉ እንደሆን አይገባቸውም? እሺ ምን ሠርተን እንኑር?" ብሎ በቁጣ መወርወሪያውን አርቡ ላይ ይጥላል::

"የወይዛዝርት አለባበስ..." ይልና የሬዲዮ ለፋፊው የፈረንጅ ጨርቅ በያይነቱ ሲጠራ፤ አባቴ ሸማ መጠቅለያውን ያነሳና አርቡ ላይ ጥሎ ከጉድጓዱ ይወጣል::

"ጉድ እኮ ነው ማነው የብር ዋንጫውን ጥበብ? ጥልፉን? ኩታና ቀሚሱን ድሮ የሚለብሰው? ወይዛዝርቱ አልነበሩም? እሁንስ? ይኼ ሱቲ ምን ይረባቸዋል? ባሎቼ የት እንሒድ? በአገራችን መሬታችንን ባላባት ወሰደው፤ በከተማ ደግሞ ሥራችንን ሱፍ ገበርዲን፣ ሱቲና ሻማ ጨርቅ እየነጠቀን እኮ ነው" ይልና ሬዲዮኗን ተንደርድሮ ይዘጋዋል::

ዕለታት አልፈው በቴሌቪዥን አበባ ጃንሆይን ነጭ በነጭ የአገር ባህል ልብስ ለብሰው ካየቸው ደስ ይለውና "የእኛ ዋና መለያችን ድፍን ዓለም የሚያውቀን በዚህ ቆንጆ አለባበሳችን ነው:: ታያቸዋለህ ጃንሆይን እሱ ራሱ መድኃኒዓለምን አልመሰሉም? መኳንንቱስ ቢሆን ነጭ በነጫቸውን ለብሰው ከበዋቸው ሲስተዋሉ መልአክ ይመስላሉ:: ቤተክርስቲያናችን በዚህ በኩል ቁም ነገረኛ ነች ተአምር ቢመጣ ውሏን አትስትም:: ይህንን ነው መማር ያለብን:: ለእኔ ሽመናዬ ይገዳል አይደለም ስጋቴ:: የእኔ ስጋት ባህላችን እንዳይጠፋ ነው:: ቆይ አንተም ትንሽ ከፍ ስትል ነጭ በነጭ አሰፋልሃለሁ" ይለኛል በፍቅር ዓይን እያስተዋለኝ:: "ባህላችን መጥፋት የለበትም:: ጃንሆይ ልጆቻቸውን ያስተምሩ፤ እኔም አንተን ማሳወቅ ግዴታዬ ነው:: ጋሼ! ብርዝ መድኀም ትፈልጋለህ?"

አስነጠሰኝ::

"ይኸው ሆዴ ንፁህ እኮ ነው፤ እውነቱን እናገረኝ:: አንተ ለልጄ ብርዝ ቅዳለት::"

በሌላ ቀን መንደርተኛው እኛ ቤት ቡና ሲጠጡ ሬዲዮኑ ተከፍቶ ወጋቸውን ያደምቃል:: አንድ አስተዋዋቂ ድምፅ *"ምግብ አልበላ ይሎታል? ወይንስ ከተመገቡ በኋላ በሆድ ስቃዎት ውስጥ ያለመፈጨት ችግር አለብዎት? አይስጉ እንዱፋስ የጉበት ጨው አለልዎት...*

መንደርተኞዎቹ ሁሉ ደማቸው በቁጣ ፈልቶ "አዬ ግፍ! አዬ ጡር! አሁን እኛ አገር እህል አልበላለት ብሎ የእንግሊዝ ጨው የሚያስፈልገው አለ?" ይላሉ::

እማማ ደስታ የተረት ያህል ደስ የሚለውን ትዝታቸውን ያወጋሉ:: "ደጃች ውቤ እህል አይበላላቸውም ነበር:: ስለዚህ አስጎምጂ ቀጠሩ:: አስጎምጂቸው የተዋጣለት፣ እኔ ነኝ ያለ ሆዳም

ነው፡፡ ደጃች ውቤ ትንሽ እህል መቅመስ ሲፈልጉ 'እስኪ ያንን አስጎምጂዬን ጥሩልኝ' ይላሉ፡፡

"ተጠርቶ ይመጣል፡፡ ቡሩንዶ የሆነ ጮማ ሁለት ጎበዝ በት ከሻቸው ተሸክመው እፊቱ ይቆማሉ፡፡ አጅሬም ቢላውን ያፏጭና ከቡሩንዶው ላይ ይመትራል፡፡ አዋዜውን ያጠቅስና ዋጥ ስልቅጥ ሲያደርግ፤ ደጃች ውቤ አፋቸው ምራቅ ይሞላል፡፡ አስጎምጂው አሁንም ሙዳ ሙዳውን እየቆረጠ ይውጣል፡፡ ይኼኔ ደጃች ውቤ 'በቃህ!' ይሉና እሳቸውም ቢላቸውን ያነሳሉ፡፡ ይህ እንግዲህ አስጎምጃቸው የሳቸው አንዱሩስ የጉበት ጨው መሆኑ ነው፡፡"

ሬዲዮ ለእኛ ሠፈር ሰዎች ሌላው የዓለም መመልከቻ መነፅር ነበር፡፡ ከምንኖርበት አካባቢ ውጪ ያሉትን ሕዝቦችና አገሮች አቅርቦ ያሳየናል፡፡ በዚህም እኔን ያስደንቀኝና ያስገርመኝ ስለነበር እኔም ሳድግ ሬዲዮ ውስጥ ቁጭ ብዬ ለማውራት እመኛለሁ፡፡

"ዜራሞ፣ ሬዲዮኑን የገዛኸው ለታ የኮሪያው ዘማች ጋኔኑን እው ስጡ አስረውት ነው የሚያስለፈልፉት አለ አይደል? ጋኔን ምንድ ነው?" አልኩት አባቴን፡፡

"ጋኔንማ ጋንጩር ነው፡፡"

"ጋንጩርስ?"

"ጋንጩርማ ጂኒ ነው፡፡"

"ጂኒ ደግሞ ምንድነው?"

"ጂኒማ ሰይጣን ነው፡፡"

"ሰይጣንስ?" አልኩት፤ የበለጠ በጠየኩ ቁጥር መልሶቹ እየጠጠሩብኝ፡፡

"እኔም ሰይጣንን አይቼው አላውቅም፡፡ አባ ዘለቀ ናቸው ቂርቆስ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሲሰብኩ የሰማሁት፡፡ እሳቸውም እንዲሁ ማስፈራሪያ ያደርጉታል እንጂ ሰይጣንን ያዩት አይመስለኝም፡፡ ጃንሆይ ግን ምን ይሳናቸዋል?" ሲል በራሱ ሃሳብ ሳቀ፡፡

ባልታሰበ ቀን አባቴ ሬዲዮናችንን ሸጠው፡፡ ምክንያቱም አንድ ቀን ሠርቶ የቆረጠውን ጋቢ ይዞ ሬዲዮኑን አንግቶ ወደ ለገሃር ደርሶ ሲመጣ አንድ ነጭ ለባሽ ያዘው፡፡

"ከየት አመጣኸው? ዘርፈህ ነው" አለ ነጭ ለባሹ፡፡

"አልዘረፍኩም፡፡ የራሴ ነው፡፡ እቁብ ጠጥቼ ባገኘሁት ገንዘብ ነው የገዛሁት"

"ፋክቱርህን አሳየኝ?"

"እቤት ነው ያለው"

"እሺ፣ ከቤትህ እስክምታመጣ ጣቢያ እንሂድና አስመዝግበህ ሄደህ ፋክቱርህን ይዘህ ትመለሳለህ፡፡"

ነጭ ለባሹ እየመራው ማይጨው አደባባይ ወደሚገኘው አምስተኛ ፖሊስ ጣቢያ ሄዱ፡፡ ዕቃውን ካስመዘገበ በኋላ አባቴ

ታሰረ፡፡ የሰፈር ሰው ፈልጎ መልዕክት ወደ ቤት ላከ፡፡ እናቴ የሬዲዮኑን ፋክቱር ይዛ አባቴን ለማስፈታት የክርስትና አባቴን ጨምራ ሄደች፡፡ ለጣቢያው አዛዥ ፋክትሩን አሳይታ፣ አባቴ ዋስ የመጥራት መብቱ ተጠብቆለት ተፈታ፡፡

አባቴ "ድሃ በመሆኔ ነው 'በገዛ ንብረቴ የታሰርኩት፡፡ በንጉሥ አገር ሰው በገዛ ንብረቱ ይታሠራል?" አለና አማርሮ ሬዲዮኑንም ሸጠው፡፡

አንዳንድ ቀን ከጎረቤቶቻችን መካከል "ዜራሞ፣ ያችን ሬዲዮንህን ለምን ሸጥካት?"

"ተናድጄ!"

"ምን ያናድድሃል?"

"እኔ ገዝቼው ይህ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ነው ሲል አያናድድም?"

ሬዲዮው የፈጠረልን አዲስ ዓለም ቀረ፡፡ እንደገና ወደ ድሮው ዓለማችን መመለስ ጀመርን፡፡ ሬዲዮው የፈጠረልን ጣፋጭ ማር ተረስቶ ወደ ለመድነው መራር ማር ተመለስን፡፡ ጎርኪ እንዳለው '...የዕውቀት ማር በመሆኑ ያው ማር ነው'

እኔ ግን አይቆጨኝም፡፡ ሬዲዮናችን ከመሸጡ በፊት እኔ አባቴና እናቴ ሬዲዮናችንን መሐል አስቀምጠን የብርድ ልብስ ከጀርባችን ተጋርዶ ፎቶ ተነስተናል፡፡ ይህ ፍቶግራፍ በመስታወት ተደርጎ ቤታችን ግርግዳ ላይ አሁንም ተሰቅሎ የዘመኑን ትዝታውን ይመሰክራል፡፡

ፉኖ ተሰማራ

ፉኖ ተሰማራ፣ ፉኖ ተሰማራ፣
እንደ ሆቺሚኒ እንደ ቼ ጉቬራ
(ከድሮ ተማሪዎች መዝሙር)

ዛሬም ልክ እንዳለፈው ቅዳሜ አቆራርጠን ፈረንሣይ ለጋሲዮን በመሄድ ከአሸናፊ ፔሌ ጋር ስንጫወት ለመዋል የድሮ ሰፈሯ ልጆች ጉዞ ጀመርን፡፡ ፈረንሣይ ለጋሲዮን ስንደርስ ፔሌ በለመደ እግሯ እየመራችን ጫካው ውስጥ ገብተን እንሽሎከለካለን፡፡ ወይም ሜዳ ላይ ወጥተን ኳስ ተቧድነን ስንጫወት አሸናፊ ፔሌ 'ሞሳ' አትሠራብንም፡፡ በችሎታችን ዝቅ ያልነውን ልጆች ቶሎ ቶሎ ኳስ እያቀበለችን ጥሩ ተሳታፊ እንድንሆን ታደርገናለች፡፡ ጎል የማግባት ዕድሉንም ስትሰጠን ራሳችንን በቡድናችን ውስጥ ተፈላጊ ልጅ አድርገን እናስባለን፡፡

አረፍ ብለን ስለ አዲሱ ሰፈሯ ኑሮ ታወጋናለች:: አረንጓዴው መስክ ላይ ተኝተን እንሰማታለን:: ታላቅ እህትዋ ቤተልሔም ምሳ መድረሱን መጥታ ትነግረናለች:: እማማ አወጣሽ አቅርበውልን ዞር ሲሉ የትሪውን እንጀራ በአንዴ ጥርግ እናደርገዋለን:: ፍራንክ ካለን በስሙኒ አንድ ጠርሙስ ወተት ገዝተን ተከፋፍለን እንጠጣለን::

ሁሌም ወደ ፈረንሣይ ለጋሲዮን ስንሔድ እግረ መንገዳችንን ሌሎቹንም ሰፈሮች እየጎበኘን ነው:: ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ቴያትር ደረስን:: ቴያትር ቤቱ አጠገብ ያለው ሱቅ ውስጥ ደስ የሚል ልብስ የለበሰ አሻንጉሊት ወደውጭ በመስታወት ውስጥ አፍጦ ይታያል::

ቀጢሳው አሻንጉሊቱን "ጤና ይስጥልኝ ሚስተር ስሚዝ!" ሁላችንም መሳቅ ጀመርን::

"እባኮትን ልብስ እንለዋወጥ!" አለና የነተበ ኮቱን ጎትቶ ለአሻንጉሊቱ አሳየው::

አሻንጉሊቱ እንደተገሸረ ነው::

"ኧረ አይዘንጡብኝ::"

እኛ በሳቅ እንንከተከታለን::

"አትጠፉም ከዚህ!" አለ አንድ አስደንጋጭ ድምፅ:: ዞረን ስናይ በጠራራ ፀሐይ ካፖርት የለበሰ ዘበኛ ነው:: ብትን አልን:: ራቅ ብለን ተሰባሰብንና ጉዞአችንን ወደ ፒያሳ አቀናን::

"የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ" አለ ቀጢሳው፣ ባንኩ ላይ የተፃፉትን ፊደላት ቆጥሮ እያነበበ::

"አይ ቀጢሳው! ብትማር እኮ አንጎል ነበረህ!" አለ ጎቢጥ::

"መማር እፈልጋለሁ:: ግን አስተማሪዎቹ ክፉዎች ስለሆኑ ይጋረፋሉ" አለ በቅሬታ::

እኔ ስለዚህ ትልቅ ፎቅ ያለኝን እውቀት ለጓደኞቼ ላካፍላቸው ፈለግኩ:: "ይኼ ፎቅ እኮ በጣም ትልቅ ስለሆነ አንድ ቀን ይናድ ይሆናል:: እኔና አባቴ በዚህ መንገድ ወደ መርካቶ ስንሄድ እዚህጋ ስንደርስ አባቴ ቶሎ ነው እሚያልፈው::"

ሲሳይ ጎቢጥ በመገረም አንድ ዓይና መነፅሩን አወለቀና "እንዴት ይናዳል? ይኼኮ በሲሚንቶ፣ በብረት፣ ደግሞ በውሃና ድንጋይ ተደርጎ ነው የተሠራው::"

"ይሥራ! ቢሠራስ? አንተ ደግሞ ከትልቅ ሰው ትበልጣለህ? እንዴት እኔ አባቴ የነገረኝ ነው እያልኩህ ውሸቱን ነው ትለኛለህ?"

ቀጢሳው "ልጆች! ልጆች" አለና ተጣራ እንዳንጋጠጠ ሁላችንም እንደርሱ ወደ ሰማይ አንጋጠጥን::

"ከጉሙ ጀምራችሁ ወደታች ወደፎቁ ተመልከቱ አይታያችሁም? ፎቁ ይንቃንቃል::"

ሲምላል ንፍጡን በኮቱ እጅጌ ሞዥቅ አደረገና አፈጠጠ:: "እውነትም!" አለና ፈትለክ አለ:: እኛም በፍጥነት ተከተልነው::

"ይኼውልህ ጎቢጥ፣ አየህ አይደል? አንተ ከትልቅ ሰው አትበልጥም:: ፎቁ ይንቃንቃል" አልኩት:: ቀጥዬም "ይኼ በሩ ላይ እንደ ትልቅ ኳስ የተቀመጠው ወርቅ እኮ አይደለም" አልኳቸው፤ ፎቁ ሲናድ እንዳይጎዳን ራቅ ብለን በቆምንበት::

"ኧረ ወርቅ ነው" አለ አብነት ባሪያው::

"አይደለም:: እማዬ እንደነገረችኝ፣ በቃንጫሥ ግርግር የተተኮሰውን የመዳብ ቀለሃ አባባ ጃንሆይ አሰብስበው ተቀለጠና ድቡልቡሉ ድንጋይ ተቀባ!"

"አንተ ከአባትህና ከእናትህ ጋር ስለምታወራ እንደፈለክ እየጠየክ ይነግሩሃል:: እኛ ግን ማን ይነግረናል? ልክ ነህ:: ሊሆን ይችላል" አለ ቀጢሳው::

ከወላጆቼ ያገኘሁትን ዕውቀት ቀጢሳው ስላመነልኝ ወደድኩት:: ሲሳይ ጉቢጥ ስለተከራከረኝ ጠመድኩት:: አባቱ የክቡር ዘበኛ መሥሪያ ቤት ባልደረባ ስለሆኑ ስለመሣሪያ ከተነሳ እኔን ብቻ እድምጡኝ የሚል አባዜ አለበት:: እኔ ግን አኮረፍኩት::

የሸበ መኪናችንን እየነዳን ቸርቸር ጎዳናን ወጣን:: ፒያሳ ደስ እሚሉ ቆንጆ ልብሶች ያለባቸውን ብዙ ሱቆች አየን:: አንደኛዋ ሱቅ ስንደርስ ጎቢጥ "ልጆች! ልጆች"! ብሎ ጠራን:: እጅብ አልንና አፈጠጥን::

ደስ የምትል ነጭ የስፖርት ጫማ ተረከዝዋን ሚስማር ላይ ሰቅላ ትታያለች::

"ለእኔ አረፍ ነች" አለ ጎቢጥ በበረባሶ የተከረከረውን እግሩን እያስተዋለ::

"ለእኔ ነው አረፍ የምትሆነው" አለ አብነት ባሪያው::

"ውይ! እኔ ባገኛት!" አለ ውሮ ቁንጮውን እያከከ::

"እባካችሁ ይኼ እኮ የሀብታሞች ሱቅ ነው::"

"ተው ባክህ፣ ስናድግ ትምህርታችንን ስንጨርስና ሥራ ስንገባ እንገዛዋለን..." አለ ጎቢጥ በርግጠኝነት::

አንድ አጭር እንደ እንጨት በርሜል የተድበለበለ ሰውዬ ተቆጥቶ ከሱቋ ብቅ አለና "ጥፉ ከዚህ! የስሙኒ ልጅ..." አለ::

ተበተንን::

ሲሳይ ጎቢጥ ግን እንደተቆጣ ቆሟል:: "ማነው የስሙኒ ልጅ?" አለው የስድቡ ነውረኝነት ገብቶታል::

"አትሄዱም!" አለና ብትር ሊያመጣ ወደ ሱቁ ተመለሰ::

"ማንን ነው የስሙኒ ልጅ ያልከው?!" አለ ጎቢጥ እንደ ተናደደ::

ሰውዬው በጠርሙስ ውሃ ይዞ መጣና ይረጨን ጀመረ:: ሁላችንም ሳቅንበት::

ጉዞአችን ፒያሳን መሐል ለመሐል አቋርጠን ወደ አራት ኪሎ ሆነ:: ሐውልቱ አካባቢ እንደደረስን "ይህችን ሐውልት አቤ አይዘላትም?" አልኩት ሲሳይ ኀቢጥን::

"ይህችን? አይደለም አቤ፤ ማሞ ወልዴም ይዘላታል:: አበበ ቢቂላ የቱን ይዘላል መሰለህ? የዋቢ ሸበሌን ሆቴል ፎቅ ታውቀዋለህ? ማይጨው ዓደባባይ'ጋ ያለውን?

"አዎን::"

"እርሱን ፎቅ በደንብ ይዘላል!" አለኝ በእርግጠኝነት::

"የዋቢ ሸበሌ ፎቅ እኮ በጣም ትልቅ ነው::"

"ይሁና! አቤም እኮ ዓለም ላይ የሚገኙ ሰዎችን ሁሉ ተሰብስበው ሁሉንም በማራቶን ቀድሞዋቸው አንደኛ የወጣ ጀግና ነው::"

"ልክ ነው" አለች መኩዬ ቀጫጫው፣ ፎሮፎራም ጭንቅላቷን እየፎከተች::

አበበ ቢቂላን እኔ በአካል ዓይቼው ስለማላውቅ፤ እነኀቢጥ ስለአካሉ እርዝመትና አንድ ወጥነት እያወጉኝ ወደ ስድስት ኪሎ ወጣን:: ኀቢጥ አንድ ቀን አበበ ቢቂላ ካምቦሎጆ ተለማምዶ ሲወጣ አግኝቶት ጨብጦት እንደነገረኝ፣ ኀቢጥ ቁመቱ አበበ ወገብ አካባቢ ደርሷል::

ከርቀት የኮሌጅ ተማሪዎች ጭፈራ ይሰማናል::

ፋኖ ተሰማራ፣ ፋኖ ተሰማራ

እንደ ሆቺሚኒ እንደ ቼጉቬራ

መጨፈሩን ያቆሙትና በየመካከሉ በአንዱ ባይነት በሌሎቹ ተቀባይነት በኃይል ጮኸው ይናገራሉ::

መሬት ላራሹ!

መሬት ላራሹ!

ፊውዳሊዝም ይውደም!

ይውደም!

እሚሉት ባይገባንም፣ በካርቶን ላይ የጻፉት መልእክት ባይነበብልንም ደስ ብለውን ቆም አልን:: በአካባቢው የነበሩ ትልልቅ ሰዎች ግን ከቦታው በፍጥነት ይሰወራሉ::

"ይህ ነገር ጭፈራ አይደለም! ታዲያ ምንድነው?" አለ ቀጢሳው

"ሰላማዊ ሰልፍ ነው፣ ከዚህ አካባቢ እንጥፋ" አለና አብነት ባሪያው ፈትለክ አለ:: እኛም ፍርሐት ተጋባብንና አብረን ተፈተለክን::

አብነት የአዲስ አበባን ጓዳ ጎድጓዳ አሳምሮ ያውቀዋል:: በዚያ የገርነት ዕድሜ የከተማዋን መውጫ መግቢያ እንድንለይ የካፒቴናችን ብቃት በእጅጉ እንደረዳን በደንብ አስታውሳለሁ:: በተለይም፤ ያችን የጭንቀት ቀን በውስጥ ለውስጥ መንገድ አቆራርጠን እሪ በከንቱ ደረስን:: ጉራንጉሩን ዘልቀን አሮጌውን ቄራ አልፈን

ተረት ሰፈር፣ ከዚያም ቴዎድሮስ አደባባይ አካባቢ በሰላም ደረስን:: ሰፈራችንን ቁልቁለ አየናት::

የለገሀር ባቡር ጣቢያ ከማዶ ታየኝ:: ከባቡር ጣቢያው በስተጀርባ ሰፈራችን ቂርቆስ ነው:: እናቴ ጉያ እንደሚገባ ሕፃን ቧረቅን:: እዚህ ቸርችል ጎዳና አካባቢ ሕይወት እንደድሮዋ በፀጥታና በሰላም እንደቀጠለች ነው:: አላፊ አግዳሚው በሰላም ያልፋል ያገድማል:: ቁልቁል ወደ ሰፈራችን ሳንጣደፍ እያዘገምን ስንሔድ የተማሪዎቹ መዝሙር ትውስ አለኝ::

ፋኖ ተሰማራ፣ ፋኖ ተሰማራ

እንደ ሆችሚኒ እንደ ቼጉቬራ! ምን ማለት ነው?" አልኩኝ::

ቀጢሳው ከአፌ ነጥቆኝ *"ቼ! አታውቅም? ቼ ፈረሴ ቁና ገብሴ ነዋ!!"*

«ምትሃተ መስኮት»

'ስለ ይህም ሰዎች ሊመረምሩ አይፈልጉም::
አለምርመራ ከአባቶቻቸው የሰሙትን ሊያምኑ ይመርጣሉ::"
ፊላስፋው ዘርአያዕቆብ

ከዛሬ አርባ ዓመታት በፊት አባባ ጃንሆይ የነገሡበት 30ኛው ዓመት የዘውድ በዓል ሲከበር የቴሌቪዥን ጥበብ ከባህር ማዶ ወደ አገራችን ገባ:: ዜናው እኛ ሰፈር የደረሰው ዘግይቶ ነበር:: አንድ ቀን ማታ ተሰባስበን ስንጫወት ከመካከላችን ሲሳይ ኀቢጥ አልነበረም:: በበነጋታው ቅዳሜ ጠዋት ፀሐይ እየሞቅን ፊታችንን ስንታጠብ ሲሳይ መጣ::

"ልጆች!" አለ በተደነቀ ድምፅ"ትናንትና ቴሌቪዥን አየሁ:: ብታዩ...!" ብሎ የነገረን የወሬ ዝርዝር ለማመን የሚያስቸግር ነበር::

"ልክ እንደ ሬዲዮ ፕሮግራም ምን እንደሚያቀርቡ ሴትዮዋ በቴሌቪዥኑ ውስጥ መጣችና ተናገረች:: አዎን በአማርኛ! ከዚያም ዜና ተነበበ:: ከዚያም አባባ ጃንሆይ ታዩ! በመቀጠል ዳንስ፤ እነጥላሁን ሲዘፍኑ አይተን ከአባቴ ጋር ወደ ቤት መጣን:: ሰው ሁሉ ፀጥ ብሎ ነበር የሚከታተለው:: አቤት ደስ ሲል! ቴሌቪዥን ያየነው ርግብ ጠጅ ቤት ነው::" በማለት ሲሳይ ኀቢጥ በመደነቅ ዝርዝሩን አጫወተን::

ርግብ ጠጅ ቤት ለሰፈራችን በጣም ቅርብ ነው::

"አሁኑኑ ሄደን እንየው?!" አለ ቀጢሳው::

"የሚከፈተው ማታ ማታ እኮ ነው" ሲሳይ ኅቢጥ አረመው::

ዕለቱ እስኪመሽ በጣም ረጅም ቀን ሆነብን:: የአረንቻታ መጠጫ ያላቸው ልጆች ማታ ርግብ ጠጅ ቤት ስመገናኘት ቀጠሮ ተያያዙ:: እኔ ወደ ቤት ሄጄ ለአባቴ ስለ ሰማሁት አዲስ ዜና ስነግረው ምንም ሳይደነቅ "ምን ችግር አለው? አንድ ቱባ ማግ አዳውርልኝና ማታ ርግብ ጠጅ ቤት ወስጄ አሳይሃለሁ::"

እናቴም እንደ እኔው ጓጓችና "አንተ ትናንትና አይተሃል ማለት ነው?"

"ለጋሼ! ወሬው ወደ ጆሮ የደረሰው ዘግይቶ ነው!" አለ አባቴ እኔን እያስተዋለ::

"ወይኔ! እኔን ሳትወስደኝ ብቻህን ሄደህ ታያለህ?!" አልኩና እየተቆጨሁ ማዳወሪያውን አዘገጃጅቼ ማዳወር ጀመርኩ::

"ጋሼ! አንተ የሞላልህ ነህ:: እኔ ቴሌቪዥን እያየሁ ልዝናና ብል ያንተንና የእኔን ሆድ ማን ይሞላልናል? ለማንኛውም ማታ ርግብ ጠጅ ቤት ነን!" አለና ሥራውን ቀጠለ::

የተናፈቀው ምሽት ደረሰ:: ተያይዘን ርግብ ጠጅ ቤት ሄድን:: ሁለት ሰዓት ላይ ቴሌቪዥኑ ተከፈተ:: ፕሮግራም አስተዋዋቂዋ ብቅ ብላ በዕለቱ ምን እንደሚቀርብ ነገረችን:: ተከትሎም ዜና አቅራቢው ብቅ አለ::

"ይኼውልህ አሳምነው ገብረወልድ ማለት ይህ ነው" አለኝ አባቴ በሹክሹክታ::

"እንደምን አመሻችሁ፣ ዜና እናሰማለን:: ዜናውን የማሰማችሁ አሳምነው ገብረወልድ ነኝ:: በመጀመሪያ ርዕሰ ዜና!"

"ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ በዋሽንግተን ዲሲ የሚያደርጉትን ጉብኝት አጠናቀው ወደ መናገሻ ከተማቸው አዲስ አበባ ገብተዋል..."

አስር አለቃ ወልዴ "ጠቅል!" ብለው አቅራሩና ተነስተው በተጠንቀቅ በቴሌቪዥን ለሚታዩት ንጉሠ ነገሥት ሰላምታ ሰጡ::

ጠጅ ቤቱን የሞላው ተመልካች "ቁጭ በል! ቁጭ በል!" በማለት ጮኸባቸው::

አስር አለቃ ግን ማንንም አልከለሉም፣ ጀርባቸውን ሰግርግዳ እንደሰጡ ነበር:: ጃንሆይ የክብር ዘቡን እየፈተሹ ጠርሁ አካባቢ ሲደርሱ ሰላምታ ሰጡ:: ያጀቡአቸውን ትልልቅ ሰዎች እጅ አስነስተው ውብ መኪናቸው ውስጥ ገብተው ወደ ታላቁ ቤተ መንግሥት ተጓዙ::

አስር አለቃ ወልዴ ሰላምታቸውን አውርደው ቁጭ አሉ:: ብርሌውን ጠጅ ከጠረጴዛው ላይ ብድግ አድርገው አንደቀደቁት::

አሳምነው ሌሎች ዋና ዋና ዜናዎችን አነበበ:: ተመልካቾቹ ግን ዓብይ ብለው በናፍቆት የሚጠብቁት የጃንሆይ ዜና በመጠናቀቁ ማውጋት ጀምረዋል:: የቴሌቪዥን አሠራር እኛን ልጆቹን ብቻ ሳይሆን አዋቂዎቹንም አስገርሟል:: "ሬዲዮ በጋኔን እንደሚሠራ ሁሉ ቴሌቪዥንም ጋኔን ይኖርበት ይሆን?" ይላሉ:: "አባ ጠቅል ምን ይሳነዋል? ረብጣ ባውንዱን ሲቆጥሩላቸው ፈረንጆቹ አምጥተው ተከሉለት፣ በረከቱ ለእኛም ደረሰ" ብለው ይህንን ላሳያቸው አምላክ ምሥጋናቸውን አቀረቡ::

'ቴሌቪዥን በጋኔን አይሠራም ማለት ነው?' አልኩኝ በሆዴ::

ጓደኞቼን ማየት ጀመርኩ:: ሴምላል ንፍጡን በእጅጌው እየጠረገ ቴሌቪዥኑን ያያል:: ሲሳይ ኅቢጥ ያባቱን ካፖርት ደርቦ፣ ትልቅ ዱላቸውን ተመርኩዞ፣ አፉን በሰፊው ከፍቶ ቴሌቪዥኑ ላይ አፍጧል:: ቀጢሳውና አብነት ባሪያው በአባታቸው ግራና ቀኝ ተቀምጠዋል::

"ፉንጌ!" አለኝ ቀጢሳው::

ዞርኩኝ::

"አሁን ዘፈን አለ እኮ::"

በጥቅሻ አዎን አልኩት::

"እስኪ ከአረንቻታህ አቅምሰኝ:: እኔ የምጠጣው ብርዝ ነው:: ከፈለክ አቀምስሃለሁ::"

አባቴ "ወሬ ታወራለህ እንዴ? የሚያነበውን እንድታይ አይደል የመጣሁህ?!" አለኝ::

ቀጢሳውን ትቼ አረንቻታዬን ተጎነጨሁና ቴሌቪዥኑ ላይ አፈጠጥኩ::

ዜና ተፈጸመ:: ሙዚቃ ተጀመረ:: አንድ ወጣት ዘፋኝ የአገር ባህል ልብሱን ለብሶ ፍንጭት ጥርሱን ብልጭ እያደረገ አኮርዲዮን መጫወት ጀመረ:: በዜማም፤

በየቦታው ዞሬ እኔ እንዳየኋቸው
የኢትዮጵያ ግዛቶች የተዋቡ ናቸው

"ትክክል!" አሉ አስር አለቃ ወልዴ::

"ምን ይጠየቃል፣ እውነቱን ነው!" አሉ አባባ በየነ፤ ግስላ ሲጋራቸውን ቡን እያደረጉ:: "ይኼኮ የአገር ፍቅር ቴያትር ኮከብ ድምፃዊ ፍሬው ኃይሉ ነው::"

በሬዲዮ በድምፅ የምናውቃቸውን ጋዜጠኞችና ዘፋኞች እንዲህ እንዲህ እያልን በምስል መተዋወቅ ጀመርን:: መልካቸውም ለዘለዓለሙ ህሊናችን ውስጥ ምስሉን አኖረ::

የፍሬው ሙዚቃ እንደተጠናቀቀ አንዲት ዘፋኝ ተተካች::

"...ሉሚ ብወረውር
አሃ አሃሃ

ደረቴን መታሁት
አሃ አሃሃ...
አወይ ኩላሊቴን
አሃ አሃሃ..
ልቡን ባገኘሁት
አሃ አሃሃሃ... እያለች በመዝፈን ዳንሱን ስታስነካው ሞቅ ያለ ሁካታ ጠጅ ቤቱን ሞላው::

"ማነች?" አባቴን ጠየኩት::

"እኔን'ጃ"

"ዘነበች ትባላለች:: ጃንሆይ ዳንሷን አይተው ጭራ ቀረሽ አሏት" አሉ አባባ በየነ::

ፕሮግራሙ ሲለዋወጥ ቆይቶ ወደ እንግሊዘኛ ዝግጅት ተሸጋገረ:: አንድ ወጣት ጋዜጠኛ የዕለቱን ዝርዝር ዜና በእንግሊዘኛ አሰምቶ እልባቱ ላይ ደረሰን:: የአነጋገሩ ቅልጥፍናና ብቃት ሁላችንንም አስገረመን::

"ይህንን ትሰሙታላችሁ? መቼም ጃንሆይ ባሕር ማዶ ልከውት የፈረንጅ አፍ ተምሮ ነው እንጂ፣ እንዴት እንዲህ አቀላጥፎ መናገር ይቻላል?" አለ አባቴ ሲያደንቀው::

ሁሉም አባቴን አመኑት::

"ልዑልሰገድ ኩምሳ ይባላል:: በእርግጥ ባህር ማዶ ተልኮ የፈረንጅ አፍ ተምሯል" አሉ አባባ በየነ::

እነ ጥላሁን ገሠሠን፣ እነ ብዙነሽ በቀለን ጠብቀን በመቅረታቸው ቅር አለኝ::

"ጋሼ፣ በሥራው ከተግባባን ነገም እዚሁ አመጣሃለሁ::" አለኝ አባቴ::

ፊታችንን ወደ ሰፈራችን መለስን:: በዚያን ጊዜ የመንገድ ላይ መብራት በመንደራችን አከባቢ አልተተከለም:: ድንገት የሚከፈቱና ክፍታቸውን ያሉ በሮች የሚሠሩት የብርሃን እርከን አልፎ አልፎ ይታያል:: የአረብ ቤቶች መብራት በየተንጠለጠለበት ይንጨለጨላል::የአባቴን እጅ ጨብጬ እናዘግማለን:: እማዬ "ይኼስ ቴሌቪዥን እንኳን ያልኖረኝ! ቢኖረኝ ድስቴ ያር ነበር:: አንዱ ወሬ ሲያልቅ ሌላ፣ ሌላው ሲያልቅ፤ ሌላው እያለ በጨዋታ ላይ ጨዋታ ሲደራረብብን ፊዞ መቅረት አይደለም እንዴ?! ሁለተኛ ከእናንተ ጋር አልሄድም" ብላ ወሰነች:: እንዳለችውም ሆነ::

እኔና እብሮ አደጎቼን ግን ቴሌቪዥን የማየት ኃይለኛ ሱስ ተጠናወተን:: በነጋታው ማታ ስለ ቴሌቪዥን ምትሃት ሞቅ ያለ ወሬ ይዘን ያየነውን ላላዩ ጓደኞቻችን ስናወራ ዋልን:: ማምሻው ላይ በቸራ መጣና "ከፈለጋችሁ በብላሽ ማየት የምትችሉበት ቦታ ለገሃር እንሂድ" አለን::

ተከተልነው:: እንዳለውም ለገሃር ባቡር ጣቢያው ፊት ለፊት፣ በሚገኝ አደባባይ ከአንድ ጥግ አባባ ጃንሆይ ሕዝቡ እንዲያየው ያስቀመጡት ቴሌቪዥን አገኘን::

ቴሌቪዥኑ በብረት በተሠራ ሳጥን ውስጥ ሆኖ በብረት ማማ ላይ ተቀምጧል:: ሕዝቡ ቴሌቪዥኑን ከፍቶ እስከሚጨርስ ይዝናናበትና ዘግቶት ይሄዳል::

እየቆየ ሕዝቡ አቅሙ ያለው ቁሳቁሱን እያፈራ በየቤቱ መመልከት ሲጀምር:: እዚህ አደባባዩ'ጋ የሚገኘውን ቴሌቪዥን የሚመለከተው ቁጥሩ እየቀነሰ መጣ:: የሚከፍቱትና የሚዘጉት በረንዳ አዳሪ ልጆች ሆኑ:: ጎማ አንድደው እየሞቁ ፕሮግራሙ እስከሚጠናቀቅ ይከታተላሉ:: የሚበሉትም የሚጠጡትንም ይዘው ይመጣሉ:: ሲጃራም ያጤሳሉ:: የቴለቪዥኑ ትዕይንት ካለቀ በኋላም ዘግተውት እዚያው ድሪቶአቸውን ለብሰው ይተኛሉ:: በእነዚህ ልጆች በጊዜው በጣም ቀናሁባቸው:: 'እኔም እኮ እናትና አባት ባይኖረኝ ኖሮ እዚህ ማታ ማታ ቴሌቪዥኑን እንደ ልቤ አይቼ ከእነዚህ ልጆች ጋር እተኛ ነበር' ብዬ በሆዴ ተቆጨሁኝ::

እንደ መታደል ሰፈራችን ውስጥ ከእኛ ቤት ፊትለፊት ጠጅ ቤት ተከፈተ:: ባለጠጅ ቤቷ ጎደቴ የሚባሉ የወላይታ ሰው ናቸው:: ጠጅ በስሙኒ ሁለት ብርሌ፣ ብርዝ 15 ሣንቲም ሲሆን፤ ትልቁ ለስላሳ መጠጥ በስሙኒ፣ ትንሹ በ15 ሣንቲም ይሸጣል:: ጎደቴ ጠጅ ቤት ቴሌቪዥን ለለነበረው የእኛ ደንበኝነት እየጠነከረ ሄደ:: ፍራንክ ለናጣ ደጅ ላይ ቆመን እንመለከታለን:: አንዳንዴ ዞር እንድንል ተነግሮን ችክ ስንል አንቡላ ይደፉብናል:: ይሁን እንጂ ተመልሰን እዚያው ነን::

የጎደቴ ቴሌቪዥን ባሕርይ ይገርመኝ ነበር:: የዜና አንባቢው የጌታቸው ኃይለማርያም ድምፅ እየተሰማ ምስሉ ይጠፋል:: ጎደቴ ልጃቸውን ይጠሩታል:: ጦና ይመጣና ከጀርባው ቴሌቪዥኑን ጎርጉሮት አንዴ በጥፊ ጎኑ ላይ ሲለው ጌታቸው ኃይለ ማርያም በቅምጡ እንደመደነስ እያለ ብቅ ይላል:: ከዚያ ለረጅም ሰዓታት ያለምንም ብልሽት ግልጋሎቱን ይቀጥላል::

ሰኞ ለሁለት ሰዓት ሩብ ጉዳይ ላይ ቻርሊ ቻፕሊን 'ዘ ማድ ሙቪ' የተባለውን ፊልም ያቀርባል:: አሥራ አምስት ደቂቃ ብቻ ነው የሚኮምከው:: ያ'ለሣምንት የሚሆነን ሳቅ ያሸምተን ነበር:: እኛም ቻርሊን እየሆንን እንተውነዋለን::

ማክሰኞ 'ስታር ትሬክ' ስታሮቹ እነስፖክ ምትሃት የተሞላ ጥበባቸውን በማሳየት ሕሊናችን ባላሰበበት በኩል እንድናስተውል እያደረጉን በማድነቅና በመገረም የመሰለንን በመናገር ጉንጭ አልፋ ክርክር ውስጥ እንድንገባ ያድርጉን ነበር::

በዚያው ምሽት ከዜና አንባቢ በኋላ ሰለሞን ተሰማ ተወዳጅ የሆነውን የስፖርት ፕሮግራም ይዞ ብቅ ይላል:: የራሳችንን አገር የእግር ኳስ ፈርጦችን ጨምሮ፤ የብራዚልን ፔሌ ጋራቹንና የስፖ

ርቱን ዓለም ኮከቦች ሁሉ ያወጋናል:: ወደ አሜሪካን በምናብ ይዞን ሄዶ በዘመናችን ዝነኛና ተወዳጅ የሆነውን ቦክሰኛ መሐመድ ዓሊ ምንነትና ውጤት እነሆ ይለናል:: ቦክሰኛው መሐመድ ዓሊ ታላላቆቻችን ሲያወሩ እንደሰማነው አጭርና ወፍራም ሳይሆን፤ ቆንጆና ተፈጥሮ ዘንካታ ቁመና የቸረችው ወጣት ሆኖ አገኘነው::

ረቡዕ 'ሲሲሚስ ስትሪት' ላይ አክተሮቹ አሻንጉሊቶች ናቸው:: ስማቸውን ባናውቀውም እኛ የራሳችንን ስም አውጥተንላቸው እንመለከታለን::

ሐሙስ ለእኛም የቀን ቅዱስ ነበር:: 'ማይኔክ' በሚል ርዕስ አጭርና በድርጊት የተሞላ ፊልም ይተላለፍልናል:: ማይኔክስ እንደልብ ክትክት ስላለበት በጣም እንወደዋለን:: ልክ እንደ ጀምስ ቦንድ አሪፍ ሸዋጅ ነው::

አርብ "ቮናዛ' አራት ወይም አምስት ቴክሶች የዕለቱን ትዕይንት አቅርበውልን ከጥበብ ምትሃት ያቋድሱናል::

ቅዳሜ 11 ሰዓት አካባቢ አባባ ተስፋዬ ውብ አገርኛ ተረቶቻቸውን ያቀርቡልናል:: ልጆች ብቻ ሳንሆን አዋቂዎቹም እነዚያን ተረቶች ይወዱት ነበር:: ማታ የሣምንቱ ታላቅ ፊልም ይተላለፋል:: የሚጀምረው ከምሽቱ አራት ሰዓት በኋላ በመሆኑ ቤቴ አምሽቼ መግባቱ የግድ ነው:: በዚህም ችግር ሁሌም ክተት ያልታወጀበት ጦርነት ከአባቴ ጋር እናካሂዳለን:: አንዳንዴ ግን የጠጣው ጠጅ በዝቶ፣ የእኔም በዘዴ በር ሳላንኳኳ የመግባት ልምምዴ ሰምሮ፣ በሰላም ወደ እሁድ እንሸጋገራለን:: እንዲህ መስዋዕትነት የምከፍልለት ፊልም አንዳንዴ ከድርጊት ይልቅ ወሬ ይበዛበትና በተቀመጠኩበት ቴሌቪዥኑ ላይ አፍጥጬ ማዛጋት እጀምራለሁ:: ውሎዬ ጨዋታ የበዛበት ሆኖ አካሌ ድቅቅ ብሎ እንቅልፍ ይዞኝ ጭልጥ የሚልበት ጊዜም አለ:: ጓደኞቼ ቀስቅሰውኝ ነቃ እልና ትንሽ ቆይቼ እንቅልፉ አይሎ እንደገና ይዞኝ እልም ይላል:: በዚህ ወቅት እኔ ወይም ጓደኛዬ ፈሳችንን 'ቁቅ!' ስናደርጋት እነቃና "እኔ አይደለሁም፣ እሱ ነው!" እያልኩ በአንዱ ላይ አላክካለሁ::

በዚህ አይነት አያልቅበት የቴሌቪዥኑ ውስጥ ምትሃት እንዳነሆለለን የሕይወት ሂደቱ ቀጠለ:: ፈላስፋው ዘርአያዕቆብ እንዳለው፣ ከአባቶቻችን የሰማነውን ከማመን ይልቅ የራሳችንን ጨቅላ ግንዛቤ በምትሀተ መስኮት አጋዥነት እየፈጠርን መሄዳችንን ገፋንበት::

ንባብን በጥበብ

"ዕውቀትን ከአንቀልባ እስከ መቃብር ባለው ዘመን ፈልጉት"
ነቢዩ መሐመድ (ሰ.አ.ወ)

አባባ ጃጋማ አናጢ ናቸው:: አባቴ ጠየቃቸውና አንዲት ትንሽ መጻሕፍት መደርደሪያ ሠሩልኝ:: ትዝ እንደሚለኝ ታሪክና ምሣሌ፣ ክልታማዋ እህቴ፣ የዕንባ ደብዳቤዎች፣ ጉድና ታሪኩ፣ ፀሐይ መስፍን... እና መጽሐፍ ቅዱስ ደረደርኩባት::

ሌላ ቀን አባቴ አዲስ መጽሐፍ ቅዱስ ገዝቶልን መጣ እጁ ላይ እንዳየሁ "ተታለህ ያለኝን መጽሐፍ በድጋሚ ገዛኸልኝ!" አልኩት::

ትንሽ ፈገግ ብሎ "አይ የልጅ ነገር! መጽሐፍ ቅዱሱን አይደለም የምትለው?" አለኝ "አውቄ ነው ያደረኩት:: የእግዜር ቃል አይደለም? አንድ ሁለት አይደለም፣ ሦስት ቢኖርህ ምን አለበት? አንድ ብቻ ከሆነ ግን ሊቀደድ ይችላል:: ልብ በል፣ እህትህ ነፍስ አታውቅም፣ ድክ ድክ ማለት ጀምራለች:: ያገኘችውን ሁሉ አምጡ ነው የምትለው:: ብትቀዳድደውስ የማን ያለህ ይባላል? ወይም አንድ ቀጣፊ ቤታችን ገብቶ ሊሰረቅ ይችላል:: ይህንን አስቤ አውቄ ያደረግኩት ነው::"

ዛሬም ሸማውን እየሸመነ እኔ ፈንጠር ብዬ የማደርገውን እንቅስቃሴ ያስተውላል:: ትንሽ ቆይቶ "አንብብልኝ ማታ ቴሌቪዥን እንድጋብዝህ" ይለኛል:: ለግብዣው ስል ሁልቀን የተለያዩ ታሪኮች አነብለታለሁ:: በዚህ መሐል ሲሳይ ኀቢጥ መጣ:: መጽሐፍ መደርደሪያ እንደተሠራልኝ ሰምቷል:: ፍንድቅ እያለ "እኔም አባቴ እንዲያሠራልኝ እለምነዋለሁ:: አባቴ በጣም ብልሃተኛ ነው:: ማታ ማታ መጽሐፍ እንዳነብለት ሲፈልግ ምን ያደርጋል መሰለህ? ውሃ በመወዘቻ ያስሞቅና፣ እግርህን በሙቅ ውሃ መታጠብ ከፈለክ መጽሐፍ አንብብልኝ፤ እንቢ ካልክ ግን ደጅ ወጥተህ ድንጋይ ላይ ተቀምጠህ በቀዝቃዛ ውሃ ታጠብ" ይለኛል::

"አንተ የትኛውን ትመርጣለህ?"

"እንዴ! ሞኝ ነኝ እንዴ? በሙቅ ውሃዬ ትጥብ እልና አነብለታለኋ! ምን ቸገረኝ?"

"አንተ!" አለ አባቴ በመደነቅ:: የምንጨዋወተውን ሰምቶናል:: "እኝህ ጋሼ ታደለ እንዴት ብልህ ናቸው አባክህ?!" ብሎ ተገርሞ ወደ ጓዳ እየተመለከተ "ባሎቴ! ከዛሬ ጀምሮ ቤት ውስጥ እኔና ፋንጋይ እግራችንን የምንታጠብበት ሙቅ ውሃ እንድታፈይልን!"

"ይቻላል:: ማገዶውስ?"

"እኔ ለክሰል ሁልቀን አራት አራት ፍራንክ እመድባለሁ::"

"ተስማምቻለሁ" ብላ ማሚቱን አስተኝታ ወደ ሥራዋ ሄደች::

ከዚያን ዕለት ጀምሮ በሙቅ ውሃ ለመታጠብ ብዬ በተከታታይ ለአባቴ መጻሕፍትን ማንበብ ጀመርኩ:: ይህን ምስጢር በማውጣቴ ሲሳይ ኀቢጥን ጠላሁት:: በትምህርት ኀበዝ ስለሆነ አባቴ ይወደዋል:: እንዴት ኀበዝ እንደሆነ ስጠይቀው "ታላቅ እህቴን ሂሩትን ታውቃት የለ? ከእኛ ጋር አንድ ክፍል ነን:: ከትምህርት ቤት ስትቀር የእኔንም ፋንታ ተማርልኝ ትለኛለች:: እሺ እላታለሁ:: አንዳንድ ቀን ከጓደኛዋ ፍቅርተ ጋር ስትቀር የሁለታችንንም ፋንታ በደንብ ተማርልን ይሉኛል፤ እሺ ብዬ በደንብ ነው የምከታተለው:: ማታ ከትምህርት ቤት ስመለስ በጥያቄ እያጣደፉኝ ሁሉንም የተማርኩትን ሁሉ ያናዝዙኛል:: እኔም ደስ እያለኝ እንዳስተማሪ አስረዳቸዋለሁ:: በቃ በዚህ ነው ኀበዝ ተማሪ የሆንኩት::" አለና ሲሳይ ኀቢጥ በትሁት ድምፅ "እኔኮ 'ቀለሜዋ ሆኜ' አይደለም ኀበዝ የሆንኩት:: የእህቴንም የጓደኛዋንም ፋንታ ስለ ምማር ነው::"

"ዋ! እኔም እንዳንተ ትልቅ እህት ቢኖረኝ ኖሮ እሷ ከትምህርት ቤት ስትቀር የእሷንም ፋንታ እማር ነበር" ብዬ እቆጫለሁ::

ትዝ እንደሚለኝ አባቴ ጋዜጣም የመግዛት ልምድ ነበረው:: በተለይ በሣምንት አንዴ ይወጣ የነበረው ፖሊስና እርምጃው ጋዜጣ በአባቴ ተወዳጅ ነበር::

አንድ ቀን ጋዜጣውን ገዝቶ ሲመጣ እኔን እቤታችን ውስጥ አጣኝ:: በአጋጣሚ ጬኔን አገኛት:: እንድታነብለት ጠየቃት:: ትእዛዙን እሺ ብላ ፈፀመች:: በጣም ተገርሞ ሲጮህ እኔ ደረስኩ:: ጬኒም ጋዜጣውን ሰጥታኝ ከቤት ወጣች:: አባቴ በጣም ደንግጧል:: እጅግ በጣም አዝኗል:: ይህንን ስሜት የፈጠረበትን ዜና በጋዜጣው ውስጥ ፈለኩ:: ምንም አላገኘሁም:: የተለመደው ፖሊሳዊ ተግባርና የወንጀል ድርጊቶች መፈጸማቸውን ለመከላከል የተደረገውን ጥረት የሚያወሳ ነው::

"በል ደግመህ አንብብልኝ?"

"ምኑን?"

"ይህ በኤሌ ገብርኤል የሚገኙ ቀሳውስት እርስ በርስ በፈጠሩት አለመግባባት ሁለት ሰው ሞተ፣ ሦስት ቆሰለ የሚለውን::"

"ጬኒ ይህንን ዜና ከዚህ ጋዜጣ ውስጥ አንብባልሃለች?"

"አዎን!"

ከፊት ገጹ ጀምሬ ዜናዎቹን አንድ በአንድ ርዕሳቸውን ማንበብ ጀመርኩ:: አባቴ ክርስትና የተነሳበትን ኤሌ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያንን አስመልክቶ የተዘገበ ዜና አለመኖሩን ስነግረው አላመነኝም::

"እንዴ! በደንብ እየው:: መምሬ ሰንቡቆ ሰሎ እና መምሬ አታርቃ ዶሪ በፈጠሩት አለመግባባት በመሣሪያ ተጠፋፉ የሚል ምንም ወሬ የለም ነው የምትለኝ?"

"አዎን የለም!"

"ሂድ! አንተ ማንበብ አትችልም::"

"ለምን አልችልም? ሁሌ በደምብ የማነብልህ እኔ አይደለሁ እንዴ? ጬኒ ከክፍል ወደ ክፍል እየተዛወረች አምስተኛ ክፍል ደረሰች እንጂ እሷ ነች ማንበብ የማትችለው:: ጋዜጣ ማንበብ ቀርቶ ስሟንም በደምብ መጻፍ አትችልም::"

"ታዲያ ከየት አምጥታ አነበበችው?!"

"አንተ ስለአገርህ አውርተህ ስለማትጠግብ እዚህ ስትገባ ስትወጣ ያዳመጠችውን በወሬ በሃሳቧ ይዛ አንብባልህ ነዋ!"

"ወይ ጉድ! ጬኒ!" አለና እየተጣራ ዘሎ ወጣ::

ከአካባቢው ተሰውራለች:: አባቴ በእኔ ማንበብ ችሎታ አልተማመነም:: እርግጠኛ ለመሆን ጋዜጣውን ይዞ ጎረቤታችን ቤት ሄደ:: እማማ ኩሪባቸው ቤት አንድ መምህር በደባልነት አብረዋቸው ይኖራሉ:: በአጋጣሚ እቤት ውስጥ መምህሩ ተገኙ:: ጋዜጣው ተሰጥቷቸው የተባለው ዜና ተፈለገ:: መምህሩ ለጥቂት ደቂቃዎች አገላብጠው ካዩ በኋላ እኔ ትክክል መሆኔን መሰከሩልኝ::

ወደ ቤታችን እንደተመለስን፣ አባቴ በንዴትም በመገረምም ከትከት ብሎ ስቆ በወዳጅነት ያወጋኝ ጀመር:: "አንተ! ያጋደለቻቸው ሰዎች ሁለቱም ዘመዶቼ ናቸውኮ:: የሚገርም ነው! ባለመማሬ አላገጠችብኝ:: ደግነቱ እሷም ከእኔ አትሻልም" አለና እንደሷው ኮስተር ብሎ "በጋሞጎፋ ጠቅላይ ግዛት የኤሌ ገብርኤል ቀሳውስት እርስ በርስ መጋደላቸው ተገለጸ:: ችግሩ እንዲከሰት ያደረጉት ግለሰቦች በፖሊስ ተይዘው በመመርመር ላይ ይገኛሉ" አለችና ኮስተር ብላ አየችኝ:: 'ወይኔ ወገኖቼ!' ብዬ ስጮህ ኮስተር ብላ ንባብዋን ቀጠለች::

"ከ600 ዓመታት በላይ ዕድሜ እንዳለው የሚነገርለት የኤሌ ቅዱስ ገብርኤል ገዳም ካህናት በሰላምና በፍቅር ምዕመናኑን ቢያገለግሉም፣ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በፈጠሩት አለመግባባት የሰው ደም እንዲፈስ ሆነ" ብሎ ኮስተር አለ:: "ልክ እንደ አሳምነው ገብረ ወልድ እሷም ኩራ አለች! እኔ እጮኻለሁ፣ ላብድ ትንሽ ቀርቶኛል፣ እሷ ችላ ብላኝ ንባብዋን ቀጠለች::

"መምሬ ሰንቡቆ ሰሎና መምሬ አታርቃ ዶሬ በፈጠሩት አለመግባባት፣ በመጀመሪያ ድምፅ በሌለው መሣሪያ አንዱ ሌላውን ጎድተው፣ የሁለቱም ደም በከፍተኛ ሁኔታ ስለፈሰሰ ሕይወታቸው አልፏል::

"ኡ! ኡ! ማበድ ጀመርኩ:: ይኼኔ አንተ መጣህ!" አለና አባቴ በራሱ ስቃይ እየቀለደ አሳቀን::

"ቆጨኝ!" አለ::

"ምንድነው የቆጨህ?"

"እፍፍ በሉልኝ ያለችውን ረሳህ?"

አስታወስኩ::

የእናቷ እማማ ቅመም፣ በርበሬያቸው እንደ ስማቸው ነው:: ትልልቅ ሰዎች እኚጚሚሉት፣ የቅመም በርበሬ ወደ ሆድ ሲገባም ያቃጥላል:: ሲወጣም ያቃጥላል::

አንድ ቀን ሽንት ቤት ገብታ ከተጠናቀቀች በኋላ እናቷ ሚጥሚጣ ቋጥረውበት ወለል ላይ በጣሉት ወረቀት ልብ ሳትል፣ በወረቀቱ ተጠቀመች። ከጥቂት ደቂቃ በፊት ጤናማ የነበረችው ልጅ አበደች:: መሬት ተዘርራ እግሯን እንደባላ ከፍታ "ተቃጠልኩ! እፍ እፍ ፍፍ በሉልኝ!" ብላ ጮኸች::

በአካባቢው ያለን ልጆች ግር ብለን ደረስን:: እናቷ አል ነበሩም:: የኔ አባት ጩኸቷ አሸብሮት ከሁላችንም ቀድሞ ነው የደረሰው:: 'ሲኒማ በነፃ'ውን አጥርተን ሳናይ አባረረንና በሩን ዘጋ:: በባልዲ ውስጥ ያለ ውሃ በእግር መታጠቢያ ገቡቴ ላይ ገልብጦ ብድግ አደረጋትና ውሃው ላይ ዘፈዘፋት:: "ቾፍ! ቾፍ! እያደረግሽ በውሃው የሚያቃጥልሽ ላይ ምቺው" ሲላት ይሰማናል::

ነፍሷ መለስ አለ:: ከዚያን ዕለት ጀምሮ ጨቤኒ ቅፅል ስሟ እፍፍ በሉልኝ ሆነ...

አባቴ የዕለት ሥራውን ጀመረ:: እኔ ጋዜጣውን አገላብጣለሁ:: ከውጪ ድምፅ ሰማሁ:: የጨቤኒ ነው:: ሳጮላት ቶሎ ብዬ ወጣሁ:: ይህች እንደጦጣ ብልጥ የሆነች ፍጥረት ቱር ብላ እጄን አንቅ አድርጋኝ፣ በጣም ዝግ ባለ ድምፅ "አባትህ ሁሌም አንብብልኝ እያለ ሲያስጨንቅህ ስለምሰማ በጣም ነው የምናደደው:: ስለዚህ ዛሬ ላንተ ስል ነው የቀጣሁት!" አለችኝ::

እውነቷን መሰለኝ:: ዓይኖቿ እየተማጠኑኝ ነበር:: እጆቼ ዛሉ::

"እንደምታውቀው እኔ ማንበብ አልችልም:: ዛሬ ግን ሳባትህ ሠራሁለት:: ልክ እንደ አሳምነው ገብረወልድ ነው ኮስተር ብዬ ያነበብኩለት::"

አብረን ሳቅን::

"ጋሼ" አለ አባቴ እቤት ውስጥ ሆኖ::

"አቤት!" አልኩ በሳቅ መካከል::

"ያልኩህን አልሰማኸኝም መሰለኝ:: ማታ በሙቅ ውሃ እግርህን መታጠብ አትፈልግም?!"

በአሁኑ ዕድሜዬ ሳነብ ነቢዩ መሐመድ (ሰ.አ.ወ) *"እውቀትን ከአንቀልባ እስከ መቃብር ባለ ዘመን ፈልጓት"* እንዳሉት፣ የጥበብን ሀሁ በአባቴ ሐዋርያነት ልፈልጋት ወደ ቤት ገባሁ::

ምስጢር

"ለንፁሃን ሁሉም ነገር ንፁህ ነው"
የአረብኛ ምሣሌ

በትምህርት ቤታችን ሕግ የከሰዓት በኋላው ትምህርት እንደተጠናቀቀ ክፍል ውስጥ የምንቀረው ተረኛ ቤት ጠራጊ ተማሪዎች ብቻ ነበርን:: ማክሰኞ ዕለት እኔና ዘምዘም ሁሴን ተረኞች ሆንን:: ወደ ሰፈሬ ለመሄድ ቸኩያለሁ:: ስለዚህ ዘምዘም እስክምትከተለኝ ሳልጠብቅ በፍጥነት ወደ ቧንቧው ሄጄ በተሸነቆረ ታኒካ ውሃ መቅዳት ጀመርኩኝ:: የታኒካውን ቀዳዳ በእጄ ደፍኜ ውሃው ሞላልኝ:: ተሸክሜ እየተንገዳገድኩ ወደ ክፍል ስገባ ዘምዘም ቁጭ እንዳለች ነበር::

"አንቺ ተነሺና ክፍላችንን እንጥረገው እንጂ?!"

ፀጥ እንዳለች ተቀምጣለች:: ውሃው በቀዳዳው እየተንዠቀዠቀ አቧራማ ክፍላችንን ማራስ ጀምሯል፣ ሳያጨቀየው በፍጥነት ከአንዱ ጥግ ወደ ሌላው እየተራመድኩ አርከፈከፍኩትና "ዘምዘም!" አልኩ ጮኬ::መሐል እጇን በላኝ:: የእማዬ ምክር ትዝ አለኝ 'መሐል እጅህን ከበላህ ገንዘብ ታገኛለህ። ለማንም እንዳትናገር። የበላህን ቦታ እከከውና ሳመው። ለአንዱ ልጅ ትንፍሽ ካልክ ግን ይረክሳል።' ያለቺኝን አስታወስኩና ምክሯን ተግባራዊ አደረግኩት።

በቀስታ ድምፅ "ተስፍሽ ና!"

የማውቃት ዘምዘም አልሆነችም:: በትምህርቷ ንብ፣ ስት ጫወትም ልክ እንደ ቢራቢሮ የነበረች ልጅ ደመ ቀዝቃዛ ሆና ሳያት አስደነገጠኝ:: ቀልጠፍ ብዬ ከአጠገቧ ተቀመጥኩኝ::

"በእናትህ ተስፍሽ፣ የማሳይህ ነገር አለኝ፤ ለማንም እንዳት ነግርብኝ!"

ተጨንቃለች::

"ምንድነው የምትነግሪኝ!"

"ምን እንደሆንኩኝ እኔም አላውቅም:: እኔና አንተ ተጋግዘን እናፀዳውና በምሥጢር ከጠበክልኝ የፈለከውን ነገር አደርግ ልሃለሁ፣ የጠየከኝን ሁሉ እሰጥሃለሁ::"

አባቷ የአስመጪና ላኪ ድርጅት እንዳላቸው አጫውታኛለች:: ከረሜላ፣ ብስኩት፣ ፍራንክ እንደልቧ ነው:: ክፍል ውስጥ ተወራርደን "አሰይዝ! አሰይዝ!" ተባብለን ከሌሎቹ የክፍል ጓደኞቻችን ጋር በእስክሪቢቶ፣ በእርሳስ ወይም በኩርኩም ለንወራረድ፣ ዘምዘም ብቻ ከፈለገች ፍራንክ ወይም ደስታ ከረሜላ ታስ ይዛለች:: አቤት እሷን መርታት ደስ ሲል! ምክንያቱም ፍራንክ የበላ ፓስቴውን ይነጫል፣ ከረሜላ የበላም ይደስትበታል:: በቀላሉ የምትበለጥ ባለመሆንዋ ትክክሩ የምር ይሆናል:: ይህች ንቁ ልጅ ዛሬ የእኔን ዕርዳታ ፈልጋለች::

መቸኮሌን ተውኩት:: "ለማንም አልናገርም:: ምንድነው የሆንሽው?"

"መጀመሪያ ማልልኝ! እናቴ ትሙት በል!"

"እናቴ ትሙት! ለማንም አልናገርም!"

በዚህ ወቅት ዕድሜአችን ከ13 እስከ 14 ዓመታት እየተጠጋ ነበር::

"ተስፍሽ ምለሃል! ዋ! ለልጆች ብታወራ እናትህ ሙትት ነው የሚሉብህ:: አሳይቼህ አብረን ጠራርገን እናፀዳዋለን:: ከዚያም ወደ ሰፈሬ ትሸኘኛለህ:: ነገ የፈለከውን ስጪኝ ብትለኝ እሰጥሃለሁ!"

"አላወራም:: ለምን መሰለሽ የማላወራው? መሐላዬን አፍርሼ እናቴ ሙትት እንዳትልብኝ:: እማዬን እኮ በጣም ነው የምወዳት::"

"ጎሽ!"

ቀስ ብላ ብድግ ስትል የተቀመጠችበት ቦታ በደም ርሷል:: ደነገጥኩኝ:: "ምን ሆነሻል?"

"እሽ! ሽ! ሽ!" አለቺኝ ከጐን ክፍል ያሉ ልጆች እንዳይሰሙን:: ያለንበትን ክፍል በር ሮጬ ዘጋሁት "ቂጥሽን የወጋሽ ነገር አለ?" እየተመለስኩ በለሆሳስ ጠየኳት::

"አይደለም" ምን መሰለህ... ሂድና ውሃ በታኒካው ቅዳልኝና ና!"

ሽንቁሩን ታኒካ ይዤ ወጣሁ:: በፍጥነት ቀድቼ እየተመለስኩ በሹክሹክታ "ቀይ ስር ላይ ተቀምጠሽ እንዳይሆን?"

"አዎን ተስፍሽ! ይህቺ ፎዚያ ነች ጉድ የሠራችኝ:: በል ወንበሬ ላይ እርጨው::"

ረጨሁት:: በቆሻሻ ወረቀት ዘምዘም ጠረግ ጠረግ አደረገችው:: እኔ ውሃ እያፈሰስኩላት ወንበሩ ፀዳ:: ጉርድ ቀሚሷን ሳታወልቀው ወደፊት አዞረችው:: ደም የነካውን ቦታ ሰብስባ ይዛ "ጨምርልኝ" ስትለኝ ውሃው አልቆ ነበር:: ቀድቼ መጣሁ:: እግረ መንገዴንም መምህራኖቻችን የሚታጠቡበትን ሳሙና መነተፍኩላት:: እጥባ ስትጨርስ፣ "ተስፍሽ፣ ጎበዝ ልጅ ነህ:: ወላሂ ቆንጆ አንጎል አለህ:: ቀይ ስር ላይ መቀመጤን ስትነግረኝ ችግሩ ገባኝ:: ምሳ የበላነው ወጥ በቀይ ስር የተሠራ ነው:: አህመድ የሚባል ትንሽ ወንድም አለኝ:: እሱ የጠረጴዛውን ልብስ ሲስበው ወጡ ዝርግፍ አለ ወምበር ላይ ፈሠሠ እኔ ደግሞ ሳላውቅ ወጥ የተደፋበት ወንበር ላይ ተቀምጬ ምሳዬን ብልት አድርጌ መጣሁ::"

ስታወራ ንቃትዋ ከመመለሱ በተጨማሪ አለብላቢት ሆነችብኝ:: ጠረጠርኳት:: ቅድም ፎዚያ ብላ ታላቅ እህቷን ማንሳቷን ረስታ አሁን ለምን አህመድ ላይ አላከከችበት? ማጣራቱን አልፈለኩም:: ምሥጢረኛዋ እንዳደረገችኝ ገብቶኛል:: ይህንን ምሥ

ጢር እስከወዲያኛው ለማዳፈን ተማምለናል:: ቀሚሷ ጠቆር ያለ በመሆኑ እርጥበቱ ገኖ አይታይም:: ለጥንቃቄ ብላ ከላይ የደረብኩትን ጃኬት ተውሳኝ ወገቧ ላይ ሸብ አደረገችው::

"በል ቶሎ ቶሎ ወረቀት ወረቀቱን እንልቀም!"

አፅድተን ልንወጣ ስንል በሩጋ አቁማኝ ዓይን ዓይኔን እያየቺኝ "ተስፍሽ ምን እንዳደርግልህ ትፈልጋለህ? ምን ልስጥህ:: የፈለከውን ጠይቀኝ?"

አሰቤ አውጥቼ አውርጄ ወሰኘለሁ:: "ሙቪ መግቢያ ስጪኝ?"

ሳቋ መጣ:: አመቀችው:: ወደ ፈገግታ ተቀየረ:: "ስንት ልስጥህ?"

"ሁለት ብር?"

"የትኛው ሲኒማ ቤት ነው መግባት የምትፈልገው?"

"ሁሉም ሲኒማ ቤት የወጡት ፊልሞች አሪፍ ናቸው::"

"ሁሉም'ጋ ነው መግባት የምትፈልገው?"

"አዎን"

"በጠቅላላው ስንት ፍራንክ ይበቃሃል?"

"ሁለት ብር" አልኩና ደገምኩላት:: ሲኒማ አዲስ ከተማ፣ ራስ፣ ዓድዋና ሀገር ፍቅር በልቤ ቀጥሬ፤ የምሣ ጉዳይ እዚህ ስሌት ውስጥ አይካተትም:: ከተገኘ ይበላል ከጠፋም አይርበኝም::

ኪሷ ገባች:: ብሮች አወጣች:: ቆጠረቻቸው አምስት ብሮች ናቸው:: "እንካ በሁለቱ ብር ሲኒማ መግባት ትችላለህ:: ሦስት ብሩ ለምሣህ ይሆንሃል" እንድቀበላት እጇን ዘረጋች::

አልተቀበልኳትም:: የማየውንና የምሰማውን ማመን ተሳነኝ:: የቤተሰቤ ቁጥጥር በጣም ጥብቅ ነው:: ይህንን ያህል ገንዘብ በኪሴ ይዤ መገኘት ያስወግራል:: ምርመራውም አሣር ነው:: ብቀበላትም እንኳን አምስት ብርን ያክል ብዙ ብር ቀርቶ አንድ ብር ኪሴ ካለ እንቅልፍ ወስዶኝ አያውቅም:: ለዛሬው ግን ሁለት ብር ተቀብያት እላሬንም ባይ፤ አምሮቴን ለመቁረጥ ወስኜ ነበር:: እሷ ግን አምስት ብር ጭናብኝ ቀልቤን ገፈፈችው:: እሷስ ይህን ያህል ገንዘብ ከየት አመጣች? ስል ራሴን ጠየቅኩ:: እንዳልጠረጥራት ጭቦ ይሆንብኛል:: ዘምዘም ጨዋ ልጅ እንደሆነች አውቃለሁ::

"ሁሉንም አንድ ላይ መቀበል ካልፈለክ ተወው:: ስትፈልግ ግን ሁሌም ገንዘብ ጠይቀኝ" አለችኝና ዘምዘም ገንዘቡን ወደ ኪሷ መለሰች::

ሁለታችንም ደብተሮቻችንን አንስተን ከክፍል ወጥተን እያወራን ወደ ሰፈራችን መሔድ ጀመርን:: አሁን ምስጢረኛዋ ስለሆንኩ ፈራ ተባ እያልኩ "ዘምዘም አንቺ ይህንን ሁሉ ብር ከየት አመጣሽው?"

"እኛ ቤተሰብ ውስጥ የአንደኛ ደረጃ ተማሪ በወር በወር አምስት አምስት ብር ይሰጠዋል:: ሁለተኛ ደረጃ ስንገባ 10 ብር

ይሆናል የሚሰጠን:: የኒቨርሲቲ የገቡት ወንድምና እህቶቼ እንደዚሁ
የሚሰጣቸው አለ:: እናቴ ወይም አባቴ ለምን እንደተጠቀምንበት
ይጠይቁናል:: እውነቱን እንነግራቸዋለን:: ስለዚህ አሁን ልሰጥህ
የነበረው ገንዘብ የራሴ የኪስ ገንዘብ ነው:: ያጋጠመኝን ሁኔታና
አንተ ያገዝከኝን በዝርዝር ኳሬአቸው በጣም ተደስተው አንተን
ቤታችን አስጠርተው በደንብ ይጋብዙሃል" አለቺኝ በእርግ
ጠኝነት::

ምን እንዳደረኩላት እስካሁን አልገባኝም:: ከአነጋገሯ እንደ
ተረዳሁት ለራሷ ብቻ ሳይሆን ለቤተሰቦቿም ባለውለታ ሆኛለሁ::
ስላስማለችኝ ምሥጢሯን ሕይወት በምደርስበት ምዕራፍ እስከምት
ገልፅልኝ ለማንም ትንፍሽ አልልም::

"በአምስት ብሩ ምን እንድታደርጊበት ነው በየወሩ የሚሰ
ጡሽ?" ጠየቅኩ:: በጣም የማረከኝና ማመን ያስቸገረኝ የቤተሰብ
ልማድ ሆኖብኛል::

"እስኪሪቢቶዬ ቢገነፍልብኝ፣ እርሳስ ወይም ደብተር ቢያል
ቅብኝ እገዛበታለሁ:: አረንቻታ መጠጣት ቢያምረኝ ገዝቼ እጠጣ
ለሁ:: ነፃ ጊዜ ካለኝ ሲኒማ እገባበታለሁ:: አባታችን ወይም እና
ታችን በአስራ አምስት ቀን አንድ ቀን ከልጆቻቸው ጋር በሚያ
ደርጉት ስብሰባ ላይ ገንዘቡን በምን በምን ጉዳይ እንዳዋልን እና
ስረዳለን:: ከአግባብ ውጪ የተጠቀመ ልጅ ይወቀሳል::" በማለት
ዘምዘም ታወራልኛለች:: እኔ ደስ ብሎኝ በፀጥታ እያደመጥኩኝ
ነው::

"የወላጆቻችን ዋናው ዓላማ ምን መሰለህ? የገንዘብ አጠ
ቃቀም እንድናውቅ አድርገው ነው ልጆቻቸውን የሚያሳድጉን::
ቤታችን ውስጥ ያለነው ልጆች በሙሉ በሳምንት ያለን ፕሮግራም
ታውቆ የሚሰጠን ሥራ አለ:: አትክልት ውሃ ማጠጣት፣ መኪና
ችንን ማጠብ፣ የውሻ ቤት ማፅዳት፣ የቤታችንን ንፅህና በጋራ
መጠበቅ፣ ይጠበቅብናል:: ለምሳሌ በዚህ ሣምንት እኔ ከተሰጠኝ
ሥራ ውጪ አትክልቶቹን አርሜ በመኮትኮቴና የውሻውን ቤት
ስላፀዳሁ እሸለማለሁ:: በሚሰጠኝ ገንዘብ ከፈለኩ ሲኒማ እገባ
በታለሁ፤ ወይም ግዮን ሆቴል ሔጄ ዋና እዋኝበታለሁ:: በትምህ
ርታችን አንደኛ ከወጣንም እንደዚሁ ይሸልሙናል::"

የልጅ ልብ በሚያማልል ትረካዋ ተመስጬ ብዙ ሔድን::
እኔ ከምኖረው ልማድ ውጪ በመሆኑ ተደንቄአለሁ:: ፀጥ ብዬ
ሳስተውላት ዘምዘም ምሥጢረኛዋ አድርጋኛለችና ምክሯንም አከለ
ችበት "አንተ፣ ሲሳይ፣ መኩዬና ሌሎች ልጆች ሲኒማ የምትገቡት
ከትምህርት ቤት ፎርፋችሁ እንደሆነ አውቃለሁ:: ይህ ልክ አይደ
ለም:: ከትምህርት ቤትህ በምንም ተአምር አትቅር::" ስትለኝ
ከአፍዋ ላይ ነጥቄ "ቅዳሜ እኮ ሲኒማ ቤቶቹ መግቢያቸው አንድ

ብር ነው:: እኛ ደግሞ በአንድ ብሩ አንድ ጊዜ ከምንገባበት፤
አንድ ቀን ፎርፈን በሽልንግ ብንገባ አይሻልም?"

"አይሻልም! ትምህርት የወደፊት ኑሮ ማቃኛ ነው:: ለተማሪ
ትምህርት ሥራው ነው:: ሲኒማ ጥቂት አስተምሮህ፣ ብዙ ቢያዝናና
ነው..." ስትለኝ ዘምዘም ትልቅ ሰው መሰለችኝ፤ ፀጥ ብዬ አደም
ጣታለሁ፤ "ስለዚህ የወደፊት ሕይወት ለማቃናት ትምህርትን መከ
ታተል ነው ያለብህ ወይስ መዝናናትን?!" አባባልዋ ተወሳስ
በብኝ:: በፀጥታ አስተውላታለሁ ቀጠለች "ለማንኛውም ቀስ በቀስ
እንዲገባህ አደርጋለሁ:: ምክንያቱ ምን መሰለህ? አንተ አሁን
በጣም የምወድህ ጓደኛዬ ሆነሃል" አለችና ያሸረጠችውን ጃኬቴን
ከጭንዋ ላይ ፈትታ ሰጠችኝ:: ተቀብዬ ለበስኩ:: ደስ የሚል
ምክሯን ቀጠለችበት "ስለዚህ ጉብዝ ተማሪ እንድትሆን መጥፎ
የሆነውን ተግባር ሁሉ መተው አለብህ:: ተምረህ ትልቅ ሰው
መሆን ከፈለግክ በአሁኑ ዕድሜህ ጉብዝ ተማሪ ለመሆን የሚያ
ታልሉ ጨዋታዎችን መተው ይገባሃል:: እኔ ጉብዝ ተማሪ የሆን
ኩት በነገርኩህ መሠረት በትጋት ስለምማር ነው:: አሁን ገብቼ
የቤት ሥራዬን ሳልሠራ አልጫወትም::"

ሁለታችንም የየመጣንበት ማኅበረሰብ ውጤቶች ነን:: ማኅ
በረሰቡ ዘምዘምን እጅግ በጣም ሩቅ ተመልካች አድርጐ ሲፈ
ጥራት እኔና አብሮ አደጎቼን ግን ሩቅ አይደለም ቅርቡንም አጥ
ርተን እንድናውቅ አልታደልንም:: ስለዚህ እንደዘምዘም አይነት
አስተዋይ ልጅ ሲገጥመኝ ከትልቅ ሰው ጋር የማወራ ይመ
ስለኛል:: የባቡር ሃዲድ አካባቢ ደርስናል:: ትንሽ ከተጓዘች ቤቷ
ትደርሳለች:: ሳላስበው ብዙ ሸኘቼአታለሁ:: ከመለያየታችን
በፊት የሚያጓጓኝን ጥያቄ ሰነዘርኩ:: "ቴሌቪዥን ስላላችሁ የም
ታይው እንደልብሽ ነው?"

"የእኛ ቤተሰብ ቴሌቪዥን የምንመለከተው በፕሮግራም
ነው:: በእኛ ቤት ሕግ ተማሪዎች እንድናመሽ የሚፈቀድልን
እስከ ምሽቱ ሦስት ሰዓት ብቻ ነው:: የቤት ሥራችንን ሠርተን
የጨረስን ልጆች ዜና መከታተል፣ ዘፈንም ካለ ማየት እንች
ላለን:: ሦስት ሰዓት ከደረሰ በኋላ ግን ማንም ሳያሳስበን ወደ
መኝታ ቤታችን መሔድ እንዳለብን እናውቃለን:: ከሦስት ሰዓት
በኋላ አባባና እማማ አብረው ያመሻሉ:: ስለኛም ሆነ ስለሌሎች
ጉዳዮች ይመካከራሉ::

"እኛ እንደልብ እንድናመሽ የሚፈቀደው ቅዳሜ ማታ ብቻ
ነው:: የዚያን ዕለት ሁሉንም የቴሌቪዥን ፕሮግራም እንከታተላ
ለን:: ከፈለግንም አምሽተን ታላቅ ፊልም እናያለን:: በተረፈ
ከእሁድ ጀምሮ በጊዜ መተኛትና በጠዋት የመንቃት ፕሮግራማ
ችን እንደነበረው ይቀጥላል" አለችኝ::

ክብረት የጠነከረው የቤተሰቡ ዲስፕሊን አስገረመኝ፤ ነገር
ግን እኔ ካደግኩበትና ከኖርኩበት ልማድ ውጪ ስለሆነ መቀበሉ

በጣም ከበደኝ:: ተሰናብቼአት ወደቤቴ ለመመለስ እጄን ለስንብት ዘረጋሁላት:: በአንድ ብር ጨበጠችኝ:: "ሻይ ጠጣበት አብሬህ እንዳ ልሆን አሁን መቆየት አልችልም:: ሙቪ ማየት የምትወድ ከሆነ፣ የሚመጣው ቅዳሜ መውሊድ ነው:: ለምን እኔ ሲኒማ ኢትዮጵያ አልጋብዝህም?" ከደስታዬ ብዛት ልቤ ትርክክ ያለ መሰለኝ:: አልተግደረደርኩም ተቀበልኳት::ቕበቀጣዩ ቀንም በህይወቴ ለመ ጀመሪያ ጊዜ ድፍን አንድ ብር እሚከፈልበት ሲኒማ ቤት ልገባ ነው! "እሺ!" አልኳት ፍንድቅ እንዳልኩኝ "እንኳንም ቀይ ስር ላይ ተቀመጠች!" አልኩ በሆዴ::

መውሊድ

ኣሳህ መሶሌ ኣሳህ መሐመዴ ሰይዲ
ሰይዲ ሰይዲ የዓለሙ ዘውዲ
አልሀምዱሊላሂ ረቢል ኣላሚን
ኡመት ያደረገው ለመሐመድ አሚን
ምሥጋና ይድረሰው ፍትህ በራህ ቤት
ያደረሰኝ ጌታ ለመውሊዱ ዕለት
አሁንም ወደፊት ሳይለየን በሞት
በደህና ያድርሰን ለዚያኛው ዓመት
የመንዙማው ሊቅ መሐመድ አወል

ዛሬ የመውሊድ በዓል ነው:: እኔና ዘምዘም ሁሴን 'ላቭ ኢን ቶኪዮ' የተባለውን የሕንድ ፊልም በሲኒማ ኢትዮጵያ ለማ የት ተቀጣጥረናል::

ዕለታቱ ይረዝሙብኝ ጀመር:: የዛሬዋ ቅዳሜ ላይ ለመድ ረስ ምን ያህል እንዳማጥኩ ምንጊዜም አልረሳውም:: ማክሰኞ ዘምዘምን ሸኝቼ ወደ ቤቴ እየተመለስኩ ሳለ ፓስቴ መብላት አማረኝ:: በቀጥታ ወደ መላ ሻይ ቤት ጉራ አልኩኝ:: የመላ ሻይ ቤት አረፍ አረፍ ሙዚቃዎች ስለሚከፍት ሻዩ ዋጋው ውድ ነው:: አንድ ብርጭቆ ሻይ ዲናሬ ነው:: ከአራት ፓስቴ ጋር ገጨሁ:: ብሬን መዥረጥ አድርጌ ለከፍል ያዩኝ የሰፈር ልጆች ክው ብለው ቀሩ::

በሩ ስር ቁጭ ብሎ ጥቁር ፊቱን የበሩ ጥላ ጋርዶኝ እየሳቀ ያፈጠጠ ልጅ ታየኝ:: ጥርሶቹ እንደፋኖስ የሚያበሩት አሻሮ እንደሆን አወቅኩ:: «ፉንጋይ ጋብዘን እንጂ? አበላልህን ላየ ባንክ የዘረፍክ ትመስላለህ» አለኝ:: ሻይ ጋበዝኩት:: መልሴን ተቀብዬ፣ አምሮቴን ቆርጬ ወደ ቤቴ ሔድኩ:: የቤት ሥራዬን ሠራሁ ለተኛ ግን እንቅልፍ አልወሰደኝም:: ረቡዕ ናፍቃኝ ረጅሙን ሌሊት ሳብሰ

ለስል ውድቅት ላይ ተኛሁ:: ማለዳ በእናቴ ውትወታ ተቀሰቀ ስኩኝ:: ትምህርት ቤት ስሄድ ዘምዘም ያለወትሮዋ አርፍዳ መጣች:: በቀለማ ቀለም ያሸበረቀ ቀሚስዋን ለብሳ፣ ነጠላ ጫማዋን ተጫምታ፣ እናትዋን በውብ ሻሽ ሸፈን አድርጋ ስትራመድ ትልልቆቹ ልጃገረዶች እንደሚያደርጉት ሰበር ሰካ ትላለች:: እንዳፈጠጥኩባት ነኝ:: ክፍል የምንገባበት ሰዓት ደርሶ ስለነበር በአንገትዋ ሰላም ብላኝ ከሴቶቹ ጋር ተሰለፈች::

ክፍል ገብተን ቁጭ እንዳልኩኝ ቱር ብላ እኔ ወንበር አጠ ገብ መጥታ አንድ ሜንታ ክረሜላ ኪሴ ከተተችልኝ:: ሜንታ ክረሜላ በዱንቡሎ ሁለት ነው የሚሸጠው:: በጣም የሚዋደዱ ተፋቃ ሪዎች ብቻ ገዝተው እንደሚበሏት እምነታችን ነው:: ይህ ክረሜላ ጣዕሙ ብቻ ሳይሆን የዘምዘምን ፍቅር ልክ አመላከተኝ:: ማንም አላያትም:: በምስጢር የመገናኘቱ ጥበብ እንዲህ ተጀመረ:: ሜንታ ክረሜላዬን መጠጥኩኝ:: ማምሻውን ወደ ቤታችን ስንሄድ እንድሸኛት ጠየቀችኝ:: ተስማማሁ::

"ለእህቴ ለፎዚ ለላንተ ነግሬያት በጣም አመስግነችህ:: ልታይህ በጣም! ጓጉታለች:: ቅዳሜ በአራት ሰዓት እቤታችን ትመጣና ምሳ አብረን በልተን ወደ ሲኒማ እንሄዳለን::"

እኔ ሲኒማ ለመግባት ለሄድ ያለብኝን ጭንቀት ስለማውቅ "ወላጆችሽ አይቆጡሽም ሲኒማ መግባትሽን ካወቁ?" አልኳት በመገረም::

"ለምን ይቆጣሉ? አይቆጡም:: የአንተ አባት ከሲኒማ ብዙ ትምህርት እንዳለው ስለማያውቁ ነው የሚቆጡት:: የእኔ እናትና አባት ግን በሲኒማ ጥሩ ጥሩ ትምህርት እንዳለው ስለሚያውቁ ብፈልግ ብቻዬን አንዳንዴ ደግሞ ወላጆቻችንን ልጆቻቸውን ይዘ ውን ሲኒማ ይገባሉ እኮ::"

ወላጆቼ ሲኒማ የዱርዬ ሥራ ነው ብለው በሕሊናዬ ውስጥ የጠቀጠቁትን መጥፎ ሃሳብ ለረዘችልኝ:: ለካ ሳላውቀው ከሌላው ዓለም እየተማርኩኝ ኖሯል?!

ሐሙስና አርብ እየተንተቱ አልፈውልኝ፣ በዛሬው ቅዳሜ ላይ ደረስኩ:: የክት ሱሬና ጃኬቴን ለብሼ ሸራ ጫማዬን አጥልቄ ቁርሴን እየበላሁኝ "ዛሬ አክስቴ'ጋ ሽሮሜዳ እሄዳለሁ!" አልኳት እማዬን::

"በእግርህ ነው የምትሄደው? እኔ ዛሬ ስሙኒ የለኝም::"

"ለአውቶቡስ ደርሶ መልስ ትኬት መቁረጫ ስሙኒ አለኝ!"

ለአባቴም ሆነ ለጎረቤቶቻችን ሽማኔዎች አንድ ቱባ ማግ ካዳወርኩ ዲናሬ ይከፍሉኛል:: በከርክ በገዛሁት ባንክ ውስጥ እከ ትና እናቴ በሣጥኗ ውስጥ እንድትጠብቅልኝ በአደራ እሰጣታ ለሁ:: እማዬ እማካሪዬ ተመስላ በስልት ትቆጣጠረኛለች:: ለደብተር ወይም ለእርሳስና ለስኪሪቢቶ መግዣ የራሴን ወጪ እችላለሁ::

ከቤት እንደወጣሁ መኩዬ ቀጫጫው አገኘችኝና "ፉንጌ ወዴት ነው የምትሔደው? ዛሬ እኮ ግጥሚያ አለን::"

ተጠግቼአት "እማዬ ልካኝ ሰንጋ ተራ መሄዴ ነው:: ቶሎ እመጣለሁ:: የምንጫወተው ካምቦሎጆ ነው ወይስ ራስ ብሩ ሜዳ?"

"አሸዋ ሜዳ ነው::"

ብልጥ እየሆንኩ እንደመጣሁ ተሰማኝ:: እናቴ ሳትሰማኝ መኩዬን ሸውጃታለሁ:: ይህች ቆቅ የሆነች ፍጥረት አኳኋኔን አይታ እየተጠራጠረች ተለያየን:፟

ወደ ተናፋቂው ቀጠሮ ጉዞ ጀመርኩ:: ፈጠን ማለት አለብኝ:: አባቴ ከመጣ ለአንድ ላልታሰበ ጉዳይ ይፈልገኝና ከፕሮግራሜ እንዳልስተጓጎል ፈርቻለሁ:: እንደሰጋሁት ሳይሆን ምንም ችግር ሳይገጥመኝ፣ እነዘምዘም ሰፈር ደረስኩ:: ደጅ ወጥታ ትጠብቀኝ ነበር:: እንዳየችኝ እየሮጠች መጣች:: ተጨባበጥን:: ብዙም ሳንሔድ ትልቅ ቀይ የብረት በር ከፍታ ገባች:: ግቢው ውስጥ ኦፔል መኪና ልብስ ለብሳ ቆማለች:: ግቢውን ጥላ ያለበሰው የወይን ተክል ከዳር እስከዳር ተዘናፍሏል::

ዘምዘም እህቶቿን ተጣራች:: ወጥተው እንደመሽኮርመም እያሉ ተዋወቁኝ:: ፊታቸው በደስታ እያበራ ያስተውሉኛል::

ፎዝያ እንዳየችኝ "አ! አንተ አላህ የባረከህ ልጅ!" እያለች ጉንጩን ሳም አደረገችኝና እጄን ይዛ እየመራችኝ ወደ አንድ ክፍል ይዛኝ ገባን:: ወንበር የለም:: ወለሉ ላይ በልዩ ልዩ ቀለማት ያሸበረቀ ምንጣፍ ከዳር እስከ ዳር ተነጥፎበታል:: በወለሉ ጥግ ጥግ ላይ ትራሶች አኑረውበታል:: ጥቅሶች በአረብኛና በአማርኛ የተጻፉባቸው ሥጋጃዎች ግድግዳው ላይ ተሰቅለዋል:: አንደኛው ላይ ክንፍ ያላት ነጭ ፈረስ ስትበር ይታየኛል:: ሸራጫማዬን አወለቅኩና ጥግ ቁጭ አልኩኝ:: ከጎን ካለው ክፍል መንዙማ ይሰማል::

ሰኔ አሥራሁለት
የዓለሙ ንጉሥ የተወለደበት
ሲበራ ይኖራል የድሉ መብራት
ተወለደ የድሉ ባለአልጋ
ይከበራል ቀኑ ክረምት ሆነ በጋ
እንኳን የነቢዩ ሰው ሌላም አይዘነጋ

ሴቶቹ አንድ የተከበረ እንግዳ እንደመጣባቸው ሁሉ ከወዲያ ወዲህ ይራወጣሉ:: ሁሉም በቀለማት ያሸበረቁትን ቀሚሶቻቸውን ለብሰዋል:: ዘምዘም ትልቁን ኮካኮላ አምጥታ ከፍታ በብርጭቆ ቀድታ ሰጠችኝ:: ፎዝያ ብስኩት፣ ከረሜላና ቴምር ያለበት ሳህን አምጥታ ከፊቴ አኖረችና "አንተ ቅዱስ ልጅ አላህ የባረከህ ብላ!" አለችኝ::

ዘምዘምም እንድበላ እየጋበዘችኝ አንዷን ብስኩት አንስታ ትገምጣት ጀመር:: መንዙማው ልብ በሚነካ ድምፅ ቀጠለ:-

በእግሬም በእጄም በቆላ በደጋ
ጠረፍ እስከ ጠረፍ ምድርን የዘረጋ
የጌታ ውለታ አያልቅም ተቆጥሮ
እኛን ፈለገና ዘይኖ ቀምሞ
ዓይንም እየሰጠን መስሚያም ደማም ጆሮ
ይህንን ማየት ነው ገምግሞና አዙሮ
በአማን በኢማን በእስልምና ኑሮ
ሰጠታው ደረሰ ታምናው ለዘንድሮ
ደሞ አገናኘን ደሞ አገናኘን በመውሊድ ቀጠሮ
መለየት ነው ደጉ ሐቁን ተመካክሮ

"አንተ አህመድ፣ ምነው ወጤን እያጠቀስካት ብትበላት? እንዲያ አሳምሬ ሠርቼአት ትጠጣት?" የፎዝያ ድምፅ ነበር::

"ምን ልዩነት አለው? ተጠቀስም ተጠጣ ያው በሆድ መዋሃዳቸው አይቀር" አለ አህመድ ወደ አለንበት ክፍል እየገባ:: እንዳየኝ ፈገግ ብሎ "አንተ ነህ የዘምዘም ጓደኛ? ጥሩ ልጅ! አላህ ይባርክህ" አለና እጁን ለሰላምታ ዘረጋልኝ::

በፍጥነት ብድግ ብዬ በሁለቱም እጄ ጨብጬው እጅ ነሳሁት::

"ተቀመጥ አይገባም:: በአላህ በነቢይ! በሉ አስተናግዱት::" አለና ከአንዱ ጥግ ተቀምጦ ጋዜጣውን ገለጠ:: "እነ አባባስ?" ካለ በኋላ "ኦ ለካ መስጊድ ሄደዋል" አለና ለራሱ መለሰ:: አኳኋኑ ፈጣን ነው:: ጋዜጣውን እያስተዋለ "አ! ይኼ የእስራኤልና የአረብ ፍጥጫ መቼ ይሆን ረግቦ በሰላም ሕዝቡ የሚኖረው?" አለ አሁንም ለራሱ::

የሰፈራችን ትልልቅ ሰዎች ይህ ዜና የሚመስጣቸውና ዋነኛው ወግ መሆኑ ትዝ አለኝ:: አብዛኛውን ጊዜ ክርክር ውስጥ ሲከታቸው አስተውያለሁ:: የክርክራቸውን ፍሬ ነገር አብጠርጥሬ ባላውቅም፣ እስራኤል አንዲት ትንሽ አገር ስትሆን አረቦቹ ብዙ አገሮች ናቸው:: ምድራቸው ቤንዚን እንደምንጭ ስለሚፈልቅበት ያንን እየሸጡ በሚያገኙት ገንዘብ ጠመንጃ እንደልብ እንዳላቸው ሰምቻለሁ::

ሁሌም ለእስራኤል የሚያዳሉት አባ ዘለቀ "የጌታን አገር ማን ይችላል? እሱ ባርኳታል!" ብለው በተጨማሪ በግዕዝ ያነበቡና "እስራኤል እኮ እሱ ፈጣሪያችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለባረካት በዓመት አንድ ቀን ብቻ ነው የሚታረሰው:: ምድረ እስራኤልን ለሕዝቧ 'ሁሉ በእጃ ሁሉ በደጃ'

አድርጎ ፈጥሯታል" የመንደርተኛው የነብስ አባት በመሆናቸው
ተሳስተዋል የሚላቸው አልነበረም::

"እውነታቸውን ነው! እውነታቸውን ነው!" ይላል::

መንደርተኛው ወደየቤቱ ከሄደ በኋላ አባቴን "አንተ
ዜራሞ፣ እናንተ አገር ጋሞጎፋ ሁልቀን እናርሳለን ትላለህ::
እስራኤል ግን በዓመት አንድ ቀን ብቻ አርሰው እንዴት ሁልቀን
ጠግበው ይኖራሉ?"

"ጫማ ሰፊውን ደንቡ ምን ይላል መሰለህ?"

"ምን አሉ?"

"ደንበኞች ጫማቸውን አሰፍተው ክፍያው ላይ ይከራክ
ሩታል:: አስተያየት እንዲያደርግላቸው፣ በደንበኝነቱ እንዲቀንስላ
ቸው ሲወተውቱት ምን ይላል መሰለህ? 'ትክክል ናችሁ፣ ለደንበ
ኞቼ አስተያየት ማድረግ አለብኝ:: ለናንተ አስተያየት እንዳላ
ደርግ ችግር አለብኝ:: ይኸውም ሆዴ ለእኔ የ45 ዓመታት ደንበ
ኛዬ ነው:: በቀን ሦስት ጊዜ የሚበላውንም፣ የሚጠጣውንም አቀር
ብለታለሁ:: አንድም ቀን ከደንበኝነቴ የሚፈለግብኝን አጓድዬበት
አላውቅም:: ሆዴም ደንበኝነቴን አውቆ አንድም ቀን ምሮኝ አያ
ውቅም:: እናንተም በደንበኝነታችሁ መሠረት ጫማችሁን አሳምሬ
እሰፋላችኋለሁ፣ ተገቢውን ክፍያ ክፈሉኝ' ብሎ ያስቃቸዋል::"

"ፉንጋይ አባ ዘሰቀ የተናገሩት ልክ አይመስለኝም:: ሆድን
ያክል ቋሚ ደንበኛ ሁላችንም አለን:: ስለዚህ ያለማቋረጥ መሥራትና
የደንቡን ማድረስ የእኛም የእስራኤሎችም ግዴታ ነው:: እንዲያውም
እስራኤል አገር ሌት ተቀን የሚያርሱ ነው የሚመስለኝ:: ቀን
በፀሐይ፣ ማታ በመብራት:: ትራክተርም አላቸው እኮ:: አባ የመ
ጽሐፍ ጉዳይ ብዙ ቢያውቁም አንዳንዴ በወሬ የሰሙትን እውነት
አድርገው ያወራሉ:: እኛ እንግዲህ አዋቂ አይደለን፣ አልተ
ማርን:: ምን ማስረጃ ጠቅሰን እንከራከራቸዋለን? ያሉንን መስማ
ትና ማመዛዘን ይኖርብናል:: እሳቸው የተከራከራቸውን ይገዝ
ታሉ::" ያለኝን አስታወሰኩ::

ዘምዘም ግብፅ አገር ካይሮ ዩኒቨርሲቲ የሚማር ወንድም
እንዳላት ነግራኛለች:: ትንሽ አሞት ወደ አዲስ አበባ መምጣ
ቱንና ብዙ ጨዋታ እንደሚያጫውታቸው፣ ተረትና ታሪክ እንደ
ሚያውቅ ያወጋችኝ እሱ እንደሆነ ገመትኩኝ:: አህመድ የሚያ
ውቀውን ሲያወጋ እንደ እኩያ ባልንጀራው እቅርቧት ስለሆነ ብዙ
እንድታውቅ አግዟታል:: በትምህርት ቤታችን ክርክር በሚካ
ሄድበት ወቅት ብዙ ጊዜ ዘምዘም ሁሴን የተሰለፈችበት ቡድን
አሸናፊ የሚሆነው ከእርሱ ባገኘችው እውቀት ነበር:: አንዳንዴ
በክርክሩ ወቅት የምታነሳቸው ጭብጦች የዕድሜ እኩዮቿን ግር
ሲያሰኙን መምህራኖቻችንን ያስገርማቸው እንደነበር አስታወስኩ::

በአንድ ወቅት በዘመናዊና በባሕላዊ አለባበስ ሁለት ቡድን
በክፍላችን ተፈጥሮ ክርክሩ ሲካሔድ ዘምዘም ባህላዊውን አለባበስ
ነበር የምትደግፈው:: "እንደምትመለከቱኝ የሙስሊሙ ማኅበረሰብ
ሴት ልጆች አዘውትረው የሚለብሱትን መቅለሚያ እና ኢጃብ
ለብሼ የቀረብኩበት ያለ ምክንያት አይደለም:: አንደኛው ምክ
ንያቴ ባህላዊ አለባበሳችንን በጣም እወደዋለሁ:: ዘመናዊ አለባ
በሳችንን ግን እንቅፈዋለሁ" እያለች ቀጠለች:: በድፍረቷ፣ በቋ
ንቋዋ ቀላልነት ዳኞቹን የማረከችው ዘምዘም ሁሴን ቡድንዋን
ለድል አበቃችው:: ከዚያን ዕለት ጀምሮ በትምህርት ቤታችን
ዘምዘም ዝነኛ ሆነች::

"የሚገርም ነው!" አለ አህመድ::

ከሃሳቤ አባነነኝ::

"ምን የሚገርም ነገር ተፈጠረ?" አለች ፎዝያ ኬክ በሣህን
ይዛልን ከውጭ እኛ ወዳለንበት ክፍል እየገባች:: ለሁላችንም ድርሻ
ድርሻችንን አደለችን:: ዘምዘም ኬክ እንዴት ተቆርሶ እንደሚበላ
አሳየችኝ:: እንደሷ በሹካ ቆርሼ እየበላሁ ጆሮዎቼን ከፈትኩኝ::

"የሰው ልጅ ከመፋቀር ፍጅትን፣ ከመተባበር መጫረስን
የፈለገበት ዓለም:: ምናለ አላህ ሰውዬውን ልኮት ሁላችንም ፍርዳ
ችንን ባገኘን::"

አላህ እግዚአብሔር እንደሆነ ዘምዘም ነግራኛለች:: የሚላ
ከው ሰውዬው ማን እንደሆነ ግር አለኝ:: ሲቀጥሉም የወሬያቸው
ፍሬ ነገር ተወሳሰበብኝ:: ዘምዘም ጣልቃ ገብታ የተናገረችው
ታሪክ ብቻ አስደሰተኝ:-

"ነብያችንማ የመዲና ከንቲባ በነበሩ ጊዜ ከተለያዩ ሃይማ
ኖት መልዕክተኞች ጋር ተሰብስበው ይነጋገራሉ:: በዚህ ጊዜ
አይሁድ መልዕክተኞች የፀሎት ሰዓታቸው ስለደረሰ...

"እሺ የእኛ ጠቢብ" አለች ፎዝያ ትንሽ ፈርጠም ብላ እንደ
መቀለድ እያለች:: ቀጥይ በሚል ስሜት አህመድ ጠቀሳት::

"ሄደን ፀልየን እንድንመለስ ይፈቀድልን አሉ:: ነብዩም
እኔ የምፀልይበት ክፍል አለ:: እዚያ ግቡና ፀልዩ ስትመለሱ
መወያየታችንን እንቀጥላለን፣ ብለው ፀሎት ቤታቸው እንዲዘጋ
ጅላቸው አዘዙ" አለቺና ዘምዘም ወጉዋን ቋጨች::

"ድንቅ ልጅ!" አለ አህመድ "እንዲህ ብሩህ ሕሊና ያለው
ትውልድ እየተካን ነው:: ተስፋ አደርጋለሁ፣ በናንተ ሕይወት
ይህች ዓለም ሰላም ይሰፍንባታል" ብሎ ደስ አለውና "በቃሌ
መሠረት እንኪ" ድፍን አንድ ባውንድ አወጣና ሰጣት::

ፍንድቅ ብላ ተቀበለችው:: እኔም ዓይኖቼን ማመን አልቻ
ልኩም:: "አስር ብር?!" ምን ታደርግበታለች? ትንሽ ተጨዋውተን
ተሰናብተን ወጣን:: ስንመጣ በደስታ ተቀብለውኝ የነበሩት ልጆች
እንደገና ከበቡኝና ተሰናበቱኝ:: የማፈር የመሽኮርመም ባሕርይ
ይታይባቸዋል:: ፎዝያ እናቴን እየደባበሰችኝ፣ እንዴት መሄድ
እንዳለብን ምክሯን እየለገሰችን ከግቢው ወጣን::

ከዚህ በኋላ የሆነው ሁሉ በአየር ላይ በአበቦች መካከል እንደመብረር ሆኖ ነበር የሚታየኝ:: ዘምዘም ፍንድቅ ብላለች:: ታወራለች ትስቃለች:: "ወደድካቸው?" ደጋግማ ትጠይቀኛለች:: አውቶቡስ ማቆሚያ አጠገብ ደርሰናል::

"አራት ስሙኒ ያለው!" ስላላ ድምፅ::

"የአውቶቡስ ትኬት ትሚፈልግ!" ጉርናና ድምፅ::

ተዘውትሮ አውቶቡስ ማቆሚያ ስፍራ የሚሰማ ልፈፋ ነው::

"ለምን በአውቶቡስ አንሄድም?!" አልኳት::

"በሴቼንቶ ነው የምንሄደው"

ሴቼንቶ ስንጠብቅ "ያንን ያልከኝን የፍቅር ደብዳቤ ታሪክ አሁን ንገረኛ?"

"እ? የፒፖንና የትዕግሥትን የፍቅር ደብዳቤ?"

"አዎን:: ስማቸውን አትጥራ:: ዝም ብለህ ደብዳቤውን እን ዴት እየጻፍክ እንደምታገናኛቸው አውራልኝ::"

"አንድ ቀን ለታ ፈረንጅ ወፍጮ ቤት አካባቢ የሚኖሩ ዘመ ዶቼን ልጠይቅ ሔድኩ:: ከጉረቤት ሦስት ወንድ ልጆች ያለው ጣሊያን ሰውዬ አለ:: እናታቸው አበሻ ነች:: ታላቃቸው ፒፖ ይባላል:: ወንድሞቹ አንቶንዮና ማሪዮ ይባላሉ:: ሁለቱንም አሸንፋቸዋለሁ::"

"ተደባድባችኋል?"

"አዎን::"

"መደባደብ ጥሩ አይደለም"

"እኔ ኮ መጣላት ፈልጌ አይደለም:: ልጆቹ የምፈራ መስ ኋቸው ይዋጣልን አሉኝ:: እሺ አልኩ:: አንቶኒዮ በቦክስ ሲለኝ መሬት ወደቅኩኝ:: ከዚያም አሻሮ የሚባለው ጓደኛዬ "እንደገና ይዋጣላችሁ" አለና ቀድሚ እንድመታው መከረኝ:: እንዳለኝ አደረኩ:: አንቶኒዮ ቲማቲም መስሎ ተዘረረ:: ትንሹን አንቅ አደረግሁና በቴስታ መረግኩበት:: ሁለቱም ጮኸው አለቀሱ:: ከዚያ በኋላ ተከባበርን:: በአሁኑ ጊዜ ዘመዶቼን ልጠይቅ ስሔድ ወንድማቾቹ ማርማላታ የተቀባ ዳቦ ይገብሩልኛል:: እኔ ግን ማር ማላታ በልቼ ስለማላውቅ ዳቦውን ብቻ ቀፍፌ እበላለሁ::"

እየሳቀች "ግርግዳ የመሰለን የጤፍ ቂጣ ከመግመጥ ተገላገልክ!" አለቺኝ::

አብረን ሳቅን::

"የፍቅር ደብዳቤውን ለትልቁ ወንድማቸው መጻፍ እንዴት ጀመርክ?" አለችኝ:: ወደ ቅዱስ ዮሴፍ ትምህርት ቤት አቅጣጫ በእግር እያዘገምን ነው:: ጓደኞቼን አስታወስኩ:: አሁን የሚጫ ወቱት አሸዋ ሜዳ ሆነ እንጂ ራስ ብሩ ሜዳ ቢሆን ኖሮ ከዘምዘም ጋር ያዩኝ ነበር:: ቢያዩኝ ደግሞ አይምሩኝም ይለክ ፉኛል:: ዕድለኛ ስለሆንኩ ማንም ሳያየኝ ወደ ግዮን ሆቴል የሚወስደውን አቅጣጫ ያዝን::

"ፒፖ የተማረው ጣሊያን ትምህርት ቤት ነው:: የሚወዳት ልጅ ደብዳቤ በጣሊያንኛ ቢጽፍላት አታነበውም:: ስለዚህ የእኔን እጅ ጽሕፈት አየና ወደደው:: ከዚያም የምጽፍለትን እየነገረኝ ያጽፈኛል:: ከጨረስን በኋላ ያስነብበኛል::

"ምን ምን ብሎ ነው የሚያስጽፍህ? በአላህ! ስማቸውን የእ ሷንም የእሱንም ሳትጠራ አውራልኝ"

ፒፖ የሚያስጀምረኝ በስሟ ስለነበር እንዴት እንደምጀምር ግራ ገባኝ:: ዘምዘም ልክ እንደ ትልልቅ ፍቅረኞች ግራ እጅዋን ከቀኝ እጄ ጋር አቆላልፋ አቅፋ አፍዋንና ዓይኖቿን ከፍታ ታየኛለች::

"በጣም ለምወድሽና ለማፈቅርሽ ውድ ፍቅረኛዬ..."

ዘምዘም በረጅሙ ተነፈሰች:: የጎንዮሽ ሰረቅ አድርጌ አየ ኋትና ቀጠልኩ::

"እንዴት ነሽ? ፍቅርሽ ከሰማይ ርቀቱ፣ ከከዋክብት ድምቀቱ፣ ከባሕር ጥልቀቱ፣ ሁሉ ጠልቆ እየታየኝ አንቺን ሁሌም እንዳብሰለስልሽ ያደርገኛል"

ዘምዘም ሙዚቃዊ ሳቅዋን ለቀቀችው:: ሳቅዋ ተጋባብኝ::

"ስበላም ስጠጣም፣ ስተኛም ሁሌም አንቺን አስብሻለሁ:: ፍቅሬ፣ እኔና አንቺ በነፃነት ሙዚቃ እየሰማን፣ ሲኒማ እያየን፣ ሃሳብ ለሃሳብ እየተለዋወጥን የምንጨዋወትበት ቀን እንደዘለዓለም ርቆኝ ያብከነክነኛል::"

ዘምዘም ዓይኖቿን አስለመለመችና በእጅዋ ጥብቅ አድርጋ ያዘችኝ:: ቀጥል በሚል ስሜት ትንሽ ጎኔን ጎሸም አደረገችኝ:: እንደ መሸኮርመም እያደረገኝ ትእዛዝዋን ተቀበልኩኝ::

"ውዴ፣ አንቺስ ስለእኔ ምን ይሰማሻል? መልስሽን በፍጥ ነት ላኪልኝ:: ያንቺን ደብዳቤ ካላገኘሁ ምግብም አይበላልኝ፣ እንቅልፍም አይወስደኝ፣ አንጎሌም ሰላም አያገኝም::"

"እሱ እንዲህ እያለ ሲነግርህ አንተ ስትጽፍ ምንም አይሰ ማህም?" ብላኝ፣ ፊቷን ወደ እኔ አዙራ በረጅሙ ስትተነፍስ፣ የትንፋሽዋ ወላፈን ቀያይ ጢሞቼን ፊጅቶ ያረገፋቸው መሰለኝ:: ምን እንደነካኝ ሳላውቅ ደስ በሚል ስሜት ውስጥ ገብቼ ፍንድቅ እያልኩ ነበር::

"አንዳንዴ ቃላቶቹ ያሳፍሩኝና እሽኮረመማለሁ" ስላት ሳቅዋን መቆጣጠር አልቻለችም::

"ለልጅቱ እንዴት ነው የምትሰጣት?"

"ከእሷ ቤት ጓሮ የምንጫወትበት ክትፎ ሜዳ የሚባል ቦታ አለ:: የእኛን ኳስ ጨዋታ በአጥር አሾልካ የምታይ መስላ ዳንቴል እየሠራች ትጠብቀኛለች:: ቀኑ እሁድ ከሆነ የኪስ ሬዲዮኗን ከፍታ የዘፈን ምርጫ ፕሮግራም ከአንድ ከሁለት ጓደ ኞቿ ጋር ታደምጣለች:: እሁድ እሁድ ሁሌ ፒፖ ዘፈን በሬዲዮ ይመርጥላታል:: ስሙን ግን በእንግሊዘኛ ፊደል አሳጥሮ ነው የሚጽፈው:: የእሷንም እንዲሁ ይጽፍና ለሬዲዮ መሥሪያ ቤት

ያሳውቃል:: እሷም ስትሰማ ደስ ይላትና ፈገግ ብላ ዓይኖቿን ገርበብ አድርጋ ታደምጣለች:: ቀስ ብዬ በአጥሩ ቀዳዳ ደብዳቤውን ሳቀብላት በፍጥነት ተቀብላ ታነብና መልሷን ጽፋ እስክ ምትመጣ እየተጫወትኩ እቆያታለሁ:: አንዳንዴም ደብዳቤ ከፒፖ ሳይመጣላትም ጽፋ ትጠብቀኛለች፡"

"የእሷንም ደብዳቤ ለእሱ የምታነብለት አንተ ነህ?"

"አዎን፤ የእሷ ደብዳቤ ሽቶ ሽቶ ይሸታል:: የእጅ ጽሕፈትዋ ግን ሳነበው ያስቸግረኛል::"

"አዎን ፍቅርዬ ማለቷ ነው:: በጣም ነው የምትወደኝ:: ቀጥል እሺ ፍቅርዬ" ይለኝና ያደምጠኛል:: "እምወድህ፣ የእኔን ስቃይና መከራ ባየኸው! አንተን ከማለም ከማሰብ፣ በፀሎቴም አምላክን ከመለመን አላጓድልም::"

'እየተሽከረመምኩ አንብቤ እጨርስለታለሁ::"

"ይህንን ሁሉ ስታደርግለት ምን ይሰጥሃል?"

"ሁልጊዜ ከርከ ከርከ ይሰጠኛል::"

"አንተም ጮርናቄህን ትነጭበታለህ?"

"በደንብ!"

ዘምዘም በሰማችው ታሪክ ረክታ ደስ አላት:: ሴቼንቶ አስቁመን የጓለኛውን በር ከፍተን ገብተን ጎን ለጎን ተቀመጥን:: "ተስፍሽ፣ አንድ ነገር ልለምንህ?" አለቺኝ በሹክሹክታ::

"ምን?"

"በፍራንክ ቁማር እንዳትጫወት:: ሌቦች የሆኑ የሰፈራችሁ ልጆች አሉ፣ ከእነሱ ጋር እንዳትገጥም፤ ከትምህርት ላይ ላለ'መሮረፍ' ቃል ግባልኝ::"

ዱብ ዕዳ ነበር የሆነብኝ፤ ስለእኔ ብዙ ታውቃለች::

"እሺ ቃል እገባልሻለሁ:: ግን?"

"ግን ምን?"

"እነዚህ 'ቲፍ' የሆኑት ጓደኞቼ እኮ መጻሕፍት ማንበብ ይወዳሉ:: አብሬያቸው ስሆን ብዙ መጻሕፍት ያስነብቡኛል:: ከእነሱ ጋር ካልሆንኩ መጽሐፍ ከየት አመጣለሁ? ከማንስ ጋር እጫወታለሁ?!"

"መጽሐፍ እኛ ቤት አለ፣ አመጣልሃለሁ:: ካስፈለገም አባቴን እንዲገዛልኝ አደርጋለሁ:: ኳስ ጨዋታውን ግን አታቁም::"

"እሺ!" አልኩኝ:: ጓደኞቼን መለየት ግን መራር ሐዘን በውስጤ ፈጥሮ ስለነበረ በኳስ ጨዋታ ሰበብ እንዳገኛቸው በመፍቀዷ ደስ አለኝ:: ከእነዚህ ልጆች ጋር ያለኝን ግንኙነት አባቴ ለማስቆም ብዙ ሞክሮ አቅቶት ነበር:: ዛሬ ግን እነሆ፣ በሄዋን ዘር በጥቂት ቃላት ትእዛዝ አካሄዴን ማስተካከሉ የግድ ሆነ::

"እናቴ ትሙት በለኝ::"

ማልኩላት፤

"እንዴት ነው አኗኗናችሁ? ወንድምና እህት ናችሁ?" አለን ባለታክሲው::

"አዎን!" አለች ዘምዘም::

"ጥሩ! ግን አይመስልም:: በጣም ትዋደዳላችሁ::"

"ወንድምና እህት እንደሚዋደደው?" አለችና ዘምዘም ብር አውጥታ ሰጠችው:: ሽልንግ መለሰላት:: ሲኒማ ኢትዮጵያ ደጅ ወረድን:: ግርግር አልነበረም:: ደብዘዝ ያለ ብርሃን በሲኒማ ቤቱ ውስጥ አለ:: ለእኔ አልታየኝም:: ዘምዘም በለመደ እግሯ እጄን ይዛ እየመራችኝ ወንበር አግኝተን ተቀመጥን:: ሲኒማ ቤቱ ለእኔ አዲስ ስለነበር ዙሪያ ገባውን በደብዛዛው ብርሃንም ቢሆን በፍጥነት ለማስተዋል ሞከርኩ:: ለስላሳ መጠጥ ጋበዘችኝ:: ዘና ብዬ መጎንጨት ጀመርኩ:: ሁሉም ነገር ብርቅ ሆኖብኛል::

"የ ልጅ እንዴት ነው የሚያደህ?" አለችኝ ዘምዘም::

"የቱ?" ብዬ ሳልጨርስ መብራት ጠፋና ሲኒማው ተጀመረ:: ልጁን አላየሁትም:: ዘምዘም እጅዋን አመጣችና እጄ ላይ ጫነች:: ጭብጥ ስታደርገኝ ሙቀቷ በፍጥነት ተጋባብኝ:: የማይበት አይኖቼ ተደፍነው ውስጣዊ ዓይኖቼ ተገለጡ...

የቴያትር ሀሁ

"ልጄ ሆይ፣ መልካም ነውና ማር ብላ፤
የማር ወለላ ጣዕም ይጣፍጥሃል::
ጥበብም ለነፍስህ እንደዚሁ ጣፋጭ እንደሆነች እወቅ፤
ብታገኛት ለነገ አለኝታ ይኖርሃል፤
ተስፋህም ከንቱ አይሆንም::
መጽሐፈ ምሣሌ 24:13-14

መምህራኖቻችን ከሰኞ እስከ ሐሙስ ከሂሳብ ጮራው፣ ከሣይንሱ፣ ከቋንቋ፣... መጻሕፍት እያጣቀሉ ያስተምሩናል:: አርብ ከሰዓት በኋላ የተለያዩ ኪነጥበባዊ እውቀት እምንቀስምበት ዕለት ነበር:: ከትምህርት ቤት በመቅረት የታወቁት እነ ጋንች፣ ቁልጭ፣ ቾምቤና ሌሎችም ልጆች ዕለተ አርብ ከሆነ አይዘነጓትም:: አይቀሩም::

ቲቸር መስፍን 'ቱሲ' ክፍል ውስጥ 'ትምህርት ቤቴ ማርና ወተቴ' የተባለውን መዝሙር ያስዘምራሉ:: የነገዋ የኢትዮጵያ ተስፋዎች በከፍተኛ ድምፅ ሲዘምሩ አድማስን ሰንጥቆ ይሰማል:: ቲቸር መስፍንም የድምፁን አወጣጥ እንደ ድንቅ የኦርኬስትራ መሪ በጣቶቻቸው ምልክት እየመሩ እየዘመሩ ያስዘምራሉ::

ቲቸር ጥበበ 'በስሪ ሲ' ውብ.ቷ አገሬ' የሚባለውን መዝሙር እያስዘመሩ ከ'ቱ ሲ' ልቆ እንዲሰማ የልጆቹን ስሜት ከፍ እንዲል እያበረታቱ እርሳቸውም አብረው ይዘምራሉ::

ቲቸር አባብያ ጥቁር መነፅራቸውን ሽቅብ ከፍ እያደረጉ 'ሰንደቅ ዓላማችን' የተባለውን መዝሙር የ'ፎር ቢ' ተማሪዎችን ያዘምሩናል:: ሌሎችንም ክፍሎች የተለያዩ መምህራን ተከፋፍለው አገራችንን፣ ውበታችንን፣ ነፃነታችንን፣ ፍቅራችንን፣ ጀግንነታችንን፣... የሚገልጹ በርካታ መዝሙሮች እንዘምራለን::

እርስ በራሳችን ተመራርጠን ቴያትር የምንተውንበት ጊዜም አለ:: ብዙ ጊዜ እንደ ምንጭ የምንጠቀመው በኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የሚተላለፉትን ድራማዎችን ነበር:: በገፀ ባሕርያት ድልድል ወቅት ሁሉም ልጆች የሚፈልጉት ዋና ዋናዎቹን ገፀ ባሕርያት መስለው መጫወት ነበር:: ችሎታው አለኝ የለኝም ብሎ ራስን የመመዘን ልማዱ አልነበረንም:: ለአብዛኛው ተማሪዎች ባሕርያቱ ከገሃዱ ዓለም ኑሮ ጋር የሚጋጭባቸው ጊዜ ነበር::

"ገረድ ሆኜ ብጫወት ለእኔ ምንም አይመስለኝም፤ እናቴ ግን ብታየኝ አስተምሬ፣ አስተምሬ ገረድ!? ብላ ትገድለኛለች!" አለች ኑኑሽ እንደ ማልቀስ እየቃጣት::

"እንዴት ዘበኛ ሁን ትለኛለህ? ይዋጣልናል! ሰኔ 30 ጠብቀኝ!" አለኝ ተሰማ ብልጮ ደሙ ፈልቶ "አንተ እንደወጋየሁ ንጋቱ እየዘነጥክ ልትኮምከን፤ ጓደኛህ ሲሳይ ኀቢጥ እንደ ደበበ እሸቱ ሊጫወት! ሽርክህ ዘምዘም እንደ ዓለምፀሐይ ወዳጆ ትጫወታለች! እኔ ግን ዘበኛ! ብሞት ይሻለኛል! አባቴ ዘበኛ ነው፣ እኔም ዘበኛ ልሆን!? አንላቀቃትም:: ሰኔ 30 ትድረስ::"

ጥበቡን በገባን መንገድ እንደመሰለን ተረጎምነው:: የቴያትር ሀሁን እንዲህ ፋና ብንወጋም በመካከላችን በቀላሉ ተግባብተን ልንፈታው የማንችለው ችግር ተከሰተ:: ዓለምፀሐይ ወዳጆን የወከለችውን ገፀ ባሕሪ ሆና የምትጫወተው ዘምዘም የተሰጣትን የፍቅረኛ ሚና ወዳዋለች:: ዓይኖቿን እያስለመለመች "ምንድነው? የእውነት እኮ አይደለም:: ጨዋታ አይደለም እንዴ?!" እያለች አንድን ጀምር ታግባባናለች:: አስናቀች ወርቁ የእናትነት ባህርይን ተላብሳ ስትጫወት አይተናታል:: ይህችን ባህርይ ፀሐይ በቴሌቢዥን አይታት ወዳታለች:: ልክ እንደ አስናቀች ለመጫወት ስለቋመጠች «እውነትም እኮ ጨዋታ ነው:: በቃ ልጆች በእናታችሁ ልምምዱን እንጀምር::» እያለች ትወተውታለች::

በዚያን ወቅት በርካታ ሕፃናት ቴሌቪዥን የማየት ዕድል አልነበራቸውም:: እኔ፣ ሲሳይ ኀቢጥ፣ መኩዬ ቀጫጫው ቴሌቪዥን የማየት ዕድል ስለነበረን የደራሲውንና የአዘጋጁን ሚና ከዋና ባሕርያቱ ጋር አጣምረን በመያዝ ቡድኑን በግድም በውድም

እንመራለን:: እንዳለ መታደል ተመልካቾቻችን እኛን የሚያዩን እንደ ተዋጣልን ተዋንያን ሳይሆን እንደ ዱርዬ ተማሪ ነበር::

አንዳንዴ መምህራኖቻችን ራሳቸው ፀሐፊም፣ ተዋናይም ሆነው እኛን በተመልካችነት እንድንታደም ይጋብዙናል:: ቃለ ተውኔቱ ሲፅፉት ለእኛ በሚገባን ቀላል ቋንቋ ይሆንና፣ ጭብጡም በእኛው ሕይወት ዙሪያ ላይ ያተኮረ ስለሚሆን ታሪኩ የሚኖረው ቅርበት ያስደስተን ነበር::

ቲቸር ጥበበ የሰነፍ ተማሪ ባሕርይ ተላብሰው፤ ቲቸር አባብያ አስተማሪ ሆነው በጥያቄ ያፋጥጧቸዋል::

"ካት፤"

"ድመት::"

"ዶግ?"

"ውሻ"

"ቴብል?"

"ጠረጴዛ::"

"ቸርች?"

"አውራ ዶሮ::"

በዚህን ጊዜ በሳቅ እናውካካለን::

ቲቸር ጥበበ ሙልሿን ለማግኘት ዓይናቸውን ሲያስለመልሙ፣ ሲቅለሰለሱ፣ ሲንቆራጠጡ የባሰ በሳቅ ሆዳችን ይቆስላል:: ቲቸር አባብያ የእውነት ተናደው አፍጠው ይቁነጠነጣሉ:: ቲቸር ጥበበ ጣራውን መሬቱን እያዩ የ'ቸርችን' መልስ ያብሰለስላሉ::...

ቴያትር ሲባል አስቂኝ ብቻ አለመሆኑን ልባችን ውስጥ ጭፍጉን ትዕይንት ለመቅረፅ የተጠቀሙበት ስልት አሁን ሳስበው ያስደንቀኛል::

ቲቸር መስፍን አንድ ቀን ሲተውኑ የመቶ አለቃ የደንብ ልብስ ለብሰው፣ ጠመንጃ አንግተው፣ በሰፌ ቀበቶ ኮዳ ታጥቀው መድረክ ላይ ወጡ:: ወታደራዊ ሰላምታ ሰጡን:: በአድናቆት አጨበጨብንላቸው::

ቃላቱን ሲያነበንቡ በቀጥታ ከእኛ ጋር እሚያገናኝ ሆነ "ልጆች፣ ደህና ሁኑ:: ታላቅ ወንድሜ ለአገራችን ኢትዮጵያ ፍቅርና ክብር ሲል በውጋዴን በረሃ ከጠላት ሠርጎ ገቦች ጋር ሲዋጋ ሞተ!" ሲሉ ተማሪው በንዴት አጉተመተመ::

"ስለዚህ በወንድሜ ምትክ እንድዘምት ታዝዣለሁ:: ከሰኞ ጀምሮ ከእናንተ ጋር አንገናኝም:: ዘመቻ መሄዴ ነውና ደህና ሁኑ" ብለው በወታደራዊ ሥርዓት በቀኝ እግራቸው መድረኩን በክስክስ ጫማቸው ደቁትና ሰላምታ ሰጡን::

አዳራሹ በሐዘን ተውጦ ፀጥ አለ:: ቲቸር ጥበበ ተክዘው መድረክ ላይ ወጡ "ይቅናህ፣ ወታደር መስፍን:: ጠላትን ድል አድርጋችሁ ስትመለሱ እንደገና ልጆቻችንን እንደምናስተምር እርግጠኛ ነኝ" ብለው በመሳሳም አሰናበቷቸው::

ሆደ ቡቡዋ እታለም እራታዋን አቀለጠችው፣ ኑኑሽ እዬ
ዬዋን አስነካችው፣ ዘምዘም ተንሰቀሰቀች፡፡ ልቅሶው ካንዱ ወደ
ሌላው እየተጋባ አዳራሹ የልቅሶ መናኸሪያ ሆነ፡፡ ጨካኙ ቾምቤ
እንኳ ንፍጡን እያዝረከረከ ኡኡታውን ለቀቀው፡፡ ዝምተኛዋ
ወይንሸት እንባዋ በጉንጮቿ ላይ ወረደ፡፡

ወታደር መሰፍን ቀኝ ኋላ ዞረው ወደ በሩ ተራመዱ፡፡ የት
ምህርት ቤታችን የእግር ኳስ ቡድን በረኛ ሁሴን ጂቦ ተወረወረና
እግራቸውን ጥርቅም አድርጎ ይዞ እየጮኸ አለቀሰ፡፡

ቲቸር ጥበበ በጥልቅ ሐዘናችን ልባቸው ተነካ፡፡ ቲቸር
"ፀጥታ!" አሉና በአስገምጋሚ ድምፅ አዘውን "መምህር መሰፍን
እንዲቀር ትፈልጋላችሁ?!" ሲሉን አንድ ላይ "አዎን!" አልን፡፡

"በጣም ጥሩ! መስፍን እንዲቀር የፈለጋችሁ ከሆነ እናንተ
ጎበዝ ተማሪ ለመሆን ጣሩ፡፡ ጎበዝ ተማሪዎች ሆናችሁ ፈተና
ችሁን በአኩሪ ውጤት ካለፋችሁ፣ በአስቸኳይ ለጃንሆይ ደብዳቤ
ጽፌ መምህር መስፍን ከውትድርናው ይልቅ ቢያስተምር ለሀገር
የበለጠ እንደሚጠቅም አሳስባለሁ፡፡ ስለዚህ ጎበዝ ተማሪ ለመሆን
ቃል ግቡልኝ" ሲሉን ሁላችንም ቃል ገባን፡፡

ቲቸር መሰፍን ያነገቱትን ጠመንጃ አወረዱ፡፡ ሁሴን
ጂቦም እግራቸውን ለቀቃቸው፡፡ ፈተና እየወደቀ ሁሌም ክፍል
የሚደግመው አለሙ ጅሎ በለሆሳስ "እዎን እናጠናለን፣ ጎበዝ
ተማሪ እንሆናለን" ሲል ሰማሁት፡፡

ውዝዋዜ

"የማታውቁ ብትሆኑ የእውቀት ባለቤቶችን ጠይቁ"
ቅዱስ ቁርአን

ወንድ ልጆች ምን እንደነካን እንጃ ስለ ልጃገረዶች
ማውራት ጀምረናል፡፡ ከእነዚህ ቆነጃጂት ጋር የአካባቢውን አየር
በጋራ የምን ተነፍስበት ቦታ አንዱ ጥምቀተ ባሕር ነበር፡፡ በዛ
ሬው ጥምቀት እየደነሰን ጀምበር ስትጠልቅ የሚመጣው ጥምቀት
ይናፍቀናል፡፡ የሕፃኑ ቂርቆስ ንግሥ ጥር 15 ቀን ስለሆነ ተጨ
ማሪ የዳንስ ቀን አለን፡፡ በማግሥቱ ጥር 16 ቀን የሕፃኑ ቂርቆስ
እናት የእየሉጣ ንግሥ ነው፣ ሌላ ተጨማሪ የደስታ ቀን ይዛልን
ትመጣለች፡፡

ጥምቀት ለእኛ ለቂርቆስ ልጆች ከሰፈራችን ታቦት በተ
ጨማሪ እስጢፋኖስ ቤተ ክርስቲያንም ሔደን እንጫወታለን፡፡

እዚያ ከቦሌ፣ ከፊት በር፣ ከፍልውሃ፣ ከሠንጋ ተራ፣ ከመር
ካቶ፣... ከሚመጡ ልጆች ጋር እንደንሳለን፡፡

የእኛ ሰፈር አርሞኒካ ተጫዋች ጎሣዬ አበበ ነው፡፡ ንቁና
ቄንጠኛ ወጣት ነው፣ ሲራመድ ይነጥራል፡፡ አፍሮ ፀጉሩን ነስንሶ
በንፁህ አለባበሉ ብቅ ይላል፡፡ ሀርሞኒካውን ይቃኛታል፡፡ እንከ
በዋለን፡፡ "ሞቅ አርጉታ!"

አጨብጨቡ ማለቱ ነው፡፡ 'ችክችክ ባንባ' በአርሞኒካው
መዝፈን ይጀምራል፡፡ ነሸጥ ያደረጋቸው ልጆች ተገባብዘው ዳን
ኪራውን ያስነኩታል፡፡ የመደነሻው መድረክ እንዳይጠብ አንዱ
ጭራሮ ይዞ ታዳቹሚዎችን ወደኋላ እየገፋ ያሰፋዋል፡፡ ታዳሚው
ግን ዳንኪራውን ለማየት ሲንጠራራ ሲጋፋ መድረኩ ተመልሶ
መጥበቡ የግድ ነው፡፡

የባህል ዘፈን ሞቅ ይላል፡፡ ኦሮምኛው፣ አማርኛው፣ ትግር
ኛው፣ ጉራጌኛው፣ ጋሞው፣... እዚያም፣ እዚህም ክብ ሠርተው
ያዜማሉ፡፡ በጨጠቆረ (ዳርት)፣ ለስላሳ ጠርሙስ ላይ ቀለበት
ወርውሮ ማስገባት የሚያጫውቱ ከበዓሉ አካል ናቸው፡፡ ከረሜላ፣
ማስቲካ፣ ሽምብራ እሸት፣ ሸንኮራ አገዳ፣ ሸልምልም ዘንግ
ሻጮች በልፈፋቸው በዓሉን ያደምቁታል፡፡ የጥምቀተ ባሕሩ
ሞቅታ እየበዛ ሲመጣ፣ ጀምበርም ለመጥለቅ ስታዘቀዝቅ ፀብ እን
ዳይደፈርስ በመስጋት ፖሊስ ጨዋታውን መበተን ይጀምራል፡፡

ቀጢሳውን ድርቅ ብሎ ቆሞ አገኘሁት፡፡

"ምን ሆንክ?" አልኩት ጠጋ ብዬ፡፡

ቁርጥ ቁርጥ በሚል ትንፋሽ "አሰገደች አሁን ስታልፍ ነካ
ችኝና የሆነ ነገር ድርርርርር አደረገኝ" ኮሚክ ስለሆነ ጭብጥ
የማትሞላ አናቱን እየነቀነቀ በዓይኑ፣ በእጁ፣ በእግሩ፣ በሁለን
ተናው ነው የሚያወራው፡፡

ይህ የቀጢሳው አኳኋን መኩዬ ቀጫጫዋም ባልተለመደ
መልክ አምለሰትን ብቻዋን ስታገኛት እንዴት እንደምትለማ
መጣት አስታወሰኝ፡፡

እሷ እየተሽኮረመመች "እምቢ"

ምን እንደምትለምናት ጠይቁአት "አልነግርህም" ብላኛለች፡፡

እከታተላቸዋለሁ፡፡ ይህቺ መኩዬ አምለሰትን ወደ ማስ
ገደዱ ቃጣት፡፡ ይኼኔ አምለሰት ፊትዋን በእጅዋ ሸፍና እያለ
ቀሰች "አደይ!" ስትል፣

"ወይ!" አሉ እናቷ ቤት ውስጥ እንዳሉ፡፡

"ይኼ መኩዬ 'ባለጌ ሥራ' እንሥራ ይለኛል!" አለች
አምለሰት የምር እያለቀሰች፡፡

መኩዬ ቀጫጫው እንደጥይት ቱር ብላ ተሰወረች፡፡ ድር
ጊቷ ስላሳፈራት ለዕለታት ከሰፈራችን ጠፋች፡፡ ያህ ቀጢሳውን
ድርርር! ያደረገው ስሜት፣ የመኩዬ አይነት ነው? ስል አብ

ሰለሰልኩት:: (ለዘምዘም ያለኝን ስሜትም ልስልስ ባለ ደስታ አስ ታወስኩ!)

ከሀሳቤ ተመለስኩ አስገደች ከማደ ቀሚስና ሱሬ ለብሳ ትታየናለች፣ መቅደስ ከጎንዋ አለች:: እቴቱና ዓለማየሁ እየደነሱ ነው:: እቴቱ ድርብ ጥርሷን ለመሸፈን ከንፈሯን ስባ አፍዋን ገጥማለች:: ይታወቀኛል እየሳቀች ነው:: አሌክስ ዓይኑን ገርበብ አድርጎ በስልት ተከትሏታል:: እሷ ፀጉሯን ተተኩሳለች፣ የቆዳ ፓሪሞድ ለብሳለች፣ ባለቡሽ ታኮ ጫማ አድርጋለች:: ጎሣዬ ሀር ሞኒካውን ያስነካዋል:: ከቀጢሳው ጋር ስለ ልጃገረድ ጓደኞ ቻችን እየተጨዋወትን ነው::

"እኔ ሳድግ የማገባው አስገደችን ነው:: አንተ ደግሞ መቅደስን ማግባት ትችላለህ:: እሷ እኮ ያንተ ሚስት ነች::"

"እኔ ሳድግ የማገባው ዘምዘምን ነው::"

"እንዴ! እሷ እስላም፣ አንተ ክርስቲያን ስለሆንክ አይቻልም!"

"ይቻላል! ከፈለክ ልንገርህ አንድ ቀንለታ" አልኩት "ከእማዬ ጋር መርካቶ ሄደን በራጉኤል ቤተ ክርስቲያን ስናልፍ፣ አንድ ሰውዬ በማይክሮፎን ሲዘምር ሰማሁና እማዬን ምንድነው? አል ኳት:: ይኼ የእስላሞች ፀሎት ቤት ነው አለችኝ:: 'ሁለት ልጆች በጣም ተዋደው እስላምና ክርስቲያን ቢሆኑ መጋባት ይችላሉ ወይ?' ብዬ ጠይቋአት፣ 'ይችላሉ ሁለቱም የአንድ እግዚአብሔር ፍጥረት ናቸው' ብላኛለች:: ስለዚህ ትምህርታችንን እንደጨረስን የማገባው ዘምዘምን ነው::"

መቅደስ ወደ እኛ እያየች ነው:: ድሮ ዕቃ ዕቃ ስንጫወት ሚስቴ ነበረች:: የሷ ፍላጐት በዚያው አድጐ አሁንም ትወደኛለች:: የኔ ቀልብ ግን ዘምዘም ሁሴን ላይ ካረፈ ቆየ:: ዝም አልኳት:: ቀጢሳው ከአስገደች ጋር ሊደንስ ወደ መድረኩ ገባ:: ዓይኔን ሳማትር ዘምዘምን ወደእኔ ስትመጣ አየኋት:: ተጠግታኝ በግራ እጇ ሜንታ ከረሜላ አስጨበጠችኝ:: አንዱን ለራሷ በላችና "አንተ፣ በሰፈራችሁ ሳልፍ ኃይሉን አየሁት:: በራቸው'ጋ ቆሟል:: ግድ ግዳ ላይ የተሰጠፈውን የክበባችሁን አርማ በጣቱ ጠቁሞ አሳየኝ:: የሕፃናት ፍሬ የሰውነት ማዳበሪያ ክበብ ይላል:: ልክ አይደላች ሁም:: አሁንም ሕፃን ናችሁ? መሆን ያለበት የወጣቶች ፍሬ የሰ ውነት ማዳበሪያ ክበብ ነው::"

በዚህ ዓመት መጀመሪያ ላይ አባባ ቱሉ አጠናና ቆርቆሮ ሰጥተውን ከጓሮአቸው ያለው መሬት ላይ ቤት ሠራንበት:: ከምድር ባቡር በሰረቅነው የባቡር ፍሬን ሰውነታችንን የምናዳብ ርበትን የስፖርት ቁሳቁስ አዘጋጀን:: ከየቤታችን ያለንን መጻሕ ፍት አዋጣን:: መደርደሪያ አዘጋጅተን በወጉ ደረደርናቸው:: በወር ስሙኒ ስሙኒ ለክበባችን እናዋጣለን:: መጽሐፍ ተውስን እናነባለን:: በቻልናቸው ቀናት ጠዋትና ማታ ክብደት በማንሳት አካላችንን ማዳበር ጀምረናል:: ለማኅበራችን እኔ ፀሐፊ፣ አብነት

ባሪያውን ዳኛ አድርገን መርጠን አብሮ አደጎቹ በመልካም እንቅ ስቃሴ ላይ እንገኛለን::

"ለኃይሉ ነገርሺው?" አልኳት ዘምዘምን::

"በደንብ ነዋ! በዚህ ዕድሜ six grade student ሆነህ ሕፃን ትባላለህ:: አሁን ሁላችሁም ወጣቶች ናችሁ::" ይህንን ስነግረው ኃይሉ መሰላል አመጣና ሕፃናት የሚለውን ቃል ሰርዞ ወጣቶች ብሎ ጻፈበት::"

"ዘምዘምዬ አንጎልሽ ክፍት ነው አሪፍ ልጅ!" አልኩና ሳብ አድርጌ ጉንጭዋ ላይ ሣም አደረኳት:: ሁለታችንም ደነገጥን:: በለሆሳስ ድምፅ እንድንደንስ ጋበዘችኝ:: ወደ መድረኩ ገባን:: ፓምፕ የሚባለውን ዳንስ እናስነካው ጀመር::

"*ጭራሮ! ጭራሮ!" አለ ክቡን እንዲያስፉ የሚያዘው ፍፁም፣ አርጩሜ ይዟል:: መሬቱን እየመታ ተመልካቾች ወደ ኋላ እንዲያፈገፍጉ አደረገና ዓለምፀሐይን አብራው እንድትደንስ ጋበዛት:: ባቴንድሪስ የሚባል ጃኬት ለብሶ፣ ቤልባተም ሱሬ ታጥቆ፣ የወታደር ክስክስ ጫማ አድርጓል:: ገንባሌውን ተልት ሎታል:: የጎረምሳ ፋሽን አለባበስ ነው::

ጭብጨባው ሞቅ አለ:: ጎሣዬ ላብ አጥምቆት አሁንም ሀርሞኒካውን በፍቅር እየነፋ ነው:: አቧራው ጨሰ!

አጠገባችን ባቴንድሪስ የለበሰ አፍሮ ወጣት ዝንጉርጉር ቀሚስ ከለበሰች ልጅ ጋር ይደንሳል:: እየደነሱ ማንነቷን ለማወቅ በርካታ ጥያቄዎች ይጠይቃታል:: የሚያወሩት ጥርት ብሎ ይሰ ማናል:: ጣፋጭ ከረሜላችንን እየመጠጥን አካላችንን ለዳንስ፣ ጆሮአችንን ለጎረምሳው ውትወታ አስገዝተን እንጫወታለን::

"ሰፈርሽ የት ነው?"

"ዝም ብለህ ደንስ፣ ምን ያደርግልሃል?"

"እንድንገናኝ ነዋ!"

"ተገናኝተንስ?"

"እንጨዋወታለን::"

"እና!?"

"የት ነው የምትማሪው?"

"ሽመልስ ሀብቴ አንደኛ ደረጃ::"

"ስንተኛ ክፍል ነሽ?"

"4ሲ!"

"ኡ ለትንሽ በለጥኩሽ:: እኔ 5ኤ ነኝ::"

ዘምዘም እየሳቀች "ሁለቱንም እንበልጣቸዋለን:: እኛ'ኮ 6ኤ ነን!" አለችኝ::

አቀፍኳት:: ጡቶቿ ደረቴን ሲነኩት ልክ እንደ ቀጢሳው ድርርርርርር! አደረገኝ::

---

*ጭራሮ! ጭራሮ!፤ አጨብጭቡ እንደማለት ነው::

ምሕረት

"ሰው በዚህ ዓለም ላይ በሚኖርበት ዘመን ሁሉ
ለሕይወቱ እንጀራ፣ ውሃ፣ ልብስ ካገኘ ይበቃው ነበር::..."
❖ ብላቴን ጌታ ኅሩይ ወልደሥላሴ

ከቂርቆስ ቤተ ክርስቲያን ጀርባ የሚገኘው ሰፈር ዲተልበር ይባላል:: ጥቂት ሴተኛ አዳሪዎች ይኖሩበታል:: በጣም ትንንሽ ልጆች እያለን መጫወቻ የሚሆነን ቆርኪ የምንለቅመው ከዚህ አካባቢ ነበር::

በዚሁ መንደር ከሚገኙት ቤቶች አንደኛው የጆቢራው ዳንስ ቤት ነው:: ጆቢራው የአራተኛ ክፍለ ጦር ከባድ ሚዛን ክብደት አንሺ ነው:: ይህንን ዳንስ ቤቱን ከባለቤቱ ጋር በመተባበር ያካሂዳል::

መጎርመስ እንደጀመርን ማታ ማታ ታዳሚዎቹ ሲደንሱ ለማየትና ከጥበቡ ለመቅሰም እኔና ጓደኞቼ እንሄዳለን:: ሁሌ ቀድመውን ደርሰው በር ላይ የምናገኛቸው ጓደኞቻችንን አወቀ ዱዱና ጉይቶም አሻሮን ነበር:: ቀይ መብራት በርቷል:: በጆምስ ብራውን ዘፈን ቆነጃጂቱ ከጎበዛዝቱ ጋር ጃርኩን፣ ቡጊውንና ፓንቾን ሲያስነኩት እንመለከታለን::

ፊዘን ስንመለከት የብርጭቆ እጣቢ በድንገት ይረጭብናል:: ብትን እንላለን:: ተመልሰን የምናፈጥ የመኖራችንን ያህል በደረሰብን ድንገተኛ መበስበስ እየተሳደብን ወደ ሰፈራችን የምንሄድም ነበርን::

በዚህ ዳንስ ቤት ውስጥ የሚሠሩ ሴቶች ምሽት ባለሽንሽን ቀሚስ ወይም ፓሪሞዱን ለብሰው፣ ሰፊ ቀበቶ በወገባቸው ሸብ አድርገው፣ ተኳኩለው፣ ፀጉራቸውን 'አፖሎ ስታይል' ተሠርተው ይሽቀረቀራሉ::

ብዙ ጊዜ ወደ ዳንስ ቤቱ የሚመጡት ወንዶች የአራተኛ ክፍለ ጦር ወታደሮች ናቸው:: ታዋቂ የሆኑ ስፖርተኞችም ይገኙባቸዋል:: የዘመኑን 'ፋሽን' ለብሰው በቄንጥ እየነጠሩ ሲገቡ እናያቸዋለን:: ከቆነጃጂቱ ጋር ሲተላለፉ ጡታቸውን ጨበጥ፣ ዳሌያቸውን ቸብ! ማድረግ የተለመደ ነው:: አንዳንዷ ሴት በሳቅ እየተፍለቀለቀች "ኡ! የቂጤን አደጋ ይስጥህ!" ብላ ትሽኮረመምና ቸብ ያደረጋት ጎረምሳ ጭን ላይ ትቀመጣለች:: ድንገት ዞራ ካየችን "አትሄዱም እናንት ውሪዎች!?"

ቅድም አንድዋ የብርጭቆ እጣቢ ረጨችብን፣ አሁን ሌላዋ ሰደበችን:: እናቄማለን:: በበኋለኛው ሕይወቴ እንደተገነዘብኩት

ሴቶቹ ማታ የሚያገኙት ገቢ ለመተዳደሪያ አይበቃቸውም:: ስለ ዚህ ቀን በቡና ማበጠሪያ ድርጅት ውስጥ ቡና ለቀማ ይሠራሉ:: ማታ ወደ ቤታቸው ሲመለሱ የሚያልፉት በእኛ ሰፈር ነው:: በዚህ ጊዜ በሰፈራችን የታወቁ ለካፌ ልጆች እንደተርብ ይቀበሏቸዋል:: ሴቶቹ በቁጣ ቱግ ብለው የስድብ መአት ያወርዱብናል:: ብትን እንላለን:: ትተውን ወደ ሰፈራቸው ሲያዘግሙ "እፍ እፍ ኮሌጅ!" ይላል በቀጭን ድምፅ አበራ ጥይቴ:: የኤሌክትሪሻን ረዳት ሆኖ ነው የሚሠራው:: ማታ ወደ ቤቱ ከመግባቱ በፊት አንድ አራት አምስት ሰዎች ይለክፋል:: ስለዚህ አበራ አጠገብ ካለ ማንኛውም ልጅ መጠንቀቅ ይኖርበታል::

አበራ ጥይቴ ሴቶቹን ለክፎ አበሳጭቶ ከሸኘ በኋላ፤ በለከፋው እየሳቀ ወደ ጎደቴ ጠጅ ቤት አሾለቀና ተመለከተ:: አንድ ሸጉጥ ሰርቀው ከውትድርና የተባረሩ አዛውንት ሰው አየ:: "ሽጉጡን ቁጭ አርግ!" ብሎ ጮኽ ፈትለክ አለ::

አዛውንቱ በረገጉና ከጠጅ ቤቱ ተወርውረው ወጡ:: ሁላችንም ወደ አቅራቢያችን መሸሸጊያ ቱር አልን:: አበራ ጥይቴ ቁልቁል እየሮጠ ሲስቅ ይሰማናል:: ሰውየው አውላላ ሜዳ ላይ ቆመው ባለጌ ስድብና የርግማን መዓት ያወርዱብናል:: እኛም የባሰ እንስቃለን:: ይህ ሆታ የተሞላበት ሳቅ አንጀታቸውን እርር ድብን ያደረጋቸው ሰውዬ ከኪሳቸው የፖሊስ ፊሽካ አወጡና በኃይል ነፉ::

አስቂኙን ትዕይንት በፍጥነት ተቀይሮ አስፈሪ ሆነ:: እነ ባሻ ሐረሩ፣ ሃምሳ አለቃ ታደሰ፣ ምክትል አስር አለቃ አበበ ገስግሰው ደረሱ:: እኛ በየስርቻው ተወትፈን ሁኔታውን እንከታተላለን::

"ምን ተፈጠረ?!"

"በንጉሥ አገር ወሮ በላ አስቸገረኝ::"

"የታል?"

"ሳትይዘው! ፊለጉን ሳታውቅ ነው የድረሱልኝ ፊሽካ ያስማኸው?"

"አሸባሪው አንተ ነህ!"

አበራ ጥይቴ በዚህ ጊዜ በጨነቀው ሱቅ በኩል አድርጎ ሲያልፍ ያገኘውን እየለከፈ፤ ተለካፊው ሲያባርረው እየሮጠ በማርገጃ አድርጎ ወደ ሰፈር ይመለሳል:: ወይም ወደ ዲተልበር ብቅ ብሎ ጆቢራው ዳንስ ቤት ደጅ ላይ ቆሞ የዳንሱን ጨዋታ ያያል::

እኛ በነጋታው የሰፈራችን ታቦት ንግሥ ላይ ለምንጨፍረው ዳንስ የመጨረሻ ዝግጅት ለማድረግ ወደ ጆቢራው ዳንስ ቤት ሄድን:: ሴቶቹ አድፍጠው ጠብቀውን ነበርና፣ ፍቅረኞቻቸው የሆኑ ጦር ሠራዊቶች በከበባ ይዘውን በኩርኩም ቆጉን:: አስፈራሩን፣ አስጠነቀቁንና ለቀቁን:: በዚህ ድንገተኛ ወገራ ተበሳጭተን አበራ ጥይቴን ጠመድነው::

በበነጋታው ታቦቱ ነግሦ ቀሳውስቱ ልብሰ ተክህኖአቸውን ለብሰው መቋሚያቸውን ይዘው ጸናጽላቸውን እያቅጨለጨሉ ክበሮ እየመቱ ያሬዳዊ ዜማ ሲያዜሙ ምዕመናን በእልልታ ያደምቁታል:: ይኼ መንፈሳዊ ትዕይንት ልብን በሐሴት ይሞላል::

ጨዋታው እዚያም፣ እዚህም ተጀመረ:: ከዘምዘም ጋር ዳንስ ልንጀምር ስንል ጉይቶም አሻሮ በጥቅሻ ጠራኝ::

"ምንድነው?"

"አወቀን አበበች 'አትደንስም፣ ከደነስክ ግን ለወንድሜ ለቸርነት ነግሬ አስወግርሃለሁ' ብላው እያለቀሰ ነው::"

ቦዲው ቸርነት በዓይኑ ቂጥ አላፊ አግዳሚውን እያየ ደረቱን የማንቀጥቀጥ ልማድ አለው:: አወቀ ዱዱ ደግሞ ሲያቀብጠው ከዚህ ቦዲ ቢልደር እህት ጋር ጓደኝነት ጀምሯል:: በተጣሉ ቁጥር ማስፈራሪያዋ ያው ቦዲ ወንድሟ ነው:: አሁን ደግሞ የጥጋቧ ጥጋብ ከእሷ ፈቃድ ውጪ ከሆነ ጥምቀተ ባሕሩ ላይ እንዳይደንስ አገደችው::

ጉይቶም አሻሮ ይህንን የሚነግረኝ የሰፈር ልጆች እንድና ግዝለት ነው:: እኔ ግን አወቀን በዕዳ እፈልገዋለሁ:: ባለፈው ሆያ ሆዬ ከመድረሱ በፊት ክረምቱ ላይ "ብይ አስቆጥረኝ ለሆያ ሆዬ እከፍልሃለሁ" አለኝና ተስማማን:: የስሙኒ ብይ ተበድሮ ተጫውቶ ተበላ:: ሆያሆዬ ጨፍሮ በደንብ ሸቀለ:: ነገርግን የኔን ፍራንክ ላለመክፈል መንገድ እየቀየረ እየሸወደኝ በጣም ተቸግሬ ዛሬ አገኘሁት::

"ቸርነት ዓይኑን ቢያጠፋው እኔ የለሁበትም:: ክርኬን ብቻ ይክፈለኝ! የታለ?" ብዬ ሳዘግም ቂርቆስ ቤተ ክርስቲያን በሩ ላይ አየሁት::

"ስማ!" አለኝ አወቀ ዱዱ እንዳየኝ:: ሲያወራ ምንጊዜም ሙክ ብሎ ነው:: "ሲኒማ ኢትዮጵያ ያላየሁህ እንዳይመስልህ!"

ልቤ ድው፣ ድው አለ:: ወደ ዘምዘም ዞርኩኝና በጥቅሻ ጠየኳት:: የዚያን ዕለት "ያ ልጅ ዝም ብሎ እየተቁለጨለጨ የሚያይህ ለምንድነው?" ብላኝ ስታመላክተኝ ላየው ስንጠራራ የሲኒማ ቤቱ መብራት ጠፋ:: የዚያን ዕለት አይቶኛል ማለት ነው:: ምሥጢሬን እንዲደብቅ ጠጋ አልኩኝና "አይዞሽ አውሽክን፣ አግዝልሻለሁ:: ስሙኒውንም ምሬሻለሁ" ለአፌ እንጂ እንኳን እኔ ቸርነትን እነ ግርማ ቸሩም አይችሉትም::

"ስማ የጎልቤው እህት አትደንሳትም:: ሞቼ ነው ቆሜ አለችኝ::" ሲለኝ አወቀ ዱዱ አበበችን ጠጋ አልኳትና "ምንድነው?"

"ቀንጋይ በዓመት በዓል ምድር ከልጆች ጋር ትጣላለህ እንዴ!" ከኋላዬ ስጠራ ሰማሁ:: የጠራኝ ጋሼ ጋንጩር ነው::

"አልተጣላሁም:: ስሜ ተስፋዬ ነው!" አልኩ በዝግታ እየተጠጋሁት:: እኔም ጋሼ ቀለቱን ጋንጩር ብዬ መጥራት ጀምሬያለሁ::

"ተውንጂ ቀንጋይ? እኔኮ አንተን የማውቅህ ከሕፃንነትህ ጀምሮ ነው:: በዚህ ላይ ዘመዳማቾች ነን:: ለማንኛውም ፀቡ ውስጥ ከሌለህበት ጥሩ ነው:: በል የገንዘብ አጠቃቀም እወቅ:: ጓደኛ አታብዛ እንካ አረንቻታ በዳቦ ብላ" ብሎ ዲናሬ አወጣና ሊሰጠኝ እጁን ዘረጋ::

"ይኼ ፍራንክ እኮ የሚገዛው አረንቻታ ብቻ ነው::" አልኩ ሳልቀበለው::

ነቅቼበታለሁ:: ድሮ በልጅነቴ ዱምቡሎ ከኪሱ ያወጣና 'ሻይ በዳቦ ብላ' ብሎ ይሰጠኛል:: ወቅቱ ሐምሌና ነሐሴ ሊሆን ይችላል:: ሁለቱም አምሮኝ እጨነቃለሁ:: ረስቶት ይመስለኝ ነበር:: ዛሬ ግን ነቃሁበት ተፈጥሮው ነው::

"ውይ አራት ፍራንክ ነው እንዴ? የሰጠሁህ ስሙኒ መስሎኝ" ብሎ ኪሱ ተጨማሪ ፍራንክ ፍለጋ ሲገባ "እኔ ፍራንክ ከማንም ላይ እንዳልቀበል አባቴ አስጠንቅቆኛል:: አልቀበልም!" አልኩት::

ደም በጉረሱ ዓይኖቹ ገላመጠኝ፤ አልወደውም:: ለጥላቻዬ በቂ ምክንያት አለኝ:: አንድ ወንድሙ እንደሆነ የሚነገርለት የደረሰ ጉረምሳ አብሮት ይኖራል:: ስሙ ገሠሠ ነው:: እኛም በገጣጣነቱ ገሠሠ ጥርሶ እንለዋለን:: ከንፈሩ አጥሮ ጥርሱ በዝቶ፤ እንዳለ ጥርሶቹ ደጅ ናቸው:: በአንድ እርጉም ቀን ገሠሠ ጥርሶ ተጣልተው ጋሼ ጋንጩር ሲደበድበው የፊት ጥርሱ ረገፈ:: በወቅቱ በቁማር ሃድራው ጦፎለት ስለነበር ወጣቱን አሳክሞ ጥርሱን ወርቅ በወርቅ አደረገለት:: በልጅ ልብ የሰፈር ልጆች በወርቅ ጥርሱ ቀናንበት::

ጋሼ ጋንጩር ሰንበትበት እንዳለ ከጥርሶ ጋር ተጣሉ:: ትልልቅ ሰዎች ሲያወሩ እንደሰማሁት ጋንጩር ጥርሶን ጠልፎ ጥሎ ሌንጨጩን ሸቅብ ስቦ በጉጠት ያስተከለለትን ወርቅ ጥርስ ሁሉ ነቅሎ ወስዶ ሸጦበታል:: ገሠሠ ጥርሶ ድድ ብቻ እያልን ስናበሽቀው ተናዶ አገር ጥሎ ጠፋ::

የዚያን ጊዜ በዚህ በጋሼ ጋንጩር ድርጊት መከዬ ቀጫጫው ተናዳ እንፈንክተው ብላኝ ነበር:: ቆይ አሁን አይደለም ብዬ አረጋጋኋት::

ጋሼ ጋንጩር አልገባውም እንደድሮው ችስታ መስዬዋለሁ፤ ማንም ፍራንክ ቢሰጠኝ የምቀበል መስሎታል:: ያ ድሮ ቀረ ከጥምቀት መልካም ስሜት ጋር ፊቴን ወደ ጓደኞቼ ስመልስ ወደ ደስታዬ ተመለስኩ::

"አስጠናሻለሁ ብሎ ሳመኝ ይሄ ባለጌ! አስወግረዋለሁ!" አለቺን አበበች በለሆሳስ እንደማፈር እያለች::

"ውይ! አንቺ?፣ እንዴት ባለጌ ነው? ቱ! አፈር ያስበላው! አስወግሪው::" አልኳትና ጉይቶም አሻሮን ጠጋ ብዬ ጠየኩት::

"አስጠናሻለሁ ብሎ እየሳማት ቆየ:: እሷም ተስማማች:: በድንገት መሳሳሙን አቁሞት ወደ ጥናት ማተኮሩ አስኮረፋት::"

ተሳሳቅን:: ባስታርቃቸው እርቀ ሰላም ወርዶ ጨዋታው እንደማደራ ገመትኩ:: አወቀ ዱዱ ዘምዘምን፣ እኔ አበበችን ይዘን ወደ መድረኩ እንድንገባ አደረኩኝ:: በቆይታ እንለዋወጥና ከራሳችን ጓደኞች ጋር እንሆናለን::

ጉይቶም አሻሮ ደስ ብሎት ፊቱ ሁሉ ጥርስ ሆኖ እያጨበጨበ ያስተውለናል:: የጎሳዬ አርሞኒካ ታዘምራለች:: የታዳሚው እጆች በማጨብጨብ ያደምቃሉ:: እኛም በቅርቡ የተማርነውን ጃርከ እናስነካው ጀመር:: ለሕይወታችን እንጀራን፣ ልብስን በወላጆቻችን ጥረት እያገኘን ሴቷ ከወንዱ፤ ወንዱም ከሴቷ የሚገኘውን ደስታ ለመገብየት እንዲህ ነበር የጀመርነው::

ፍተሻ

"አገሬ ለእኔ ምን ትሠራልኛለች ሣይሆን፡
እኔ ለሀገሬ ምን እሠራላታለሁ? እንበል፡፡"
ጆን ኤፍ ኬኔዲ

መምህራችን በሚተርኩልን ጭብጥ መንፈሳችን ተሰግሮ በሁሉም ነገር አንደኛ የመውጣት ስሜት አያሌዎቻችንን የተጠናወተን በዚያው በጨቅላነት ዕድሜያችን ነበር:: በግብርና፣ በማራቶን፣ በትምህርትም፣ በኪነጥበብም፡... በሁሉም መስክ አንደኛ መሆን::

ቲቸር መስፍን፣ ቲቸር ጥበበ ከዜሮ ክፍል ጀምሮ የገጠሙኝ መምህራኖች ነበሩ:: ለማ በገበያን፣ ለማና ዘመዶቹን አስተማሩን:: መጻሕፍቱ በሥዕል የተደገፉ፣ ብዙ ጽሑፍ የሌላቸው፣ ደስ የሚሉ ነበሩ::

ቱ ኤ በገባን ጊዜ ታሪክና ምሳሌ፣ ተንከለኛው ከበደ፣ ላሜ ቦራ፣ እና ሌሎች አያሌ መጻሕፍት ውስጥ ያገኙአቸውን ተረቶች ይተርኩልናል::

ቲቸር መጽሐፉን ገለጥ ሲያደርጉ በወሬ ይተራመስ የነበረው ክፍላችን ቀስ በቀስ ፀጥ ይላል:: አጠገቤ የተቀመጠው ሲሳይ ጎቢጥ አፉንም፣ ዓይኑንም በሰፊው ከፍቶ መምህራችንን በተመስጥኦ ያስተውሏል:: ከስቶኪንግ የተሠራ ትልቅ የጨርቅ ኳስ ከእግሩ ስር የማይጠፋው አበረ ሻቃ ክፍል ውስጥ ከገባንም በኋላ ከዴስክ ስር ምትሮሽ እንጫወት ይል ነበረ:: የዚያን ዕለት በትረካው ይመሰጥና ጨርቅ ኳሱን የት እንዳስቀመጠ ይረሣል::

ለእኔ ብቻ በሚሰማ ለሆሳስ ድምፅ "መጽሐፍ ማንበብ ጥሩ ነገር ነው!"

"አዎን!" እለዋለሁ ከሚመስጠው ከቲቸር ትረካ መንፈሳዊ ሂደት ላይ ሳልወርድ:: "እኛ ቤት እንቅልፍ ለምኔ የሚባል መጽሐፍ አለን:: እማዬ ማታን ውስጥ ቆልፋዋለች፣ ስናድግ ስለም ትሰጠኝ አብረን እናነበዋለን"

"እሺ" በሹክሹክታ እመልሳለሁ::

ከከበደ ሚካኤል ግጥሞች የብረት ድስትና የሸክላ ድስት፣ ሁለት አፍ ያለው ወፍ፣ አዝማሪና የውሃ ሙላት፣... ይነበብልናል:: ሲያስቁን ሲፈልጉ 'የዝንጀሮ ሠርግን ይተርኩልናል::

...ነይ ትንቡሼ ገላ፣ ነይ ትንቡሼ ገላ
ለኛ ልጅ ሚስት ሁኚ፣ ትዳር እንዲሞላ
አትፈጪ፣ አትጋግሪ፣ አይጠፋ የሚበላ
ቆርጦ ይሰጥሻል የስንዴውን ዛላ
የማሩን ወለላ...

"ታዩታላችሁ ይኼንን ቀጣፊ? አያጭድ፣ አይጎለጉል!" ሲሉ ቲቸር በሳቅ እናውካካለን::

3ሲ እና 4ሲ ስንደርስ የእንግሊዘኛን ሥነ ጽሑፍ በስነ ቃል ያስተዋወቁን መምህራችን ቲቸር ጥበበ ናቸው:: 'በሬደር ዋን' ውስጥ የነበሩት ታሪኮች 'አሲባባ ኤንድ ዘ ፎርቲ ቲቨዝ'፣ "አላዲን ኤንድ ዘ ላንፕ"፣ 'ዲክ ኤንድ ሂዝ ካት'... የመሳሰሉት ተረቶች እጅግ በጣም ተወዳጆች ነበሩ:: በእነዚህ ትረካዎች በሕይወታችን ለመጀመሪያ ጊዜ በምናብ ከአገራችን ውጪ ባሕር ማዶ የሄድንባቸው የጥበብ ውጤቶች ናቸው::

'ALADDIN AND THE LAMP' በማለት ቲቸር ጥበበ ወፍራምና ጆሮ ገብ በሆነ ድምፅ አንብበው 'አላዲንና ፋኖሱ' በማለት ይተረጉሙልናል:: ማንኮሻኮሹ፡ ጫጫታው ፀጥ ይላል:: ቲቸርም ፈገግ ብለው 'Once there was a wizard, He lived in Africa, He went to China to get the lamp" በማለት ሲተረጉሙልን "አንድ በአፍሪካ ውስጥ የሚኖር ጠንቋይ ነበር:: ከዕለታቱ በአንዱ ቀን ፋኖሱን ለማግኘት ወደ ቻይና ተጓዘ::

The wizard knew that the lamp was hidden in a hole in a field. It was a very little hole. The wizard was a big man, He could not go into the hole... እያሉ ወደ ተረቱ ዓለም እያጓጉን ይዘውን ይጓዛሉ::

ቲቸር ጥበበ እልባቱ ላይ ደርሰው ከክፍላችን ይወጣሉ:: ወዲያውኑ በከርከም እየተወዳደርን የእንግሊዘኛ ቃላት መጠያየቅ እንጀምራለን::

"ዊዛርድ!" ሲሳይ ጎቢጥ ጠየቀኝ::

"በሦስት በሦስት ኩርኩም" አልኩት::

"እሺ!" ብሎ ሳይጨርስ "ጠንቋይ!" አልኩት::

አንነበሰልኝ:: የበላሁ የጠጣሁትን ያህል ቆጋሁት::

"ትጣፍጣለች!" አለ አንድ ዓይኑ እንባ አቅሮ በሕመም በተንገበገበ ድምፅ::

ስላሳዘነኝ ሁለቱን ማርኩት::

'አሁን የምጠይቅህን አትመልስም?" አለኝ ኀቢጥ::

"ጠይቀኝ' አልኩት::"

"ላምጥ?"

"ኩራዝ" አልኩ በፍጥነት::

"ፋኖስ" ሲል አበረ ሻቃ አሸመኝ::

አንነበስኩ:: ሲከረክመኝ እየቃጣ አውቆ ዘገየ:: ተሸማቅቄ ዓይኔን ጨፍኜ ጠበኩት:: ኀቢጥም ምራቁን ጣቱ ላይ ተፋና ቆጋኝ::ሁለተኛውን አሸማቀቀኝና ማረኝ::

እኔም "ልጠይቅህ ሪንግ?"

"ጂኒ"

"ቀለበት" ሲል መኩዬ ቀጫጫው ጭንቅላቱን እየፎከተ አረመው:: ሲሳይ ኀቢጥ ግን እኔ ነኝ ትክክል ሲል ተሟገተ:: በዚሁ መካከል ቲቸር አባቢያ ጥቁር መነፅራቸውን ሽቅብ ከፍ እያደረጉ ወደ ክፍል ገቡ:: ከፍተኛ ትርምስ ተፈጠረ:: መኩዬ ቀጫጫው ወደ ኋለኛው ቦታው ለመመለስ ስትወረወር፣ ኋላ የነበረው ሁሴን ጂቦ ወደ ፊት ሲወነጨፍ መካከል ላይ ባለመተያየታቸው ተጋጩ:: ስፖርተኛው ጂቦ ባለበት እንደ ብረት ቀጥ ብሎ ሲቆም መኩዬ ቀጫጫው ግን እንደ ጨርቅ ኳስ ቱር ብላ ቲቸር እግር ስር ጥቅልል አለች:: ቲቸርም ቁልቁል እያዩዋት ደረትዋ ላይ የጫማቸውን መዳፍ በእርጋታ አቆሙት::

በተወለጋገደ የእጅ ጽሑፍ 'My name is...' ብላ ጥቁር ሠሌዳው ላይ መጻፍ የጀመረችው ዘምዘም በጥድፊያ ማጥፋት ጀመረች:: እንደ ቲቸር ልተርክላችሁ እያለ የሚንተባተበው ዓለሙ ሰማይ ተገትሮ ቀረ::

ቲቸርም ያን ሲካሄድ የነበረውን ትርምስ በደንብ ዓይተውት ስለነበር በስም እየጠሩ አንበረከኩቸው:: የተቀረነው ለአክብሮት ተነስተን ስለነበር እንድንቀመጥ ፈቀዱ::

ቲቸር አባብያ ታላቅ መምህራችን ናቸው:: እስከ ስድስተኛ ክፍል ሲያስተምሩን የዓለማችንን ካርታ ለመጀመሪያ ጊዜ ያሳዩንና ያስነበቡን ተወዳጅ መምህራችን ናቸው::

እንግሊዘኛን፣ ኅብረትን፣ ሂሣብን አስተምረውናል:: በርካታ ልቦለድ መጻሕፍትን ያስተዋወቁን፣ የገሃዱንና የመጻሕፍትን ዓለም ትዕይንት የቀረፁብን ናቸው:: ካነበቡልን መጻሕፍት <u>"ፀሐይ መስፍን፣ አርሙኝ፣ ኦቴሎን፣ ተረት ተረት የመሠረት፣ የእምባ ደብዳቤዎችና</u> ሌሎችም ነበሩ::

ከቢትወደድ መኮንን እንዳልካቸው ሥራ <u>አርሙኝ</u> ከተባለው መድብል ውስጥ 'የዓይኔ አበባ፣ 'አልሞትኩም ብዬ አልዋ

ሽም' የተባሉትን በጣም እንወዳቸው ነበር:: በተለይ የ'አልሞትኩም ብዬ አልዋሸም' ዋና ገፀ ባሕርይ አቶ ተሚቼ የሀገር ፍቅርን ስሜት አሳድረውብናል::

አቶ ተሚቼ ልጆቻቸውን ከንዴንና ጋሻዬነህን አስከትለው ሲዘምቱ ይታዩናል:: ረሃባቸው፣ ጥማቸው፣ ፍልሚያቸው፣ የመጨረሻው አወዳደቃቸው መራርነት ያስለቅሰናል:: በገዛ ቤታቸው ደጅ ለማኝ ሆነው ሲመጡ ስናይ፣ በመጨረሻ ሕይወታቸውን በስቅላት ሲገላገሏት የክፍሉ ልጅ በሙሉ በእንባ እንታጠባለን::

በዚህ ወቅት ጉርምስና ቀስ በቀስ ነፍሳችን ውስጥ ማቆጥቆጥ ጀምራለች:: ልብሳችንን እንደልብ እየቀያየርን ፋሽን ባንከቱልም በራሳችን ስልት ፋሽን እንፈጥር ነበር:: በዚያኑ ጊዜ አንድ ፊልም አይቼ ወደድኩት:: አክተሩ ጀርባው ላይ "Love and Peace!" የሚል ጽሑፍ ለጥፏል:: አክተሩ ሰላማዊ ሆኖ መልዕክቷ ስለመሰጠችኝ እኔም አብነት ባሪያው ሰደሪያዬ ጃኬት ላይ እንዲጽፍልኝ አደረኩት:: ለተስፋዬ ገበሎም "Love is blind!" ብሎ ጻፈለት:: ትምህርት ቤት ማክሰኞ ዕለት ለብሰነው ሄድን:: የተማሪዎቹን ቀልብ ሳብን:: መነጋገሪያ ሆንን:: ይህ ያልተለመደ ትኩረት የመሳብ ነገር ስላልጣመኝ ከሰዓት በኋላ ለምሣ ቤቴ ሔጄ ስመለስ ሰደርያዋን አውልቄያት ወደ ትምህርት ቤት ሄድኩኝ:: ከሰዓት በኋላ ክፍላችን ውስጥ ትምህርት መሰጠቱ ቀረ:: ቲቸር ጥበበ እያነከሱ ወደ ክፍላችን ገቡ:: በጣም ተኮሳትረዋል:: "Love and Peace!" አሉ ቲቸር::

ዝም አልኩኝ:: ደንግጫለሁ::

"ተስፋዬ ዜራሞ"

"አቤት!"

"ና ውጣ!"

"Love is blind!"

የክፍል ጓደኞቻችን እየሳቁ ሞክሼዬ ላይ አፈጠጡበት::

"ተስፋዬ ሮባ!"

ደንግጦ ፀጥ አለ::

"አንተ ገበሎ፣ ና! ውጣ!" አሉ ቲቸር ጥበበ::

ተስፋዬ ሮባ ከዚያን ዕለት ጀምሮ 'ገበሎ' የቅፅል ስሙ ሆነ::

ቲቸር አባብያ ወደ ቲቸር ጥበበ ተጠግተው በለሆሳስ እነጋገሯቸው:: ተግባቡ:: መድረኩን ቲቸር አባብያ ተረከቡ:: በእንዲህ አይነት ወቅት ቀደም ብለው ቢሆን "አይ ዊል ጊቭ ዩ ዩር ኩዌንሲኩዌንስ!' ብለው ማስመሪያ ወይም ልምጭ ለማምጣት ከክፍል ይወጡ ነበር:: ዛሬ ግን ጉርምስናው እየተፈታተነን ልምጩንም፤ ማስመሪያውንም ችላ እያልነው እንደምን ገረፍ አስተውለዋል::

"ጥሩ ነው በአካል የገዘፍክ መሆን" አሉንና ቲቸር አባብያ ሲቀጥሉ "ጥሩ ነው ከሳምሶን የእጥፍ እጥፍ አድገህ መገኘት::

ይሁን እንጂ፣ የአካልን ግዝፈት በማንበብ፣ በመማር ገርተህ ሕሊናህን ከአእምሮህ ጋር አዋህደኸው ተሰጥኦና ዝንባሌህን አውቀህ መጓዝ ካልቻልክ ግን እጣህ የዳይኖሰር ይሆናል::

"ዳይኖሰር ከሚሊዮናት ዓመታት በፊት በዓለማችን ላይ የነበረ ግዙፍ እንስሳ ነበር:: የአካሉን ግዝፈት፣ ከሕሊናው ብስለት ጋር አዋህዶ መምራት ባለመቻሉ ከምድረ ገጽ ጠፋ:: እናንተም እንደሱ እንዳትጠፉ ማንነታችሁን ፈትሹ...!"

ቲቸር በኑሮአቸው ሃዘንተኛ ነበሩ:: አንድ ዓይና ናቸው:: እኝህን በጣም የምንወዳቸውንና የምናከብራቸውን አስተማሪያችንን ማነው ዓይናቸውን ያጠፋው? እንዲህ አይነቱን ነገር ለማጣራት የጊዜው ልማድ አይፈቅድልንም:: አስተዋይ ተማሪዎቻቸው፣ ጥያቄውን እያነሳን ከማብሰልሰል በስተቀር:: የቤትም ሆነ የክፍል ሥራ ሲያርሙልን አልኮል አልኮል ይሸቱን ነበር:: ሽታውን ለማጥፋት ማስቲካ ቢያኝኩም ሁሌ በመጎንጨታቸው ጠረኑን ለምደነዋል:: እጅም ያጥራቸው ስለነበረ ተጨማሪ ገቢ ለማግኘት ከትምህርት ቤታችን ፊት ለፊት በሚገኝ ሀብታም ሰውዬ ቤት ልጆች ያስተምሩ ነበር::

ከብዙ ዓመታት በኋላ ጆን ኤፍ ኬኔዲ "አገሬ ለእኔ ምን ታደርግልኛለች? ሳይሆን፣ እኔ ለአገሬ ምን አደርግላታለሁ እንበል!" ያለውን ሳነብ "ልክ እንደ ቲቸር አባብያ!" ነበር ያልኩት::

ጥናት

"አንዱን ከሌላው አናበላልጥም"
ቅዱስ ቁርአን

ዘምዘም በቃልዋ መሰረት የሐዲስ ዓለማየሁን *ተረት ተረት የመሠረት*፣ የሻንበል አፈወርቅ ዮሐንስን *ችግረኞች*፣ *ዛዲግ ወይም ዕድል* የተባሉ ትርጉም መጻሕፍት እና የብላቴን ጌታ ኅሩይን *ማህደረ ብርሃን ሀገረ ጃፓን*ን አምጥታልኝ በትጋት ማንበብ ጀምሬያለሁ:: በሆድ ማንበብ ስለማልችልበት እየተለማመድኩ ነው:: ቲቸር መስፍን ናቸው ይህን ችግሬን አይተው ዘዴውን ያስተማሩኝ:: ይህንኑ ልምምዴን ቤታችን ውስጥ ሳካሂድ አባቴ፣ "ጋሼ! ለእኛም አንብብልን፤ እንስማህ?"

"በሆዴ ማንበብ እየተለማመድኩ ነው::"

አንድ ነውር ነገር እንደሰማ ግር ብሎት "እንዴ? ሆድ መቼ ሥራ ፈታና ማንበብ ይማራል? መጽሐፍ የታተመው የሚ

ያወቁት ለማያውቁ እንዲያነቡ ነው:: በሆድ ማንበብ ብሎ ነገር ከየት መጣ?" ሲለኝ፤ ከተለያየ አቅጣጫ ጎረቤቶቻችን ወደ እኛ ቤት መግባት ጀመሩ:: እማማ አመለወርቅ የዚያን ዕለት ያስፈ ጨቅትን በርበሬና ሽሮ እማዬ እንድትቀምስላቸው በሳህንና በኩባያ ይዘው ወደ ቤት ገቡ:: "እትዬ እንኩ እስኪ::"

እማዬ ተቀበለቻቸው::

"እንደምን ዋላችሁ?" እማማ ዱምቡሎ ናቸው::

"ዛሬር ይመስገን" መለሰ ቤተኛው::

የእኔና የአባቴ ጨዋታ እዚህ ላይ ቆመ::

"ዱምቡልዬ፣ መጣሽ?" አባቴ እማማ ዱምቡሎን በማየቱ ተደስቷል::

"መጣሁልህ አንተ ጋንደያ ዶርዜ፤ መቼም እንዳላገጥክብኝ አትቀር!"

"ምን ላርግ? ወድጄ አይደለም:: አንቺን ሳይሽ አንድ ሐሙስ ብቻ የቀረሽ ትመስይኛለሽ::"

"ተው እባክህን! እግረ ሰላላ ይሞታል ሲባል እግረ ደንዳና ይሞታል::"

"ተረቱንማ ታውቂበታለሽ::"

"ሸማ ተበድሬህ ለለባሹ ሸጬ ለአንድ ልጄ ቀለብ መሸመቻ እንዳገኝ ብሯሯጥ አንተ በቅጥነቴ ታሚርትብኛለህ?"

"ምን ላርግ? ተበድረሽ ወስደሽ ሳትከፍይ ሙትት ብትይ የማን ያለህ እላለሁ?"

"አንተ አጋሰስ ዶርዜ አትተወኝም?" ሲሉ እማማ ዱምቡሎ እኔ ተናደድኩኝ:: እሳቸው ፊት እንዳልናገር ትልቅ ሰው ስለ ምፈራ ነው እንጂ ዶርዜ ብለው ደጋግመው መሳደባቸው አበሳጭቶኛል::

"በል እንካ ገንዘብህን:: ሌላ ሸማ ስጠኝና ሸጬ አንድ ልጄን አጉርሼ ልደር:: አሁን 'ኮምፕሌት' ቀሚስና ነጠላ ስጠኝ" አሉና በመጀመሪያ የወሰዱትን ጋቢ ሂሳብ ስድስት ብር ቆጥረው ሰጡት::

እየተቀበለ "እሺ እሰጥሻለሁ:: ግን መኪና መንገድ ስትሻገሪ ዝም ብለሽ ደፋ ደፋ አትበይ፤ ግራና ቀኝ እይ" እያላቸው አባቴ ከተቀመጠበት ሳጥን ውስጥ ካሉት አንዱን ኮምፕሌት ልብስ አውጥቶ ሰጣቸው::

እማማ ዱምቡሎ ቸኩለው ስለነበር የሰጣቸውን በፍጥነት ተቀብለው አገላብጠው አይተው ዋጋ ተስማምተው ከቤታችን ወጥተው ሄዱ::

እማማ ዱምቡሎ ቀጭን ረጅም ናቸው:: ዘሩ የሚባል አንድ ልጅ አላቸው:: መጎርመስ ስንጀምር ልጃቸው ዘሩ በውትድርና ዘምቶ እንደወጣ ቀረ:: በልጃቸው ሐዘንም፣ በኑሮም ጫና ከዕለታቱ በአንዱ ቀን ታመው መሞታቸው ተሰማ:: አባቴ

አዘነ:: ተከዝ ብሎ አብሰለሰለና "ነብሷን ይማረው፤ ምንም ዕዳ የለባትም::"

"ለምን ዶርዜ ሲሉህ ዝም ትላቸዋለህ?" አልኩት ቆጣ ብዬ:: እማማ ዱምቡሎ የዚያን ዕለት ከቤታችን ወጣ እንዳሉ አባቴም ከትከት ብሎ ስቆ "ምን አለበት ዶርዜ ቢሉኝ? አለ፤ ከጋሞ ዘሮች ዶርዜ አንዷ እንጂ ስድብ እኮ አይደለም:: እኒህ እትዬ አመለወርቅ የሸዋ አማራ ናቸው:: አንቺ አማራ ብላቸው ሰደብኳቸው ማለት ነው?"

እማማ አመለወርቅም እማዬም ሳቁ::

"ተመልከት አንድ ፊደል ሳንቆጥር የምንሠራውን ጥበብ፤ የምንሸምነውን ሸማ:: ይህ ችሎታ በብዛት ለእኛ ዘር ተመርጦ የተሰጠ እውቀት ነው:: ጃንሆይ ድፍን የአፍሪካ መሪዎችን አዲስ አበባ ሲጋብዙ የእኛን ሸማ መልበስ አማራቸው:: ድፍን የጋሞን ልጅ ሰብስበው 'የእኔን መልክ በጥበብ አንሱልኝ፤ የአፍሪካ ካርታንም ጨምሩበት' አሉ:: እኛም የአፍሪካ አንድነት ድርጅት የሚል ጽሑፍ ጨምረን በጥበብ ለቀምንላቸው:: ማነው የሠራው ቢባል፣ እኛ ዶርዜዎች ነን::

"ድፍን ኢትዮጵያ ሁሉም እንደየችሎታው በመሥራት እንግዶቹን ደስ አሰኘን:: አገራችንን በድፍን ዓለም አስጠራን:: መቼም የመሪዎቹ ሚስቶች ጉትቻም ቀለበትም ሃብልም መፈለጋቸው አይቀርም:: ያንን የሠራው ማነው? ከትግሬ አገር የመጡ የአክሱም ልጆች..." አለና ቀና ሲል ባሻ ሐረሩን በመስኮት ሲያልፉ አያቸው:: "እነሱም!" አለ በከንፈሩ ወደ ባሻ ሐረሩ እየጠቆመኝ:: ኃይለኛ ስለሆኑ አፍ አውጥቶ አይናገር እንጂ እንደሚፈራቸው አውቃለሁ:: "እነሱም ወታደሮቹ ፀጥታውን ያስከብራሉ:: አምባጓሮ የሚፈጥረውን እያንቆራጠጡ ልክ እያገቡትና ሰላም ያሰፍናሉ:: አገር የቆመው በሁሉም ዘር ድጋፍና የጋራ ጥረት ነው:: ንጉሡ ትዕዛዝ መስጠት ብቻ ነው ሥራቸው:: አድርገናል! ፈቅደናል! ይላሉ ጃንሆይ::"

"በቀደም ጠጅ ቤት በግጥም የሰደበህ ሰውዬስ?" አልኩት እየተቆጨሁ::

"እ! 'አሁን ኑሮ ነው ወይ የሸማኔ ኑሮ?
ግማሽ አካላቱ በጉርጓድ ተቀብሮ?' ያለኝን? ታዲያ አንዱ ልባም አንጎል ያለው ሰውዬ የመለሱትን ለካ አልነገርኩህም::

'ሸማኔማ ሸማኔማ ሸማኔ ባይኖር
ይህ ጋንድያ ቁጥህን ማን ያለብሰው ነበር?'

አለ:: ጠጪው ሁሉ በዘፈኛው ሳቀበት:: እኔም ስሙኒ አውጥቼ ሁለት ብርሌ ጠጅ ጋበዝኩት:: እንዲህ አይነት አውደ ልዳይ ሥራ ፈቶችን ስትሰማ ጆሮህን አትክፈትላቸው::"

"እውነት እኮ ነው! ሸማኔ ባይኖር የአዳምም ሆነ የሔዋን ዘር እርቃኑን በኖረ ነበር!" አሉ እማማ አመለወርቅ ተገርመው::

"አገራችን ከሁሉም ብልጫ ያለው ወታደር ነው ትላለች እንጂ ጃንሆይ ማክበር የነበረባቸው ሸማኔን፣ አስተማሪንና ገበሬን ነበር:: ሸማኔ አገር ያለብሳል፣ አስተማሪ ያስተምራል፣ ገበሬ ባይኖር ግን ምን እንበላ ነበር? ይህ አፈኛ ሁሉ ጉዱ ይፈላ ነበር! ፈረንጅም ፋብሪካ ሠርቶ ካኪውን፣ ሱፉን ምናምኑን መሸመን የጀመረው ከእኛ ከሸማኔዎቹ በጋኔን ስቦ በወሰደው ብልሃት ነው::"

"እንዴት ጋኔንን?" ጠየኩኝ::

"አዬ ጋሸዬ፣ የጋኔንን፣ የጋንጩርን፣ የጂኒን ጥበብ ለመረዳት አይቻልም:: ይህንን የሚያውቁት አባ ዘለቀ ናቸው" ሲል ቤተኛው በሳቅ አውካካ::

አባቴ ነሸጥ አድርጎታል:: በአደገበት ባህል መሠረት ጮክ ብሎ ያወጋን ጀመር:: በባህሉ ድምፅን ዝቅ አድርጉ ማውራት ከመዋሸት ጋር ስለሚያያዝ ምን ጊዜም የጋሞ ማኀበረሰብ አባል ሲያወራ ጮክ ብሎ ነው:: አሁንም አባቴ አርቡን ሰብሰብ አድርጉ ያመነበትን እውነት ያጫውተኝ ጀመር:: «ይሔ የሚሆነው ከብዙ መቶ ዓመታት በፊት ነው:: በአሁኑ ጊዜ በሥልጣኔ በድፍን ዓለም የታወቁት እንግሊዝና አሜሪካን የሚባሉ አገሮች አይደሉ? አሜሪካ የሰው ልጅን ለመጀመሪያ ጊዜ በአየር ጨረቃ ላይ ልካለች:: ከነምልክቱ ከጨረቃ ላይ ያመጡትን ድንጋይ ለጃንሆይ አሳይተዋል:: አሜሪካኖቹና እንግሊዞቹ እዚህ ብልህት ላይ ለመድረስ በየአገሩ እየዞሩ የተለዩ ጥበቦችን ይማራሉ:: ቱሪስት ይባላሉ እነዚህ ፈረንጆች::

«ቱሪስት» አልኩ በሆዴ::

«እነዚህ ቱሪስቶች እኛ አገር መጥተው አክሱምና ላሊበላን ሲመለከቱ የሕንፃዎቹ አሠራሮች፣ ጥበባትን ሲያዩ ልክ ጠጅ እንደጠጣ ሁሉ አሰከራቸው:: ከዚያም በምስጢር እሺ ያለውን በሙድ፤ እጅ መንሻ እየሰጡ ዳጉስ ያለ ቀለብ እየቀረጡ ባዞር ማዶ አሻገሩት:: እምቢ ያለውን ደሞ ባሰከተሉት ፈንጋይ ጠልፈው ጥለው በጉማሬ እየለበለቡ በእንገቱም ሠንሠለት አስገብተው አጋዙት:: በዚህም መዘዝ እኛ አዋቂዎቻችንን አጥተን ጉጆ ቤት ውስጥ ቀረን:: እነሱ በሕንፃ ላይ ሕንፃ ገነቡ::»

«ጋንጩር ነው ይኼን የሚያደርገው?» አልኩ::

«ጋሼ አትሞኝ እንጂ ጋንጩር ሲሉህ ቀንዳሙ ሰይጣን ነው የሚታይህ? ፀሐይ የመሰለ ነጭ ይሆናል:: ብሩን በቦርሳው አጭቆ ነው የሚመጣው:: ለሆዱ ያደረ ጥቁር ሁሉ ይከተለዋል:: በዚህም በድፍን ዓለም የፈለጓቸውን ሰዎች ሰብስበው ወደ አገራቸው በመውሰድ በሕንፃ ላይ ሕንፃ ይገነባሉ::»

«ለአንተ ማን ነገረህ?» ተገርሜ ጠየቅኩት::

«አንድ አዋቂ ቂም ነገረኛ እንድ ቀን ጠጅ እየጠጣን ስናወጋ አጫውቶኛል» ሲል አባቴ ቤቱ ውስጥ ሳቁ ከስሞ ቁጭት ተቀጣጠለ::

«አባባ ጃንሆይ ዝም አሉ?» አልኩ እንደተቆጨሁ::

«እናቱ ጃንሆይ ሺ ጦር ነው የሚቀልቡት:: የመንግሥት ሠራተኛ ደመወዝ አለ:: በዚያ ላይ ጡረተኛው:: ለዚህ ሁሉ ቁና ሙሉ ብር አሜሪካኖቹ ሲቆጥሩላቸው ጭጭ ምጭጭ ያላሉ እንጂ ትንፍሽም አይሉ:: ምንስ አፍ አላቸው፟ ልጄ ንጉሥ መሆን ፍርጃ ነው:: ስዳ ነው» አለ አባቴ በሀዘት::

የቁጭት ድባብ ቤቱን ሞላው::

«ወይ ጉድ ለካ እንዲህ ነው?» ይባባሉ ጀመር::

«ስውዬው ኮሌጅ የተማረ ነው?» ጠየኩት:: እንዲሁ አይነት ምስጢር የቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ብዙ ያውቃሉ::

«በደንብ ሣይንስና ሕይወት በቅጡ ያጠናቀቀ:: አራቱን መደብ ሂሳብ አሳምሮ የሚችል ነው:: የሚያሳዝነው ጓደኞቹ ተመቅኝተውት በሚበላበት ውስጥ ምናምን ብን አደረጉበት:: ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እህል አስጠላው መጠጣት ወደደ:: አሁን ኃደም በሚልበት እንኳን ብርሌ ጨብጦ ነው»

እማማ አመለወርቅና እማዬ «እፈር ልሁን! አፈር ልሁን!» እያሉ ደረታቸውን ደቁ::

እኔም ቆዘምኩ::

ሳይንቲስቱ ጎቢጥ ኒውክሌር ቦንቡን የመሥራቱን ጉዳይ እውን ለማድረግ ቆርጦ ተነስቶአል:: ይህን ሃሳብ በውስጡ ስር እንዲሰድ ያደረገው መጀመሪያ ግርማ ቢጩ ነው:: በመቀጠል አባቱ ናቸው:: የክብር ዘበኛ መኰሪያ ግምጃ ቤት በልደረባ ስለሆኑ፣ ግምጃ ቤት ውስጥ ያሉትን መኰሪያዎች ስንቀ ሲያደርስላቸው ሲሔድ ጉብኝቷቸዋል:: በዚያ አጋጣሚ ሲጨዋወቱ ግሊያን የወረረን እነዚህ መኰሪያዎች ስላልነበሩን ነው:: ስለኒውክሌር ቦንቡ አንስቶባቸው «እናንተ ትምህርታችሁን ስትጨርሱ ትደርሱበታላችሁ» ብለውታል:: እሱ ግን ጥናትና ምርምሩን ከወዲሁ ጀምሯል:: መንገድ ላይ ያገኘውን ቆርቆሮ ብረታ ብረት ወይም ሽቦ እያመጣ እኛ ጓሮ ያጠራቅማል:: አንዳንዴ ችስታ ሆኖ ሲኒማ መግቢያ ሲያጣና ቆርቆሮ ያለው እኛ ሰፈር ሲመጣ ጉቢጥን እየዋለሁ:: ሃሳቤ ከዕይታዬ ገብቶት «በምንም ተአምር አልሸጠውም» ይለኛል::

ትምህርቱን በአግባቡ ያጠናል:: እኔም አማካሪው ስለሆንኩኝ አብሬው በትጋት ማጥናት ጀምሬአለሁ:: በሕይወቱም ለመጀመሪያ ጊዜ በክፍል ውስጥ ቱስት አስር ከአስር አግኝቼ ተጨብጭቦልኛል:: ስለኒውክሌር ቦምብ ምስጢር በቅጡ ለመረዳት ሌላው አጋራችን ያደረግነው ግርማ ቢጩን ነው:: ሁሌም የቤት ሥራችንን ሠርተን እንዳጠናቀቅን ጨለማው ዓይን ያዘ ሲያደርግ 'ገደል ግቡ' ጠጅ ቤት እየሔድን ግርማን እንቀበለዋለን:: ግርማም ልዩ ልዩ ደስ የሚሉ ጨዋታዎች እያጫወተን ወደ ሰፈር እንመለሳለን::

ግርማን ተቀብለን ወደ ሰፈር ስንመለስ «ወንድሞቼ ጉንዳንና ስካራም መንገዱን በምንም ተአምር መሳት የለበትም:: ስካራምም ወደ

ቤቱ ሲሔድ ምን ያህል ጉድጓዶች እንደሚያጋጥሙት፣ ምን መሰናክል እንደሚገጥመው ካላወቀ መሰበር ይመጣል:: አሁን ግን እናንተ ከኔ ጋር ስለሆናችሁ መሬት መሬቱን ማየቱን ትቼ ከዋክብቱን ላድንቃቸው እስቲ::» አለና ቆም ብሉ ሲጋራውን ለኩስ ሆጨጭ ብለው በሰማዩ ላይ የወጡ ከዋክብት ላይ አፈጠጠ:: ጥቂት ከጠበቅነው በኋላ ወደምንፈልገው ወግ መራነው::

ስለ ኒውክሌር ቦምብ አፈጣጠር አንስተንበት፣ «ሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች ስትሆኑ ሁሉም ነገር ቀልሎ ይታያችኋል:: ሁሉንም ትምህርት በእንግሊዘኛ ስለምትማሩ የኬሚስትሪና ፊዚክስ ዕውቀታችሁ ጉልብቶ በሒሳብ ትምህርት ረቀቅ ስትሉ ምስጢሩ ላይ ልትደርሱበት ትችላላችሁ:: አሁን ግን የሣይንስ 'ኖሌጃችሁን ዴቨሎፕ' ለማድረግ የሻምበል አፈወርቅ ዮሐንስን የሬዲዮ ፕሮግራም ተከታተሉ:: አሪፍ 'ኖሌጅ' ስለ ሣይንስና ሕይወት ይሰጡአችኋል» ሲል በየጊዜው የቤት ሥራችንን ያበፋዋል:: እኛም ሳንታክት ጥረታችንን እንቀጥላለን::

ይህ ፍተሻችን በዚያ የጨቅላነት ጊዜ አንዱን የዓለም ምስጢር ጫፍ ያዝን ስንል እየተተረተረ ወደሌላው ምስጢር ይዞን ጅው እያለ ሁሉም ነገር ይወሳሰብብን ነበር:: ዛሬም አባቴ የነገረኝን ታላቅ ምስጢር ግርማን ጠይቄ ለመረዳት ወሰኛለሁ:: ይኼን ሃሳብ ሳውጠነጥን አባቴ የወጉን ማሳረጊያ አከለበት::

«የሚገርመው» አለ አባቴ፣ ከቁዘማችን ነቃ ብለን ማድመጥ ጀመርን:: «አሁን አሜሪካንና እንግሊዝ አገር የሚገኙት ከየአሩ ተግዘው ባሪያ የሆኑት ወገኖቻችን ብቻ ሳይሆን ከሌላው ዓለም የተሰባሰቡት የራሳቸውን ቋንቋ ረስተውት የሚነጋገሩት በፈረንጅ አፍ ነው አሉ:: የሚገርመው ግን የኛዎቹ አበሾች ግን ሰቀብ መጠጣቱንና ሰድር መጣሉን አሁንም አልረሱትም» ሲለን በሳቅ አውካካን::

«የዘሬን ብተው ያንዘርዝረኝ' እንደሚባለው መሆኑ ነዋ:: እውነ

ታቸውን ነው» አሉ እማማ አመለወርቅ::

ከትንሽ ሀጥታ በኋላ፣ "ለሁላችንም አንብብልን እስኪ!?" አለኝ

አባቴ::

የሚሉኝን እየሰማሁ ትምህርት ቤት ከህብረት ትምህርት መጽሐፌ ላይ ስዬ ያመጣሁትን የኢትዮጵያን ካርታ ከደብተሬ ውስጥ አወጣሁ:: ግርግዳ ላይ ከመለጠፌ በፊት ለአባቴ "ይኸ ውልህ የኢትዮጵያ ካርታ::"

ተቀበለኝና ተመለከተው:: በአድናቆት ፈዞ አየና "ስማ

ቸውን ጽፈህበታል የጠቅላይ ግዛቶቹን?"

"አዎን!"

"ይኼ ማነው?"

"ከፋ ጂማ::"

"ይኼስ?"

"ኢሊባቡር ጐሬ::"

"ይህችስ?"

"አሩሲ አሰላ::"

እየተደነቀ ፎክ ብሎ "ይኼስ?"

"በጌምድር ጎንደር::"

እንደገና በጣቱ ጠቆመኝ::

"ኤርትራ አሥመራ::"

"ጋሞጎፋ የታለ?"

"ይኼ አረንጓዴው ነዋ:: የህብረት ትምህርት መምህራችን ቲቸር እባብያ ላይ ምን ይላል መሰለህ? በአሁኑ ጊዜ በደን ከተሸፈኑት የአገራችን ጠቅላይ ግዛቶች መካከል አንደኛው ጋሞጎፋ ነው:: ለዚህ ነው አረንጓዴ የቀባሁት::"

በጣም አዘንና "አየህ፣ ስላላስተማሩን ማይሞች ስለሆንን ነው በደን የተከበብነው:: ያ ደን ለስንት ታላላቅ ጥበቦች በሆነ ነበር:: ያሳዝናል:: ብቻ በርትተህ ተማር፣ ሄደን ልማት የምን ጀምረው እኔና አንተ ነን!"

"እሺ::"

የኢትዮጵያን ካርታ በፍቅር አያትና "ነሽ! እዚህ ፊት ለፊቴ ስቀለው:: እንዴት ደስ ይላል! ሁልቀን እየጠየኩህ እኔም አጠናዋለሁ:: አሁን ገና እውነት አስተማሩህ!"

ይህ ካርታ በቤተሰቡ ዘንድ በጣም ተወዳጅ ሆነ:: ከአባቴ ጋር በሌላ ቀን ተጣላንና ላናይደው ከግርግዳው ላይ ካርታውን አነሳሁት:: አባቴም ተዝናንቶ ከውጪ ሲመጣ ካርታውን ከግርግዳ ላይ አጣውና ቤቱ ውስጥ ከፍተኛ ፀብ ተነሳ:: በብዙ ድርድር ከደበቅኩበት አምጥቼ እነበረበት መለስኩና እርቀ ሰላም ወረደ::

የዚያን ዕለት በትምህርት ላይ የተባባልነው አሁንም ትውስ ይለኛል::

"ኧረ ሁልቀንም እውነት ነው እሚያስተምሩን::"

"አንተ እመናቸው እንጂ እኔ ግን አላምናቸውም::"

"ለምን? ምን ውሸት አገኘህበት?"

"አንድ ጊዜ ስንጫዋወት መሬት ድብልብል ነች አላልከኝም? ሌላ ጊዜ ደሞ የዓለም ሦስቱ እጅ ውሃ ነው፣ አንዱ እጅ ደግሞ በመሬት የተሸፈነ ነው አላልከኝም?"

"ብዬሃለሁ:: እውነት እኮ ነው!"

"እኔ ግን አላምናቸውም:: የሚያስተምሩህ የሚፈትኑህ እነርሱ ስለሆኑ አስተማሪዎችን እመናቸው:: በሆድህ ግን ብትጠረጥራቸው ጥሩ ነው::"

"ለምን?"

"ምን ለምን ትላለህ? መሬት ድብልብል ከሆነች እኔ እንደ ምገምተው ስንሄድ ተንጋደን መሆን ነበረበት:: እኔ ወዳንተ ስመጣ ዳገት ሲሆንብኝ ሲገባ፤ አንተ ወደእኔ ስትመጣ ቁልቁለት መሆን አለበት:: እንደምታየው ሁሉም ነገር ጠፍጣፋ ነው:: በርግጥ አንተ ብዙ ቦታ ሄደህ አታውቅም፤ ነገር ግን ሄደህ ብታየው ብዙ ቦታ ጠፍጣፋ ነው:: ለምሳሌ መርካቶ ሄደሃል:: መርካቶ ጠፍጣፋ አይደለም?"

"ነው::"

"እኔ ደግሞ ከዚህ እስከ ጋሞጎፋ ተጉዣለሁ:: እኛ አገር አካባቢ ትንሽ ዳገታማ ይሆናል:: ታዲያ ከየት አምጥተው ነው? እነዚህ አስተማሪዎች ዓለም ክብ ነች እሚሉት::"

እኔም ተጠራጠርኩ:: አስተማሪዎቼን መጠርጠሩን ግን ኩነኔ እንደመግባት ቆጠርኩት:: "የውሃውስ?" አልኩት::

"እርሱም ውሸት እንደሆነ በመሐላ ላረጋግጥልህ እችላለሁ:: ድፍን አዲስ አበባን በደንብ አውቃዋለሁ:: ከአባ ኮራን ሰፈር እስከ ደጃች ውቤ፣ ከእንጦጦ ተራራ እስከ ኀፈርሳ፣ እረ በከንቱ ብትል፣ ዶሮ ማነቂያ ብትል፣ በጠቅላላው ልጅ ሆኜ የቦረቅኩብት ነው:: አንድም ባሕር የለም:: ጋሞጎፋ ድረስ ስጓዝ ከሰማይ የገጠመ ባሕር አላየሁም:: ታዲያ ከየት መጥቶ ነው ዓለም ሦስት እጁ ውሃ እሚሆነው::"

"ወደ ኤርትራ እኮ ቀይ ባሕር አለ" አልኩት:: እኔም እየተ ጠራጠርኩ ካርታው ላይ ጠቆምኩት::

"በርግጥ ባሕሩ አለ:: ካርታው ላይ አየዋለሁ:: እሱኮ ከዚህ ብትዘል ማዶ የምትሻገረው መሬት ይሆናል" አለ፣ ከኢትዮጵያ ድንበር ሳዑዲ አረብያ በዝላይ መሻገር እንደሚችል ሲያስረዳኝ::

ስለቀይ ባህር መምህሮቼ የነገሩን ምንም ነገር ስለሌለ፣ ከማዶም ያለውን አገር ስለማላውቀው፣ ያባቴን ጥርጣሬና እምነት ወደመቀበሉ አደላሁ::

"ግን! ግን!" አለ ትንሽ በተመስጦ ሲተክዝ ቆይቶ "እኔ እን ድንጫዋወት እንጂ የምነግርህ ሁሉ የመሰለኝን ነው:: አስተማሪዎችህ ግን የመረመሩትን ከመጽሐፍ ያጠኑትን ነው:: አንተ እምትገዘው በእነርሱ ጎዳና ስለሆነ የእኔን አስተሳሰብ ተወው:: ግን አስተውለው አዙረህ ለማየትም ሞክር:: ከዚያማ ፍርዱን ላንተ እተዋለሁ:: በቆይታ ምራቅህን ስትውጥ ከሁለት አንዳችን ላይ ትበይናለህ:: የእኔን ዋና ጭንቀት ልንገርህ:: እኔ አሁን ገን ዘብ አጠራቅሜአለሁ:: አንዳንድ ሰዎች ሲመክሩኝ እዚህ ጎፋ ሰፈር መሬት አንድ ካሬ ሜትሩን ሃምሣ ሣንቲም ገዝቼ ቤት እንድሠራ ይፈልጋሉ:: እኔ ግን ምኔ ሞኝ ነው? ጎፋ ሠፈር መሬት ገዝቼ ከጅብ ጋር የምጋፋው! አንተ ብቻ ተምረህ እወቅልኝ:: አገራችን ጋሞጎፋ ሄደን አብረን እናለማለን::"

መሬት ፀሐይን እንደምትዞርና ቀንና ሌሊትም የሚፈጠረው በዚህ ፍርርቆሽ እንደሆነ ሳወራላቸው መጀመሪያ ተገረሙ:: ከዚያም ሁሉም የኮረኮሩአቸውን ያህል ሳቁብኝ::

ቱማ "እንደምን አደራችሁ?" እያለ ወደቤት ገባ::

ቱማ መጽሐፍ እንጠልጥዬ ባየኝ ቁጥር አንብብልኝ ከሚሉኝ ደንበኞቼ አንዱ ነው:: ዛሬም እንዳነብለት እንደ ሚጠይቀኝ ገምቼአለሁ:: 'ሞት ሁሉንም እኩል ያደርጋል' በሚል ርዕስ የተጻፈው የከበደ ሚካኤል ግጥም በጣም ይመስጠዋል:: ግጥሞቹን

<u>*ከታሪክና ምሳሌ*</u> ውስጥ ደጋግሜ በማንበቤ ቁቃሌ እምወጣበት ደረጃ ላይ ደርሻለሁ:: ለደንቡ ያክል መጽሐፍዋን መግለጤ ግን የማይቀር ነው::

ዛሬ ግን ሌላ ትኩረቱን የሳበ ጉዳይ ስለገጠመው "እረ ጋሼ፣ ዛሬ ጉድ አይቼ መጣሁ" አለ ቱማ::

"ምን ተፈጠረ?" አባቴ ተገርሞ መሸመኑን ገታ አድርጎ ጠየቀ::

"ተማሪዎቹ ጉድ አፍልተዋል! መሬት ለአራሹ! እያሉ እየ ጨፈሩ ሲወጡ ፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ ደረሰና ምድራቱን ቁና አደ ረጋት:: እኔም እግሬ አውጪኝ ብዬ እየሮጥኩ እዚህ ደረስኩ::"

"መረበሽ ጀመሩ?" አሉ እማማ አመለወርቅ::

"እንድ የሚያውቁት እውነት አለ ማለት ነው:: እውነታቸ ውን ነው መሬት ያራሹ መሆን አለበት" አለ አባቴ::

ጨዋታቸው ርስት፣ ጉልት፣ አፅመርስት፣ ጭሰኛ፣ ባላባት ነቀሉን እያሉ በማይገቡኝ ቃላት ማውጋት ጀመሩ:: አትክልት ተተክሎ ሲነቀል አይቻለሁ:: ሰው ግን እንዴት ከተተከለበት ይነ ቀላል? ብዬ አሰብኩ:: "ዜራሞ፣ ሰው እናንተ አገር ይተከላል እንዴ?"

ሁሉም በሳቅ ፈነዱ:: ነገሩ የበለጠ ጠጠረብኝ:: "ምን እሚያስቅ ነገር አለ?" ጠየቅኩኝ::

አባቴም ሳቁን እንደጨረሰ "የኔ ውሪ፣ እንዲህ አይነት ጉዳይ ላንተ ወገግ ብሎ የሚታይህ ስታድግ ነው:: ምናልባትም ልባም ከሆንክ አስራሁለት ክፍልን ስትጨርስ:: ለማንኛውም አት ጨነቅ:: ይህ ለጊዜው ያንተ ጉዳይ አይደለም:: አንተ ብቻ በር ትተህ ትምህርትህን ተማር:: ትምህርት ብርሃን ነው:: የማታ ውቀውን ነገር ለማወቅ ከፈለክ ሁሌም መጻሕፍት ማንበብ እንዳለ ብህ በቀደም ዕለት ቲቸር ጥበበ ነገሩኝ ብለኸኝ አልነበር? እኔም ዓለምን ሁሉ እንድታውቅ መጽሐፍ እየገዛሁ እመጣልሃለሁ:: ታነ ብልኛለህ:: ሁሉም ነገር መጻሕፍት ውስጥ አለ::"

"የፉንጋዬ ድምፅ ግን ትንሽ አልቀጠነም?" አለ ቱማ::

"ምንም አይደለም፣ ሲያድግ ይወፍራል:: ማታ ደግሞ ርግብ ጠጅ ቤት ይገቢህ ሄጄ አሳምነው ገብረወልድ እንዴት እንደሚያነብ በቴሌቪዥን አሳይሃለሁ:: ጎበዝ ጋዜጠኛ ነው:: በዓለም እሚወዳደረው የለም:: አንድ ጊዜ ግርማዊ ጃንሆይ ልደታቸውን ሲያከብሩ ሲጠይቃቸው 'ግርማዊ ጃንሆይ፣ እርሶ የነገሥታት ዘር የለብዎትም እንዴት ንጉሠ ነገሥት ሊሆኑ ቻሉ?' አላቸው::"

"አሄሄ! 'አይጥ ለሞቷ የድመት አፍንጫ ታሸታለች' ማለት ይኼኔ ነው" አሉ እማማ አመለወርቅ::

"የተማረ በድፍረት ሳይሆን በጥበብ ነው መርታት ያለበት" አለች እማዬ::

"አይ ወንድሜን! ተቀጭ ሲለው ነው" አለ ቱማ::

"ከዚያ ወዲህ ንጉሡ ጠሉት:: ገሰጡት:: የወደፊቱን አምላክ ያሳምርለት::"

"ቆይ! ቆይ! ሌላም ያላቸው አለ፤ ላጫውትህ:: ሙቼም የአሳምነው ድምጥ ማማር! 'ግርማዊ ሆይ፣ እዘውትረው እሚ መገቡት ምንድነው?' ቢላቸው አጅሬ ብልጥ አይደሉ 'ጥራጥሬ እንወዳለን' አሉታ!"

"ወዴት? ወዴት? ጮማና ጠጁን ማን ከልክሏቸው?" አለ ቱማ እየሳቀ "ጥራጥሬውን ለእኛ ይተውልን::"

"ፉንጋዬ፣ በል ብርር ብለህ እነሪታሽን ቡና ጥራልኝ" አለ ችኝ እማዬ::

እንደ ወፍ ቱር አልኩ::

ከሰሞኑ ለሰፈር ልጆች ባሕርዬ ተለውጦባቸዋል:: ለምን እግሬን ሰብስብ እንዳደረኩ ምሥጢሩ ስላልተገለፀላቸው እማዬ ልካኝ ቡና ልጠራ ስወጣ *"ገርጋጅ! ገርጋጅ!" ብለው ለከፉኝ::

ፀጥ ብያቸው አልፌ፤ ቡናውን ጎረቤት ጠርቼ ተመለ ስኩኝ:: አሁንም ደገሙኝ:: 'እጀወርቅ' ጓደኞቼን መርካቶ ውስጥ የሚያሸቅሉት እብነት ባሪያውና ደረጀ ናቸው:: መርካቶ ውስጥ እንዱ ሻይ ቤት ቁጭ ብለው እየበሉና እየጠጡ መጽሐፍ ሆነ መጽ ሔት እያነበቡ ይጠብቁአቸዋል:: 'እጀወርቆቹ' ከአንደ *ገርጋጅ ጋር ገበያው ውስጥ ይሰማራሉ:: አንድ ሱቅ ውስጥ ሰዎች ሲገበያዩ ዘው ብለው ይገባሉ:: 'እጀ ወርቁ' የአንዱን ተገበያይ ኪስ ሲፈትሽ ገርጋጁ ከኋላ ማንም እልፎ ሂያጅ እንዳያየው ይከልለውና ከፊት ባለሱቁን ልዩ ልዩ ዕቃ በመጠየቅ በመከራከር ትኩረቱን እሱ ላይ እንዲያደርግ ያደርጋል:: የሚሰረቀው ሰው በዚህ መካከል ካልባነነ፤ 'እጀ ወርቁ'ና ገርጋጁ ተግባራቸውን ለማከናወን የደቂቃዎች ጊዜ ይበቃቸዋል::

ሰሞኑን እኔም ዘነጥ ብዬ የፀባይ ለውጥ የማሳየቴ ምሥ ጢር ግር ስላላቸው ገርጋጅ ሆነህ ነው የዘነጥከብን እንጂ ምን አግኝተህ ነው የተወጣጠርከብን?' ማለታቸው እንደሆን ገብቶ ኛል:: ምንም ሳልል ወደ ቤት ተመለስኩኝ::

ጐረቤቶቻችንን ቡና ጠርቼ ስመለስ ሁለት በሸማ ሥራ ለመ ቀጠር የመጡ ሸማኔዎች ከአባቴ ጋር ያወጋሉ:: ለጥቂት ደቂቃ በጋሞኛ ቋንቋ ሲያነጋግራቸው ቆየና "አንተ ስምህ ማነው?" ሲል አባቴ ጠየቀ::

"ጢላሁን ገሣሣ"

"ምን?" አባቴ ደነገጠ::

ሰውዬው በእርግጠኝነት ስሙ ጥላሁን ገሠሠ መሆኑን ተናገረ:: አባቴ እሱን ችላ ብሎ ሁለተኛውን "እሺ አንተስ?" አለው::

*ገርጋጅ፤ ዕፎኙ ሌባ::

ሁለተኛው ሰውዬ "መስፍን ስለሺ።"

"እንዴ? ባለቤቴ፣ ከድፍን አዲስ አበባ ነዋሪ ከጋሞጎፋ ቀድመን መጥተን ስማችንን ያልቀየርን እኔና አንቺ ብቻ ልንሆን እኮ ነው" አለ በማላገጥ "አዳሜ ንፋስ ስልክን ሲሻገር ስሙን ጥላሁን ገሠሠ ካለው፣ አንዱ ይመጣና መስፍን ስለሺ ነኝ ካለ፣ እኔም ስሜን ከዛሬ ጀምሮ እቀይራለሁ" አለ በማሾፍ። ወደ እንግዶቹ ዞረና "ጋሞጎፋ ውስጥ ዜራሞ እሚባል ሰው አለ። ለምን? አገሩ ነው። አንተ ግን፣ ገሠሠ እሚባል የአገሩ ተወላጅ ሰው አለ?"

"እምን አለ።"

"ገሠሠ እሚባል ጋሞ ነው? ወይስ ዘሩ አማራ ነው?"

"ጋሞ ነው"!

"ከጋሞዎች በዘርህ አመሬ ነህ?"

"አይደለሁም"

"ይኸውልህ፣ ከጋሞ ምናልባት ዘርህ አመሬ ቢሆን ጺላሁን ገሠሠነትህን እቀበል ነበር። ጋሞው ዘር ውስጥ ግን በዚህ ስያሜ የሚጠራ ሰው እንደሌለ እርግጠኛ ሆኜ መናገር እችላለሁ። ወይስ ክርስትና ያነሱህና ያሳደጉህ ከመሐል አገር የሔዱ አማሮች ናቸው?"

"አይደሉም።"

"ታዲያ አንተ ከጋሞ ተነስተህ ገፈርሳን ስትሻገር ነዋ ጺላሁን ገሠሠ የሆንከው። በእርግጥ ከሺ ዓመት በፊት ክርስትናን ይዘው ወደአገራችን የገቡት አማራዎች ናቸው። እነዚያ ዘሮች አሁን አመሬ በመባል ይታወቃሉ። አመሬ ለእኛ ለጋሞዎች የአምላክ መልእክተኞች ናቸው። ታቦቱን ለመጀመሪያ ጊዜ ይዘው ወደአገራችን መጥተው የአምላክንም ቃል የሰበኩን አመሬ ዎች ናቸው። ስለሆነም አመሬን አሁን ስንጠራ 'ካዎ' ነው የምን ላቸው፤ ይኸውም ንጉሥ ማለት ነው። በሕዝባችን በጣም የተከ በሩ በጣም የተወደዱ ናቸው። ተጋብተናል ተዋልደናል። እናም ወንድሜ አንተ ዘርህ አመሬ ነው?"

"አይደለም። ጋዎማላ ነኝ።"

"ጋዎማላማ ከሆንክ ወንድሜ ነህ። እኛ ዘር ውስጥ ጺላሁን ገሠሠ የሚባል ሰው የለም። አንዱ ከእኛ ዘር ስሙ ጎጆ ነው። በባህላችን መሠረት ልጅ በተወለደ ቁጥር ከእናቱ ወይም ከአባቱ ስም ስያሜ አንድ ፊደል መውሰድ አለባቸው። ቢያስብ ቢያስብ በጎ የሚገጥም ስም አጣ። የወሬ ወሬ ሲሰማ ጎንደሬ የሚል ስም እንዳለ ሰማ። የልጁን ስም ጎንደሬ አለው። ሴት ልጅም ወለደ። የሴት ልጁም ስያሜ ከስሙ እንዲገጥም ቢያስብ ቢያውጠነጥን በጎ የሚጀምር በጎ የሚጨርስ አጣ። በቆይታ ሲያጣራ ጎጃሜ የሚባል ስም እንዳለ ደረሰበት። የሴት ልጁንም ስም ጎጃሜ አላት።

ጎጃም ድረስ መሄድ አላስፈለገውም፣ ጎጃምን ጋሞጎፋ ድረስ አመጣው እንጂ። አንተ ግን ገፈርሳን ስትሻገር ጺላሁን ገሠሠ ሆነህ ጋሞጎፋ ልትመለስ ነው። ስምህን ካላስተካከልክ ሥራ የለኝም።"

«እውነት ጋሼ የኔ ቲኪኪለኛ ስም ጺላሁን ገማማ ነው። ገብርኤል አይለመኔኝ!።»

"ኧረ ተው? በእኛ ዘር ጺላሁን ገሠሠ የሚባል ስም የለም። እንዲህ አይነት ስም የሚኖራቸው ባላባት ሆነው በንጉሡ የተሾሙ ወይም መጤዎች እንጂ ተወላጆቹ እናንተ ነን እምትሉት አይነት አሰያየም የለንም። ለምሳሌ እኔን ውሰድ፤ ዜራሞ ኢንቻ ነው ስሜ። አያቴን ብትጠራ ጋልጎ ነው። ቅድመ አያቴ ኡማ ነው። እያልን እያልን ብንሄድ አንድም እናንተ በተሰየማችሁበት የሚጠራ በዘሬ የለም። ለማንኛውም እኔም ከአሁኑ ሰዓት ጀምሮ ስሜን ቀይሬአለሁ። ማንም ተነስቶ ዜራሞ ቢለኝ አቤት አል ልም። ዕዳ አለብኝ እንዴ? እኔ ከሰው ቀድሜ አዲስ አበባ ገብቼ ለምንድነው ዘላለም ዜራሞ ኢንቻ እምባለው?"

"ማን እንበልህ የኛ ጋንድያ?" አሉ እማማ ረታሽ ቡና ሊጠጡ ወደ ቤት እየገቡ።

ቱር ብዬ ጓዳ ገባሁና ጆሮዬን አቆምኩ።

"ልዑል አልጋወራሽ ተፈሪ መኮንን እባላለሁ።"

"ኧረግ! ኧረግ! ይኼ ዶርዜ እንዴት ጠግቧል! በንጉሡ ስም ታላግጣለህ?"

"አዳሜ ታዲያ ትናንትና አዲስ አበባ መጥቶ በታዋቂ አዝማሪ ስም ጺላሁን ገማማ ሲባል፤ ከዚህ ቤተ መንግሥት ድረስ ሳይሮጥ ስሙ አበበ ቢቂላ ሲሆን፤ የትም ሳይዘምት መስፍን ስለሺ ሲሆን፤ እኔ ታዲያ ዕዳ አለብኝ፣ ዘላለም ዜራሞ ኢንቻ እየ ተባልኩ የምጠራው?"

"አሁን ቀረጥክ፣ ተፈሪ መኮንን እንበልህ?"

"ልዑል አልጋ ወራሽ የሚለውን ማዕረጌን ለማን አስቀር ተሽ?"

"እንካ ቡና ዜራሞ!" ስትለው እማዬ ፀጥ አላት። "አንተ ዜራሞ፣ ተቀበለኝ እንጂ፣ ተቃጠልኩ!" ምንም አይነት መልስ አልሰጣትም። "ኧረ የፉንጋዬ አባት!"

ዝም!

"ውይ በሞትኩት እረስቼው፣ ልዑል አልጋ ወራሽ ተፈሪ መኮንን፣ ቡና ይቀበሉኝ!"

"እሺ ልዕልት!"

ኩረጃ

ተማሪ ነኝ ያልገባኝ
የምታውቂ አስረጂኝ...
ድምፃዊ ጥላሁን ገሠሠ::
ግጥም የሃምሳ አለቃ ገዛኸኝ ደስታ::
ዜማ አቡበከር አሸኔ::

በወላጆቼ መሀል ከውጪ በሚመጣ አለመግባባት በከፍተኛ ሁኔታ አለመጣጣም ተፈጠረ:: ጎረቤታችን የሃምሳ አለቃ ተንኮሉ ከአባቴ ጋር ተጣሉ:: ቤተሰቦቼና መንደርተኛው የምናልፍ የምናገድመው በሃምሳ አለቃ ተንኮሉ ደጅ ላይ ነው:: መሬቱ የሃምሳ አለቃ ተንኮሉ ነው:: መንገዷ አህያና ጅብ የተገናኙባት ጠባብ ሰርጥ ነች::

ሃምሳ አለቃ ተንኮሉ አባቴን "አንተ ምናምንቴ በመሬቴ ላይ አታልፍም!" አሉና ስድስት ጥይት ጎራሽ ሽጉጣቸውን መዘዙ::

ሃምሳ አለቃ ተንኮሉ ጡረታ ወጥተው ስለነበር ጀንበር ወጥታ እስክምትጠልቅ የሚውሉት ሰፈር ውስጥ ነበር:: በዚህ ሰፌ ጊዜያቸው አባቴን ሊከታተሉት፣ ሲወጣ ሲገባ ሊቆጣጠሩት ቻሉ:: ለአባቴ ከቤት ወጥቶ ዋናው መንገድ መድረስ ራሱን የቻለ ጭንቀት ይፈጥር ጀመር:: አባቴ የሃምሳ አለቃን መሬት ሳይረግጥ ለማለፍ የሚያደርገው ጥረት አስቂኝ ትዕይንት ነበር:: ከውጪ ወደቤት ለመግባት በአባባ ይመር ውሃ ልክ ላይ በጥንቃቄ መሬቱን ሳይረግጥ ይራመድና እማማ ማሚቴ ደጅ ይደርሳል:: ከዚያ በቀጭን ገመድ ላይ ሚዛኑን ጠብቆ እንደሚረማመድ የሰርከስ ተጨዋች ትንፋሹን ዋጥ አድርጎ በዝግታ ግርግዳውን እየታከከ እነአለምነህ በረንዳ ላይ አርፎ፣ በነበላቸው እናት ቤት ላሎን አቋርጦ በጓዳ ይወጣና አጥር ሾልኮ የከርሰትና አባቴ መሬት ላይ ይደርሳል:: ከዚህ ሁሉ ጣር በኋላ ወደቤት ይገባል:: ቢለካ 50 ሜትር የማይሞላ አጭር መንገድ የረጅም ደቂቃዎች ጉዞ ነበር:: እኔ ቢያንገዳግደው የሃምሳ አለቃ ተንኮሉን መሬት እንዳይረግጥ ልደግፈው አብሬው በዝግታ አዘግማለሁ::

ሃምሳ አለቃ ለሽንት ወይም ለሌላ ጉዳይ ወደ ቤታቸው ከገቡ አባቴ በልጅ እግሩ ፈትለክ ይልና የተከለከለውን መንገድ በሩጫ ያቋርጣል:: ሃምሳ አለቃ ደጅ አለመኖራቸውን የስለላ ተግባር የማከናውነው እኔ ነኝ:: ድንገት ከነቁ ኩቱት ያልታወጀበትን ጦርነት በመንደሩ ውስጥ ያስነሳሉ::

ሃምሳ አለቃ ተንኮሉ እኔንና እናቴን በመንገዱ እንዳን ጠቀም አላገዱንም:: በዚህ ቸርነታቸው ብደሰትም እሳቸው ግን ጭንቀቴን ባለማየት ወይም እስከነመፈጠሬ ረስተውኝ ትኩረታ

ቸው ሙሉ በሙሉ አባቴ ላይ ነው:: ሳት ቢለው በስድስት ጎራሽ ኮልታቸው ሊቀነድዱት ዓይናቸውን ሳያረግቡ አፍጠው ይከተሉታል:: ይህ ፍርሃትና ጭንቀት እኔን ብቻ ሳይሆን እናቴንም ያስጨንቃል:: እንደ አማራጭ በጓሮ በኩል በከርሰትና አባቴ መሬት ጠርዝ ላይ እየተራመደ በባሻ ሐረሩ ደጅ ያልፍና የአባባ አጋርን አጥር ቀዶ በማለፍ ዋናው መንገድ ይደርሳል::

ይህም ዘላቂ መፍትሔ አልሰጠም:: መንደርተኛውም ፍርሃታችን ተጋብቶበት ስለነበረ፣ ሽምግልናም ቢሞከሩ አልሳካ ብሎአቸው ቤተሰቤ ሰፈሩን ለቆ ቢሄድ ማለፊያ መሆኑን መከሩ::

እኛም ከመሞት መሰንበት ብለን ቤት ለቀቅን:: ጎረቤቶቻችን እያገዙን እኔና እናቴ የቤተሰቡን አነስተኛ ቅራቅንቦ አግዘን አዲሱ ሰፈራችን ኩራዝ ሰፈር ገባን::

ከድሮ ሰፌሬ ብዙም የራቀ አይደለም:: ከአዲሱ ሰፈር ልጆች ጋር ወዲያውኑ ወዳጅነት መሠረትኩኝ:: መሸሻና ወርቁ ሸርክ አደረጉኝ:: የመሸሻ ታናሽ ሂሩት እናቷ እማማ እፀገነት ቅዱስ ዮሴፍ ትምህርት ቤት ስለሚሠሩ በብላሽ አዳሪ ትምህርት ቤት አስገብተዋታል:: ቅዳሜና እሁድ ለእረፍት ስለምትመጣ በእንግሊዘኛ ቃላት ችሎታችን እንወዳደራለን:: አወዳዳሪያችን በወቅቱ ዘጠነኛ ክፍል የነበረው ወርቁ ነበር:: ሁሌም እንዳ ትበልጠኝ የእንግሊዘኛ ቃላት በማጥናት ከፍተኛ ጥረት ማድረግ ጀመርኩ::

የሃምሳ አለቃ ተንኮሉን እገዳ ቤት ቀይረን ከተገላገልን በኋላ የሰላም ሕይወት መኖር ጀመርን:: ያኔ ለእኔ በልጅነት መንፈስ ሕይወት ሙሉ ሆና ትሰማኝ እንጂ፣ ቤተሰቦቼ ግን ከውጪ በመጣ ሌላ ነገር ሰላማቸው የደፈረሰ ነበር:: አባቴ ከጋንጬር ጋር ተጣላ:: ሁለቱ በጣም ተማረሩ:: ስውዬው አደገኛ ቂመኛ ስለሆነ አድፍጦ ይጠብቀዋል:: አባቴ ደግሞ በጊዜ በመግባት ደህንነቱን ይጠብቃል:: እናቴ ሰላም ለማውረድ ጋንጬርን ትለማመጣለች:: ይህ የሰላም ጥረቷ ስላልገባው አባቴ እናቴን ጠላት::

ይህ ጭንቀትዋ እኔም ላይ ተጋባ:: ውጪ በትምህርቴም ሆነ ከጓደኞቼ ጋር ባለኝ ስላም ደስ ብሎኝ ብመጣም፣ እቤት የሚጠብቀኝ ፍቅር አልባ ኑሮ ነብሴን ሰቅዞ ያዛት:: ሕይወት ምንጊዜም ማርም ሬትም መሆንዋ ይታየኝ የጀመረው በዚያው የጨቅላነት ዕድሜዬ ነበር... ችግሩን ላንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ለመገላገል በማሰብ አዲስ አበባን ትተን ወደ ጋሞጎፋ ጠቅላይ ግዛት እንድንሔድ አባቴን ጠየቅኩት:: «አልሔድም:: አንደኛ አንተ ትምህርትህን አልጨረስክም፣ ሁለተኛ እኔ ዜራሞ ነኝ ጋንጬርን ፈርቼ አገር የምለቅለት?» አለና በኃይለ ቃል መልሶልኝ ሃሳቤን ውድቅ አደረገው::

ዛሬም ተዘናግቶ አምሽቷል::

ጋንጩር አባቴን የአገራችሁ ልጅ ነኝ ይበል እንጂ ውሸቱን እንደሆን አጣርቻለሁ:: አንዱ በሰላሙ ወቅት ከአባቴ ጋር ጠጅ ቤት ቁጭ ብለን ቴሌቪዥን እንመለከታለን:: ፈንጠር ብሎ ጋንጩር አንድ ከወሎ ጠቅላይ ግዛት ከመጡ አዛውንት'ጋ ያወጋል:: ደን ጠበቅ እያደረገ ሲያወራ እንዳስ ወሎዬ ሆነ:: ዘርም አካባቢም ሲቆጣጠሩ የአዛውንቱ እናት አገር ሰው ሆነና ቁጭ አለ::

ገርሞኝ የዚያን ዕለት ወደ ቤት ስንሔድ አባቴን ስጠይቀው "እሱ እቴ፣ ጉራጌ ካገኘ ቶራጌ ነው:: ጉጀሜም ካገኘ ጉጀሜ... ምንም የማይሆነው ዘር የለም:: ድፍን ኢትዮጵያን ከጃንሆይ በላይ ያውቃል:: ሰይጣን በዕድሜው እንጂ በብልሃት አይበልጠውም" ብሎኛል::

አባቴ በሃሳቤ መጣ:: «አሔ ጋሼ» አለኝ በጋሞ ቋንቋ፣ ሲያላግጥብኝ:: ኖር ጋሼ እያለኝ ነው::

«ታና ወዳኔ?!» አልኩት:: 'ልትገለኝ ነው እንዴ?' ማለቴ ነው:: በጋሞዎች ባህል ሽማግሌ የእግዚአብሔር ኃይል አለው ተብሎ ይታመናል:: ሽማግሌ የተናገረው ቃል እንደ ቅዱስ ቃል በማኅበረሰቡ ይከበራል:: ከዚህ ባህል ያፈነገጠ ከማኅበረሰቡ አባልነት ይገለላል:: በዚህም መገለል ቢታመም የሚጠይቀው፣ ልጁን ቢድር የሚያደምቅለት፣ ቢሞት የሚቀብረው አይኖርም::... በዚህ ጠንካራ ኅብረት ሽማግሌዎች ታላቅ ኃይል ስላላቸው የገደለን ይቅር ለእግዜር የማስኘት ሥልጣን በባህሉ ተበጥቷቸዋል:: ስለዚህ ከምድር ከሰማይ የከበዱ አዛውንት ወጣትን ኖር ካሉት ቁጣን ያወርዳል ተብሎ ይታመናል::

አባቴ ይህን ባህሉን በቅጡ እያወቅኩት በመሔዴ ደስታው ከዕለት ወደዕለት እየጨመረ ሔዷል:: መቀራረባችን ጥልቅና ጥብቅ ሆኖ፣ «አንተ ልጅ ነህ» ማለቱን ትቶኝ የሆድ የሆዳችንን የምንጫወትበት ደረጃ ላይ እየደረስን ነው:: ተዝናንቶ ሞቅ ብሉት ሲመጣ «እኔና ተሰፋዬ ትንሽ ነው የምንበላለጠው እኩዮች ነን» ይለኛል::

አባቴ አልገባውም:: እኔ የመሐል አገር ተወላጅ ነኝ:: ለእኔ አንድን ባህል ማወቅና መቀበል የተለያዩ ናቸው:: እኔ በዘር የርሱ ደም ቅጂ ልሁን እንጂ በአመለካከት ከተፈጠርኩበት ኅብረተሰብ አኳያ የደፈረኝ ሁሉ ተገቢውን ቅጣት ልሰጠው እንደሚገባ አምናለሁ:: 'የሰው ሆዱን የወፍ ወንዱን እንዲሉ' የተመለከትኳቸው አያሌ ፊልሞችም ያስተማሩኝ ይህንኑ ስለሆነ "አባት ሆይ የሚያደርጉትን አያውቁትምና ይቅር በላቸው" የሚለውን የቸር ልቦናን ሰበካ በአንዱ ጆሮዬ ሰምቼ በሌላው አፍስሼዋለሁ::

ከፀቡ በኋላ አባቴን በምን እንደተጣሉ ጠይቄው ሲያጫውተኝ "አከመልን አታውቀውም? አዎን! መኪና ሰፊው:: አንድ ዓይና ነው:: በታኅሣሥ ግርግር ጊዜ የቦንብ ፍንጣሪ ዓይኑን ያፈሰሰው:: ጃንሆይ ይህንን ዓይተው አሳከሙት:: አርተፊሻል ዓይን አስተከሉለት:: እሱም አይረባም ሱስ ቢጤ አለችበት:: ሲቸግረው በአስራ

አምስት ብር ይህንን አርተፊሻል ዓይኑን ለጋንጩር ያሲይዛል:: ሲወልድ ሲወልድ 100 ብር ደረሰ:: አከመል ከየት ያምጣ? 100 ብር ኖሮት አይደለም፣ ሞልቶለት ባንክ ቤት ሄዶ 100 ብር አይቶ አያውቅም:: አከመል ጋሼ! አለኝና ጠጅ እየጋበዘ አዋየኝ:: በጣም ስላዘንኩ ጋባዡ እኔ ሆኜ በአማላጅ የሰጠኝን 50 ብር ይዤ ጋንጩር ቤት ሔድኩ:: ዓይኔ ጉድ አየ:: ለካ አንተዋወቅም::» አለና ተከዘ:: እንዲህ አይነት ጉዳይ እንደሚያስጨንቀው አውቃለሁ:: የአከመል አርተፊሻል ዓይን እጁ እስከምትገባ ድረስ አባቴ በመንፈስ ዕረፍት አልባ እንደሚሆን እገምታለሁ:: ሁሌም ከተበደሉና ከተገፉ ሰዎች ጋር መቆም ተፈጥሮው ነው::

«አንድ አራጣ አበዳሪ ሲያደርግ እማውቀው ሰው ሲቸግረው ወርቅም፣ ጨርቅም ሲያሲይዝ ነው:: በአከመል አርቲፊሻል ዓይን ጉድ ሰል:: ለካ አርተፊሻል እጅና እግር ሁሉ ይይዛል:: ባለ ዕቃው ምን አማራጭ አለው ያንን አካሉን የወለደውን ያህል ወልዶ ዕዳው ቢከመርበትም ይቅለጥ ብሎ አይቀራትም:: ተበድሮም ተለቅቶም ይከፍላታል:: ይኼንን ጋንጩር አሳምሮ ያውቃል:: የአከመል አርቲፊሻል ዓይንም ውሃ በተሞላ ብርጭቆ ጠረጴዛ ላይ ቁጭ ብላ አየኋት:: የአገር ቅራቅንቦ ቤቱን ጢም አድርጉታል:: ኮንትሮባንድ ጦር መሣሪያም እንደሚነግድ መንግሥት ያውቃል:: ስለዚህ የእሱ ጠላትነት አያስፈራኝም:: በዚህ ተናድጄ ሽምግልናው ቀረና ኃይለ ቃል ተናገርኩት:: ሰይጣን በዕድሜ እንጂ በብልሃት አይበልጠውም ያልኩት የዚያን ዕለት ነው:: ይህ የማይረባ ጋንጩር!!" አለ አባቴ በጣም አምርሮ::

የምሬት ሳቅ እየሳቀ "የሚገርመው ጋንጩርን በፀሎት ማንም አይበልጠውም:: ለምሳሌ ሌሊት ቤተክርስቲያን ብትሔድ ዳቆናቱ ደርሰው ደጀሰላሙን ከመክፈታቸው በፊት እሱ ዛፉ ስር ቆሞ ያነበንባል:: ቀሳውስቱን እንዳየ ብቅ ብሎ አባ አሳልሙኝ ሲል ብታይ ከቄሱ ጋር አብረህ ትደነግጥ ነበር::" ትንሽ ሲተክዝ ቆየና «በአገራችን አምላክን ስንማፀን፣ ሴይጣንም እንዳይደርስብን የምንሰጠው ምስ አለን:: ከእህሉ እንበትንለታለን፣ ከማሩ እንረጭለታለን:: ስለዚህ የዚያን ዕለት ጋንጩርንም እንደዚያው መናገር አልነበረብኝም:: ልክ እንደ ሰይጣን ምሱን ሰጥቼው መሸናበት ነበረብኝ:: ይህንን የአገራችንን ደንብ መጣሴ ጋንጩር በርኩስ ጥበቡ ቤተሰቤን ፍርሰርሱን አውጥቶት ነበር» ሲል ዜራሞ ወቅቱ ትውስ አለኝና የሚመር ምሬቅ አፌን ሞላው::

ከሃሳቤ ተመለስኩ:: እንደገና ደስ በሚለኝ ሃሳብ ላይ ተሳፈርኩ::

...ከዘምዘም ሁሴን ጋር ያለኝ ግንኙነት እንደቀልድ ተጀምሮ፣ ቀስ በቀስ የምር ጥልቅ ፍቅር ውስጥ ስላስገባኝ፣ ከሰሞኑ በግጥም ለዘምዘም የፍቅር ደብዳቤ ጽፌላታለሁ:: በደብተር ሉክ በሠራሁት ፖስታ ውስጥ ደብዳቤውን ጨመርኩት:: ፖስታው ላይ በቀስት የተበሳ ልብ ሥዬበታለሁ:: ደብዳቤውን ራሴው አድራሽ ሆኜ፣ በተዋስኩት የኅብረት ትምህርት ደብተሯ ውስጥ በሽፋኑና በመለበጃው መካከል አኖርኩት:: እንደተለመደው ክፍል ስንገናኝ

ደብተሩን ስሰጣት ዝግ ባለ ድምፅ "ዕቃ አለበት!" አልኳት:: ምን እንደሆነ ጠርጥራለች:: በጥንቃቄ ተቀበለችኝ:: ልክ ሰዓት ቆጥሮ የሚፈነዳ ቦምብ ውስጡ የተጠመደበት ይመስል ዝግ ብዬ ነው ያቀበልኳት:: ይህንን ማድረጌ ታላቅ የመንፈስ እረፍትን ሰጥቶኛል:: የአረፋ በዓል ነገ ይከበራል:: እሁድ ሲኒማ አብረን ልንገባ ወስነናል:: ከሲኒማው በላይ ምላሽዋን በበነጋታው ለመስማት እየናፈቅሁ ነው::

ጀንበር ጠለቀች:: ኩራዝ ለኮስኩ:: እናቴም ብዙ ሳትቆይ ገበያው ቀንቷት መጣች:: የሚበስለውን ጎመንም ሆነ ድንች ሸማምታ መጥታለች:: ታናሽ እህቴን ከጀርባዋ አውርዳ ሰጥታኝ ጉድ ጉድ ትል ጀመር::

"አባትህ አልመጣም?"

"ይመጣል" አልኳት፣ ይህ ሰዓት በመጣ ቁጥር አንቆ የሚይዘኝ ፍርሃት እየተጠናወተኝ ነው:: ኮሽ ባለ ቁጥር አባቴ የመጣ እየመሰለኝ ወደ በሩ እንገቴን አሰግጋለሁ:: ትንሽ እህቴ እማዬ ለመቆያ የሰጠችኝን አምባሻ ካልሰጠኸኝ ብላ አለቀሰች:: ቆርሼ ሰጠኋት፣ ተቀብላኝ መግመጥ ጀመረች::

ፀጥታው በመንደሩ ነግሧል:: ከርቀት የውሾች ጩኸት ይሰማል:: እማዬ የጎመን ወጡን ማድቤት ሠርታ ገባች:: ቡናዋን ለማፍላት ሲኒዋን ማቀራረብ ጀመረች:: መፀለይ አሰኘኝ:: እህቴ እንቅልፍ እያንጎላጃት ስለነበር አቅፌ አንስቼ ወላጆቼ አልጋ ላይ አስተኛኋት:: መጽሐፍ ቅዱሴን አነሳሁና ወደ ኩራዝዋ ተጠጋሁ:: መጽሐፉን አልገለጥኩትም:: እንደያዝኩት ወደ ደጅ ወጣሁ:: ሙሉ ጨረቃ ደም የነከረች መስላ ወጥታለች፤ ልብ ብዬ ሳስተውላት ፍርሐቴን አባባሰችው፤ በፍጥነት ወደ ቤት ውስጥ ገባሁ::

ዘምዘምን አሰብኳት:: ይኼኔ ደብዳቤዬን አንብባዋለች:: በደስታ ስትቅበጠበጥና ምላሹን ምን ብላ እንደምትጽፍልኝ ስታብሰለስል ታየችኝ:: ፍርሃቴን ፍቅር አሸነፈልኝና ልቤ በድፍረት ተሞላ:: ጋንጬር አባቴን አንድ ነገር እንደሚያደርገው ጠርጥሬአለሁ:: በቀሌ ከማንም ከምንም የከፋ እንደሚሆን ከራሴ ጋር ተማማልኩ... ያለምንም ጥርጥር በማዘር ኢንዲያ ፊልም ላይ እንዳየሁት እንደ አክተሩ ፒቼ ሽፍታ እሆናለሁ:: መጀመሪያ የአባባ ተንኮሉን ሽጉጥ ስርቄ ጋንጬርን ገድዬ ጉፋ ሰፈር ጫካ ውስጥ እሸፍታለሁ:: እየተደበቅኩ ልክ እንደ ፒቼ ፊቴን በጨርቅ ሸፍኜ ሽማግሌ ወይም ለማኝ እየተመሰልኩ ሰፈራችን ቂርቆስ መጥቼ እማዬንና ዘምዘምን እጠይቃቸዋለሁ::

...አባቴ በጨለማው ውስጥ ከውጪ "ጅብ ስሪያ እጠግባለሁ ብሎ ሔዶ እራሱ ተሰርሮ ይመጣል' ይላል ያገሬ ሰው!" ሲል

ተሰማኝ፤ ዘልዬ ወደ ደጅ ወጣሁ:: ከኋላው ሁለት ሰዎች ተከትለውታል:: ደህና ነው::

"ማንም በማንም ላይ እየተጫወተ የኖረ የለም:: ሁላችንም ከሕግ በላይ አይደለንም" አለ ሰሩም:: በድምፅ ለይቼዋለሁ:: ሌላኛውን ሰው አላወቅኩትም::

"አንተ እያለህ ነው እኛ የምንሸኘው?"

ደርሰሃል ሊለኝ ፈልጎ ነው::

"እሱ ለምን ያመሻል?"

"ዝም በል!" አለና አባቴ ገሰጠኝ፣ ፀጥ አልኩኝ::

እየተጨዋወቱ ቡናውን ጠጡ:: ወሬው ሁሉ ስለ ጋንጬር ነው:: ፍርሐቴን እንደገና ቀሰቀሱት:: እማዬ በፀጥታ ታዳምጣለች:: ዝምታውን የመረጠችበት አሳማኝ ምክንያት አላት:: ባለፈው ሰሞን ጋንጬር ሰኞ ጠዋት አባቴ በሌለበት እቤታችን መጣና ለእናቴ የአያቴን መሞት አረዳት:: እናቴም በጣም ደንግጣ «የልጆቼ አያት ለኔም አባቴ ናቸው እባክህን ቀስቴዬ ለአንድ ሣምንት ታገሰኝና ቤቱን ላስተካክል» ብላ ተማፀነችው:: የጆሮ ጉትቻዋንም አስይዛው ሃምሳ ብር ተበደረችው::

የፊታችን እሁድ አባቴን ሊያረዱት ተስማሙ:: እህል ሸምታ በትልቅ ጋን ጠላ ጠመቀች፣ የቆሸሹ ልብሶች አጣጠበች፣ ቤቱን በቅጡ የጐደለውን አሟልታ አስተካከለች:: እንዲህ ከወዲያ ወዲህ ቱር ቱር ስትል ቅዳሜ ደረሰ:: ይኼንን ያልተለመደ ሁኔታዋን አይቼ በብዙ ውትወታ ምስጢር እንድጠብቅ አስምላ ነገረችኝ:: አባቴ ግን የጉዳዩን ምንነት አልተረዳም::

ቅዳሜ ዕለት አባቴ ከውሎው ጠጅን ጥግብ ብሎ ነው የመጣው:: እንደገባ ረጋ ባለ አንደበት «የእባቴን ሞት ልታረጂኝ ዝግጅት ላይ ነሽ አሉ!...» አለ:: ክው ብላ ቀረች:: ይዛው የነበረው ውሃ የሞላ መወዘቻ ከእጇ አምልጦ መሬት ተደፋ:: ፀጥ ብላ ተከዛ ከቤት ወጣች:: አባቴ እግዳሚ ወንበር ላይ ተቀምጦ በረጅሙ ተነፈሰ:: ትንሽ ፀጥ ብዬ ቆየሁና «አሁን ከማን ጋር ቆይተህ እንደመጣህ ልንገርህ?»

አፍጥጦ አየኝና «እ?» አለኝ::

«ከጋንጬር ጋር ነው:: እሱ ነው የእባትህን በሕይወት መኖር ያበሰረህ፤ እዚህም መጥቶ ደግሞ ለእማዬ ሞተዋል ብሎ ያረዳት እርሱ እራሱ ነው::»

ጉርንን ባለ ድምፅ «አውቃለሁ፤ እኔም እኮ አልተሸነፍኩለትም:: እያበላ እያጠጣ ነው ተቆርቋሪ መስሎ የነገር መርዙን የዘራብኝ:: መጀመሪያ ስሰማ ደነገጥኩ:: የእባቴን መኖር በቅርቡ ከገጠር በመጡ ሰዎች ወሬ ስለሰማሁ ተፅናናሁ:: ጋንጬርን እኔ አውቀዋለሁ:: ይህቺ ቂል እናትህ ግን ተታለለችለት::» አለና ትንሽ ተክዞ ብሎ «እኔ ግን ደጋግሜ አሸንፌው ነው የመጣሁት::»

«እንዴት?» የምሥራቹ ናፈቀኝ::

ከኪሱ ሚጢጢ የፕላስቲክ ሣጥን አወጣ:: የእናቴ የጆሮ ጉትቻ የሚቀመጥባት ሣጥን ነች:: ተቀብዬው ስከፍተው የወርቅ ጉትቻዋ

በጥጥ ተጠቅልሎ አየሁት:: መልሼ ከደንኩት፣ በጣም ደስ አለኝ:: «ሙዳይዋ ውስጥ አስቀምጥላት::» አለና ቀጣዩን ሲያበስረኝ «ሁለተኛው ድል የአክመልን አርተፊሻል ዓይን ገንዘብ ጨምሬ አስለቅቄለታለሁ:: ለእኛ አርተፊሻል ይሁን እንጂ ለእሱ ያው ዓይኑ አይደል? ለነብስ ይሆነኛል ብዬ ነው ይኼን ያደረግኩት:: ሦስተኛው ድል በጠጅ ፈረስ ገስግስህ ድረስ ብሎ ሲልከኝ ቆም ብዬ አሰብኩና ብልህ ሆንኩበት እንጂ ገስግሼ ደርሼ ቤቴን እንዳፈርስ ነበር የላከኝ:: አንተ እኔን ብትሆን ምን ታደርግ ነበር?» ሲል አባቴ ድንገት ጠየቀኝ::

የሚመር ምራቅ እንደገና አፌን ሞላው፣ ተቁነጠነጥኩና ፀጉሬን ነጨሁ:: ሁኔታዬን አየና «አንድ የአገራችንን ተረት ልንገርህ?» ሲል አባቴ ወጉን ጀመረ:: በባህርይው በወጎቹ መሐከል የሚመጡለትን ዘይቤያዊ አባባሎችም ሆነ፣ ተረት እንደ ጨዋታው አመጣጥ አስገብቶ ማውጋት ልማዱ ነው:: ይህ አይነቱ ተረት እምነቱንና አመለካከቱን ሰብስብ አድርጐ የማሳየት ኃይል አለው:: በድንገት ተረት አውራልኝ ስለው ግን ይጠፋበታል::

«በድሮ ጊዜ እኛ አገር ጋሞጐፋ ውስጥ አባትና ልጅ እየተጨዋወቱ መንገድ ይሔዳሉ:: በመንገድ ዳር ሞቶ የተጣለ አባብ አዩና አባትየው ልጁን ልጄ እኔ ላንተ ያለኝን እውነተኛ ሃሳብ ብናገርና አንተም ስለኔ ያለህን ምኞት ብትነግረኝ ይህ እባብ ከሞት ይነሳል አለው:: አባትና ልጅ ተስማምተው ሲጨዋወቱ አንተ ልጄ አድገህ ለወግ ለማዕረግ አብቅቼህ ማየቱ ታላቅ ምኞቴ ነው ይላል አባት፣ ልጅም፣ እኔ ደግሞ አባቴ ሲያረጅ በእግባቡ ጦሬው ደስ አሰኝቼው ሲሞት በወግ በማዕረግ አልቅሼ አስለቅሼ እቀብረዋለሁ አለ::

«እቡብን ሲያዩት ከሞት አልተነሳም:: አባትም ይሔን አየና ከሁለት እንዳችን እውነት አልተናገርንም:: ልጄ እመነኝ እኔ ቀደም ብዬ ያጫወትኩህ ሃሳብ ከአንጀቴና እውነቴን ነው አለው::»

ልጅም፣ «አባቴ እኔ ነኝ የዋሸሁት:: በአሁኑ ጊዜ የማስበው አባቴ ሞቶልኝ፣ ይሔንን እንደልብ የሚታረስ መሬት ወርሼ፣ ሰንጋ ፈረሱን ጋልቤ፣ ጋሻ ጦሩን እንግቼ... እያልኩ አስባለሁ» ሲል ልጅ፣ እባቡ ነፍስ ዘራና ወደ ጥሻው ገባ::

አባቴ ውስጤን ያየ መስሎ አስደነገጠኝ:: ይሔንኑ ችግር በሌላ ቤተሰብ የደረሰ አስመስዬ ለዘምዘም አንድ ቀንለታ አውርቼላት ነበር:: ምላሸዋን ስታጫውተኝ «አንድ የአረቦች ተረት አለ 'እላህንም እመን ግመልህንም እሰር' ይላሉ:: እንዲህ አይነት ችግር በአንድ ቤተሰብ ውስጥ ሲፈጠር አዋቂ ሰዎች ችግሩን ለመፍታት ትእግስትና ብልሃቱን እላህ ያመላክታቸዋል:: ልጆች ግን ከእነሱ ብልሃቱን መማር አለብን ብላኛለች:: ይህ አባባሏ የአባቴን እስተዋይነትም አመላከተኝ::

«ችኩል በሬ ያልባል' ይላል የአገሬ ሰው፣ ጉረምሳም እንደ ችኩሉ ሰው ነው:: አንተ አሁን የሚገባህ አርፈህ ትምህርትህን ተምረህ ትልቅ ቦታ መድረስ ነው እንጂ በእኛ ጣጣ ውስጥ እንድትገባ አልፈልግም:: የጋንጩርን ነገር እርሳው:: ጉዳዩ የእኛ የድሆቹ ብቻ ሳይሆን የመንግሥትም ሆኗል:: ኮንትሮባንድ ጠብመንጃ ይነግዳል:: በዚህ ወንጀል መንግሥት ፈርማቶሪውን ልክ እየተከታተለው ነው:: ጠላ

ትነቱ የእኛ ብቻ ሳይሆን የንጉሠ ነገሥቱም ነው» ያለኝን አስታወስኩ:: እንዲህ ስንመካከር አመሸን:: እናቴ ግን እንዳኮረፈች ነው:: አባቴ ከእኔ'ጋ በፈጠረው ሰላም ደስ ብሎት «እሷን ተዋት እንደጉደታ 'ዱቢን ሃቡሉ' እንባባል::» ብሎ በሰላም ወደመኝታው እየሔደ «ቤታችን ውስጥ ሰላም እንዲሰፍን ሰሞኑን አንዲት ጠቦት ገዝተን እናርዳለን» አለኝ::

«እኔም አንድ ብር አዋጣለሁ» አልኩት::

«እምጣ! ጉራጌዎች ሲተርቱ 'ለሚጥሚጣም ያዋጣ ለበሬም ያዋጣ እኩል ነው» ይላሉ::

አንድ ብር ከኪሴ አውጥቼ ሰጠሁት::

እየሳቀ «አንተም ስታድግ ለልጆችህ ይኼን ማድረግ እንዳትረሳ» ብሎኝ ልብሱን አውልቆ ተኛ::

ጋሼ ጉደታን አስታወስኳቸው:: ጋሼ ጉደታ በመንደራችን በነገር አዋቂነታቸው የተከበሩ ሽማግሌ ናቸው:: ትልልቅ ሰዎች ሲናገሩ እንደምሰማው ሲፈጠሩም ዳኛ ሆነው ነው የተወለዱት:: አንዳንዴ የዕርቅ ሥርዓት ይዘው በሚመሩበት ጊዜ በሁለቱም አቅጣጫ ተበደልኩ ባዮች ነገሩን ሲያከሩት ጉዳዩን በይደር ለማየት 'ዱቢን ሃቡሉ' ይላሉ:: ነገሩን በይደር እንያዘው እንደማለት ነው::

ራሳቸው ጋሼ ጉደታ ሲናገሩ እንደሰማሁት በኦሮሞ ባህል ዕልባት ያልተገኘለት ጉዳይ በይደር እንዲታይ ይሆናል:: ፀበኞቹም ሌሊቱን ሲያብላሉ ሲያውጠነጥኑት ያድራሉ:: ዳኛውም ግራ ቀኙን ለማስተዋል ፋታ ይኖረዋል:: ትናንትና አስፈሪ የነበረው ነገር ማለፊያ መፍትሔም ይገኝለታል:: ጋሼ ጉደታም ከዘር ማንዘራቸው በወሰዱት ቱባ ባህል ላይ የከተሜውም አስተሳሰብ በቅጡ የገባቸው በመሆናቸው፣ መንደራችን ውስጥ አንድ ችግር ተፈጥሮ በአካል ከተገኙ ሰላም እንደሚያወርዱ የታወቀ ነው:: በዚህም 'ዱቢን ሃቡሉ' በሰፈራችን ታዋቂ ቃል ናት::

ውድቅት ላይ የጠላው ጋን ዷ ብሎ ፈነዳ:: «ተመስገን ጦሴን ይዞ ይሂድ!» ስትል እማዬን ሰማኋት:: ከሃሳቤ ተመለስኩ::

ዛሬም ስሩም «ሁላችንም ከሕግ በላይ አይደለንም» ያለው ትዝ አለኝና ጋንጩር የእጁን ማግኘቱ እንደማይቀር ገባኝ:: ለዚህ ነው እማዬ ዝምታውን የመረጠችው:: እንደተለመደው የቀረበው ቡና ተፈልቶ ተጨዋውተው ዘመዶቻችን ወደየቤታቸው ሔዱ::

ነገ ምን ይዛ እንደምትመጣ እያብሰለሰልኩ ወደ መኝታዬ ሄድኩ:: ዘምዘም በሃሳቤ እንደገና መጣች:: ልቤን ሞቅ አድርጋው ዛሬን ድል መትተን ነገ በአረፋ በዓል እንደምንገናኝ ተስፋ እያደረግኩ፣ ፍርሐትና ፍቅር እየተፈራረቁብኝ ለመተኛት ሞከርኩ:: እንቅልፌ ቶሎ አልመጣም:: ከፉውንም ደጉንም እያሰብኩ፤ እንቅልፍም ትንሽ ሸለብ እያደረገኝ፣ አስፈሪው ሌሊት አልፎ ንጋት ተተካ::

ዛሬ የአረፋ በዓል ነው:: እዚያው አልጋዬ ላይ ተንጋልዬ አብሰለሰላለሁ:: አባቴ በሌሊት የሠራውን ሽማ ለደንበኞቹ ለማድረስ ሔዷል:: እናቴ የዕለት ሥራዋን ታከናውናለች:: ማሚቱ ዕንቅልፏን አልጨረሰችም:: እንዲተኮስልኝ በጥንቃቄ አጣጥፌ ከካሊሙ ስር

የተኛሁበትን ሱሪዬንና ሸሚዜን ለበስኩ፣ ጃኬቴን ደረብኩ፤ እማዬ በአስር ብር የገዛችልኝን ዳርማር የቆዳ ጫማዬን ተጫማሁ:: ቁርሴን ስበላ ውጭ የነበረችው እማዬ ወደ ቤት እየገባች ግርግዳ ላይ የሰቀልኩትን የኢትዮጵያ ካርታ አስተዋለች:: ከዚህ በፊት ስትመለከተው አይቼአት አላውቅም:: ፊቷን ወደእኔ ሳትመልስ «ከፋ ጅማ የትኛው ነው?» አለች:: አገሯ እዚያ ጠቅላይ ግዛት ውስጥ ነው:: አሁንም እንዳመረረች እንደሆነ ገባኝ:: ፍርሐቴም ተቀሰቀሰ:: ቀደም ብሎ በቤተሰባችን ውስጥ መኳረፍ ሲፈጠር ሽማግሌ መሐከላቸው ሳይገባ ለዕለታት ተኳርፎ መታረቅ የተለመደ ነበር:: አሁን ግን በእናቴ ማምረር ጉዳዩን ለአባ ዘለቀና ለጋሼ ጉደታ መንገር እንዳለብኝ ወሰንኩኝ:: ከሲኒማ እንደተመለስኩ ይሔን ውጥኔን ተግባራዊ አደርገዋለሁ:: ወደ ካርታው ጠጋ ብዬ በጣቴ ጠቆምኳት:: ገባኝ በማለት ስሜት ጭንቅላቷን ወዘወዘች:: ካርታው ላይ አፍጣ በትካዜ ስሜት ውስጥ እንዳለች "አንዲት ልጅ ውጪ ትፈልግሃለች" በማለት መልእክት ነገረችኝ::

ደነገጥኩኝ:: ዘልዬ ወጣሁ:: ዘምዘም ነች:: እንደ ወርቅ በሚያብረቀርቅ ውብ ልብስ ተሽቀርቅራለች:: ፊቷ ሳቅ በሳቅ ሆኗል:: እጅዋን ለሰላምታ ዘረጋችልኝ:: ስለተደናገጥኩኝ አልጨበጥኳትም:: ከመንደሩ እንድንወጣ ክንዷን ይዤ በፍጥነት መራመድ ጀመርኩ::

ሳቋ ሳይከስም "አንተ ስታድግ በጣም ጎበዝ ደራሲ ነው የምትሆነው» አለችኝ፤ የወፍ ዝማሬ በመሰለ ድምፅዋ:: ደስ አለኝ:: ፊቴ ፏ! ብሎ ሲፈካ ይሰማኛል::

ሳብሰለስል እውነት አላት:: እናቴ የምትነግረኝን አንዳንድ ታሪኮችና በሃሳቤ የሚመላለሰውን ርዕስ ጉዳዮች መጻፍ ጀምሬ ያለሁ:: ይህ ታዲያ ደራሲ ያደርጋል? ራሴን የጠየቅኩት ጥያቄ ነው:: ደራሲ ለመሆን እንዴት እንደሚጀመርም እውቀቱ የለኝም:: መምህራኖቻችንም የሚወዱትን ታሪክ ከማንበብ ውጪ አንድ ደራሲ በወጣትነቱ ወቅት እንዴት መጻፍ እንደሚጀምር ምንም የሰጡን ፍንጭ አልነበረም::

እሷ ግን በጻፍኩላት የፍቅር ደብዳቤ ሃሳብ ድል ተመትታ የወደፊቱን እኔነት ተንብያለች:: ዘምዘም በጅምር ፍቅር ታውራ ልብ አሳለችም እንጂ፣ የጻፍኩላት የግጥም ደብዳቤ ውስጥ ግን አንዱም ሃሳብ የኔ አይደለም፤ እሷን እያሰብኩ ከከበደ ሚካኤል ትርጉም ሥራ ከሮሚዮና ጁሊዬት፣ ከሚባለው መጻሕፍና ከሌሎች ደራስያን ፈጠራ ውስጥ በርካታ ሃሳቦችን ወስጃለሁ:: ሮሚዮ ሮሚዮ የሚለውን ቃል እየገደፍኩ ዘምዘም፣ ዘምዘም ብዬ ጻፍኩኝ:: ከዚያም፣ ከዚህም መጻሕፍት የኮረጅኩት ሃሳብ ደብዳቤዬን የተሟላ አደረገልኝ:: ሃሳቡ ለባለመብቷ ደርሶ ስታነበው ሙሉ ስሜት ፈጥሮላታል:: በዚህም እኔ ሳድግ ጎበዝ ደራሲ እንደምሆን አምናለች::

ለራሴ ታማኝ ለመሆን በማለት "ዘምዘም እውነቱን ልንገርሽ፣ እኔ ይህንን ደብዳቤ የጻፍኩልሽ ከከበደ ሚካኤል ድርሰት ውስጥ ..." ብዬ ሃሳቤን ሳልጨርስ፤ ከአፌ ነጥቃኝ "ይሁና! የምታነበው ለምንድነው? አውቀህ ጥሩ ልጅ ለመሆን ቆንጆ ቆንጆውን ትወስዳለህ:: አንተ ደግሞ እኔን ስለምትወደኝ ደስ ያለህን ሃሳብ ጽፈህልኛል:: እሳቸውስ ለእኛ የጻፉልን ከሼክሲፒር ድርሰት ወስደው አይደለም? አሁን እኛ እንግሊዘኛ በደንብ ስለማናነብ ነው እንጂ፣ አድገን በእንግሊዘኛ ስናነብ ሺክስፒርም ከማን እንደወሰደ እናውቀዋለን::"

አከመችኝ:: ነፍሴ በፍቅሯ ጀልባ መንሳፈፍ ጀመረች:: በእግር እየተንሸራሸርን የማያልቅ ወሬያችንን ጀመርን:: ሜንታ ከረሜላ ሰጠችኝና እየመጠጥኩ "ስለ ደብዳቤው ከአህመድ ጋር አውርተሻል?"

"ጠይቄዋለሁ፣ በብልሃት:: 'ሰዎች ከሰዎች ነው የሚማሩት:: ለምሳሌ የእኛን አገር ቀደምት ዘመናዊ ዘፋኞች ብትወስጂ በርካታ ዜማዎቻቸው ከሱዳን ዘፋኞች የተወሰዱ ናቸው:: የድርሰትም ሃሳብ አንዱ ደራሲ ከሌላው እየተማረ ነው የራሱን ችሎታ የሚያዳብረው:: ከብዙ ጊዜ በኋላም ወደ ራሱ ችሎታ ይመለሳል' ብሎኛል:: በዚህ ነው ያንተን ስታድግ ደራሲ መሆን የገመትኩት::"

'ወይኔ! እኔም ታላቅ ወንድም ቢኖረኝ እንዳንቺ ያስረዳኝ ነበር!' አልኩ በልቤ::

"በእግራችን እንሂድ ወይስ በሴቼንቶ?"

"እኔ ከአንቺ ጋር ስሄድ የትም ቢሆን አይደክመኝም:: ከፈለግሽ በእግራችን እንሂድ::"

"እኔም ከአንተ ጋር ስሆን የትም ብሄድ አይደክመኝም:: ግን ግጥሙን ስትጽፈው ለምንድነው?

ዘምዘሜ ዘምዘሜ የልቤ ወለላ
እባክሽ ስምሽን ለውጭው በሌላ ያልከው? ዘምዘም ማለት ትርጉሙ ምን እንደሆን ታውቃለህ?"

"አላውቅም::"

"የገነት ውሃ ማለት ነው:: ልክ እንደጠበል፣ እ? ስለዚህ 'ዘምዘሜ፡ ዘምዘሜ የልቤ ወለላ' ያልከው እንዳልከው ይሁን:: እባክሽ ስምሽን ለውጪው በሌላ' ያልከውን ግን አስተካክልልኝ::"

መደምደሚያውን ማማጥ ጀመርኩ:: ሳብሰለስል፣ እኔን ከሷ ባቆራኝ መልኩ የሚቋጭ ስንኝ ማሰብ ጀመርኩ:: በሃሳቤ ምጤን ቀጠልኩ::

ግራ እጄን በቀኝ እጅዋ አቅፋ ይዛለች:: ቀደም ብሎ ግር ይለኝና ያሳፍረኝ የነበረው ስሜት ለምጄው ሐፍረቱ ከተወኝ ሰነባብቷል::

"ለምን ዝም አልክ? አታወራም እንዴ?"

"እያሰብኩኝ ነው?!"

"ስለምን?"

"ስላንቺ::"

ለሃሳቤ ተወችኝ:: እሷም ደስ ብሏት ስለእኔ ማሰብ የጀመረች መሰለኝ:: መንታዎቹን ሱቆች አልፈን ሽቅብ የሚያወጣውን አስፋልት መንገድ ያዝነው:: እንደለመደችው ክንዴን ከክንዷ ጋር አቆላልፋ ይዛለች:: ሽቅብ ወጣን 'አይ ክራይ' የተባለው ሙዚቃ ከመላ ሻይ ቤት ይሰማል:: አረማመዳችን ከሙዚቃው ጋር አንድ ስልት ያዘ::

መኩዬ ቀጫጫው መላ ሻይ ቤት በር ላይ ቆማ ጥርሷን ትፍቃለች:: እንዳየችን ጥርሷን መፋቅ አቆመች:: አንድ አስገራሚ ትዕይንት ድንገት ያየች ይመስል ጥቂት ፈዘዛ፣ ወዲያውኑ ነቃች:: ሻይ ቤት ገብታ ሲሳይ ኀቢጥንና ኃይሉ ዶሮን አስከትላ ወጣች:: ሁሉም በመደነቅ አፈጠጡብን::

ዘምዘም "ተመልከት" አለች በሹክሹክታ::

ደስ አለኝ 'ገርጋጅ' አለመሆኔ ዛሬ ለተወሰኑት ጓደኞቼ ተገለጠላቸው:: እንዳይለክፉኝ "ሕፃን አትሁን" መባባል ስለጀመርን ክብራቸውን እንደጠበቁ ፀጥ ብለው አሳለፉን:: ሙዚቃው እንደቀጠለ ነው:: 'አይ ክራይ...' እኛም በስልት፣ የሙዚቃውን ምት ተከትለን በቄንጥ እየነጠርን ሽቅብ አዘገምን::

ዞሬ ሳይ ሦስቱም ጓደኞቼ እያንሾካሾኩ በርቀት የመጨረሻችንን ለማየት ይከተሉናል:: የጉቢጥ የኒውክሌር ዐምብ የመሥራት ዕቅድ ትውስ አለኝ:: ይሔን ምስጢር የማውቀው እኔ ብቻ ነኝ:: በምስጢር መጠበቅ የዘምዘምን ታላቅ ፍቅር እንዳፈራሁበት ሁሉ ለጎይንቲስቱ ጉቢጥም ምስጢረኛነቴ እንደቀጠለ ነው:: ዛሬ ግን ከዘምዘም ጋር መታየቴ ለጓደኞቼ አንጊና ከሁሉም የላቀ ምስጢር ነው:: እርግጠኛ ነኝ ማታ ከሲኒማ ስመለስ ሦስቱም ጓደኞቼ እዋዋሌን ለመስማት እቤቴ ይጠብቁኛል:: እንዲህ አይነቱን ከቆነጃጅት ጋር የምናሳልፈውን ጊዜ ማውራት ከሚያስደስቱን ጉዳዮች መካከል አንዱ ከሆነ ሰነባብቷል:: ይህ አይነቱ የባህርይ ለውጥ በሁለቱም ፆታዎች መካከል የሚታይ እንደሆነ እየተገነዘብኩ መጥቻለሁ:: አሁን ግን ዘግተናቸው አለፍን::

ሪቼ መዝናኛ አካባቢ ለንደርስ በሯ ከፊት ወደኋላ የምትከፈት ሴቼንቶ መጣች:: አስቁመን ከኋላ ተሳፈርን:: ሁለታችንም ተጠጋግተን ተቀመጥን፤ አልተነጋገርንም:: እኔ የግጥሜን ማሳረጊያ አብሰለስል ጀመር::

ዘምዘሜ ዘምዘሜ የልቤ ወለላ
ፍቅርሽን ጠብቂው እባክሽ በትጋት

ቤት አልመታልኝም:: ከፊት ወንበር ላይ አንድ የጦር ሠራዊት መኮንን ተቀምጧል:: ጢሙን የጎንዮሽ እየቋጨ ሰረቅ አድርጎ ያየናል:: ወደ ዘምዘም ዞሬ አየሁ:: "የትኛው ሲኒማ ቤት ነው የምንገባው?" አለችኝ::

"አረፍ ፊልም ያለው ሲኒማ አምፒር አይደል? ናይት ኢን ለንደን ደስ የሚል የሕንድ ፊልም ነው:: በዚያ ላይ አረፍ ቴክስ ጌሪኩፐር ነው ስታሩ፣ በተጨማሪም ቆንጆ ዲቴክቲቭ እንዳለ ከጓደኞቼ ጠይቄ ነግሬሽ የለ?"

"አዎን፣ ረስቼው ነው::"

"ሲኒማ ልትገቡ ነው?" አለ ጥልቅ ብዬው መኮንኑ::

"አዎን" አለችና አፈጠጠችበት:: ማንም በእኔና በእሷ መካከል ሲገባ አትወድም::

"ለልባም ልጅ ሲኒማ ማስተዋልን ይጨምርለታል::"

ዝም አልነው:: በፀጥታ መንገዶቹን በሴቼንቶ አቆራርጠን ፒያሳ ሲኒማ ኢትዮጵያ ደጅ ላይ ወረድን:: ሽልንጉን ለባለ ሴቼንቶው ዘምዘም ከፍላ "ና ኬክም ባቅላባም እጋብዝሃለሁ:: ባቅላባው በጣም ጣፋጭ ስለሆነ አንዱንም አትጨርስም::"

"ኧረ? እኔ እኮ ስፖርተኛ ነኝ:: ሁለት ሶስትም ብትገዢልኝ እጨርሳለሁ" አልኳት:: ባቅላባ ዝናውን ስምቻለሁ እንጂ በልቼው አላውቅም:: ግብረተንሣይ ኬክ ቤት ይዛኝ ገባች:: ሁለት ባቅላባና ቡና በወተት፣ አዘዘች::

'ፍቅርሽን ጠብቂው እባክሽ ዘላለም' አልኩ በሃሳቤ ቡና በወተቱን ፉት እያልኩኝ ደገምኩት:: ስሜት ሰጠኝ 'ፍቅራችንን ጠብቂው እባክሽ ዘላለም' ብለው የተሻለ እንደሆነ ገባኝ:: አሁንም ቤቱን ስቻለሁ::

"ባቅላባው ቀርቧል"

ባነንኩኝ::

"አበላሉን አሳይኝ?"

ባቅላባውን በቢላ ቆራረሰችውና በሹካ ወጋ አድርጋ አጎረሰችኝ:: አበላሉን እኔም ከእሷ ኮረጅኩ:: የባቅላባውን አኮራረጅ ያህል ለምን ግጥሙ አልሰመረልኝም?

"ይህንን የጥላሁን ገሠሠን ዘፈን እወደዋለሁ፣ ስማው" አለቺኝ ዘምዘም:: ጆሮዎቼ ተከፈቱ::

ተማሪ ነኝ ያልገባኝ
የምታውቂ አስረዱኝ!!

ተ ፈ ጸ መ

የፀሐፊው ቀደምት ሥራዎች

1. ሕይወት በባህር ውስጥ ጥር 1985 ዓ.ም
   * የባህሩንና የውቅያኖሱን ሕይወት የሚያስቃኝ::
2. ማስታወሻ መጋቢት 1993 ዓ.ም
   * በደራሲ ስብሐት ገብረእግዚአብሔር ግለ ታሪክና ኪነጥበባዊ ክህሎት ላይ የተጻፈ::
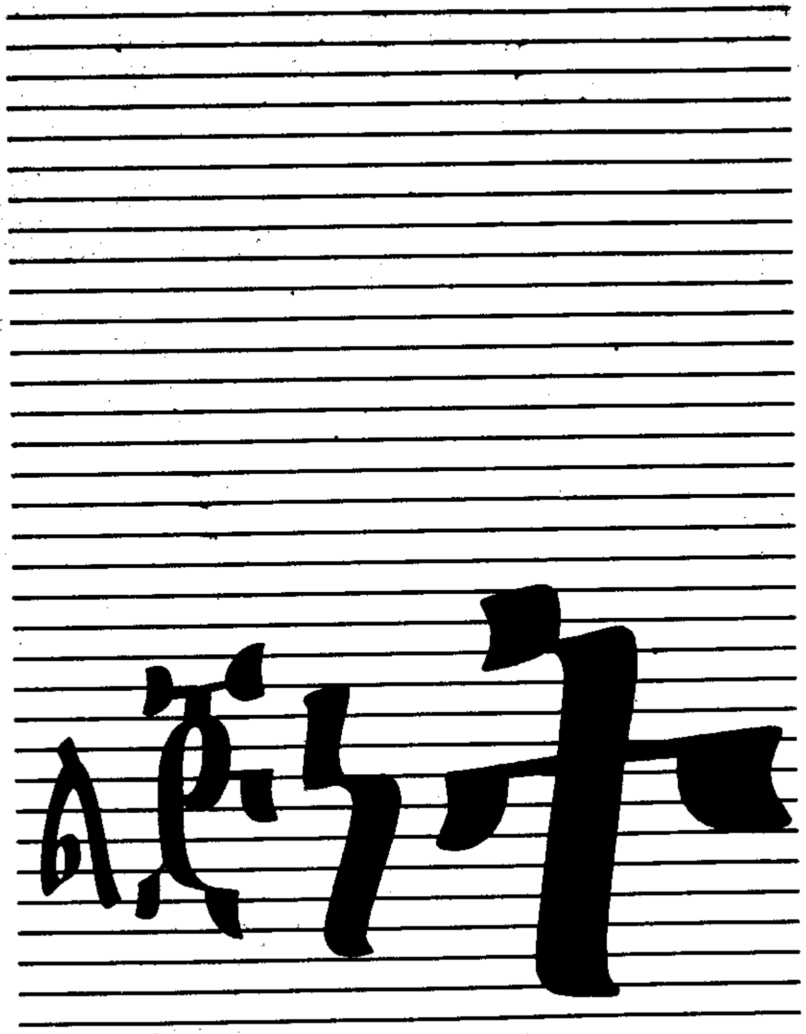
ማስታወሻ